

ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

สารนิพนธ์

ของ

ดวงจันทร์ เพ็ญนอก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มิถุนายน 2555

ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

สารนิพนธ์

ของ

ดวงจันทร์ เพ็ญนอก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มิถุนายน 2555

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

บทคัดย่อ

ของ

ดวงจันทร์ เพ็ญนอก

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา

ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว

มิถุนายน 2555

ดวงจันทร์ เพ็ญนอก. (2555). ผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น. สารนิพนธ์
กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์: อาจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นก่อน
และหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยได้แก่
นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2554 ที่มี
ปัญหาทางเพศในวัยรุ่นตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทม์ที่ 25 ลงมา แล้วสอบถามความสนใจในการเข้าร่วม
ทดลอง ได้จำนวน 12 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม การป้องกันปัญหาทางเพศใน
วัยรุ่น และกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ t-
test แบบไม่อิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า

นักเรียนมีการป้องกันปัญหาทางเพศเพิ่มขึ้น หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

THE EFFECT OF GROUP ACTIVITIES TO PREVENTION SEXUAL PROBLEM OF STUDENTS

AN ABSTRACT

BY

DOUNGJAN PLEANOK

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education degree in Guidance and Counseling Psychology
at Srinakharinwirot University

June 2012

Doungjan Pleanok. (2012). *The Effect of Group Activities Prevention Sexual Problem of Students*. Master Project, M.Ed. (Education Guidance and Counseling Psychology).
Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University.
Master Project Advisor Inst : Dr. Monthira Charupheng.

The purpose of this study was to compare teen sexual problem prevention tactics and sexual behavior before and after completion of the Group Activities the goal is to prevent issues regarding teen sex. The subjects of this study were 12 Mattayom 2 students from Assumptionsuksa School, Bangkok, Term II of the Academic Year 2011-2012 with problems concerning teenage sexual behavior were lower than the 25 percentile and below. The research instruments used for the study were the teen behavior in preventing sexual risks questionnaire and the Group Activities. for prevention of sexual problem in students.

The results of the study were as follows:

After the Group Activities the prevention sexual problems of students were higher than before ones at the.01 level significance

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร. มณฑิรา จารุเพ็ง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ กรรมการสอบสารนิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาเป็นอย่างยิ่ง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล อาจารย์รัชดาภรณ์ เชื้อเล็ก ที่ให้ความกรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ความสำเร็จ ในการทำสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ภาควิชา การแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกท่านที่ให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดี และมีคุณค่ายิ่งแก่ผู้วิจัย

ขอขอบพระคุณซิสเตอร์ ดร.มาลีรัตน์ บุญอนันตบุตร ผู้อำนวยการโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร คุณครูโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษาทุกท่าน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทุกคน รวมถึงผู้ปกครองทุกท่านที่อนุญาตให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ขอขอบพระคุณพี่ๆ เพื่อนๆ และน้องๆ ร่วมห้องสาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว รวมไปถึงเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ ชาวอัสสัมชัญศึกษาทุกท่าน และน้องจิรัชศักดิ์ บุญฤทธิ์ ที่คอยช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาเป็นกำลังใจ และคอยให้คำแนะนำแก่ผู้วิจัยตลอดมาในช่วงตลอดเวลาที่ผู้วิจัยได้เข้าศึกษาจนถึงทำงานวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ใดๆ ของสารนิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบบูชาแด่ คุณพระศรีรัตนตรัย ที่เป็นที่พึ่งที่ระลึก คุณบิดา มารดาที่ให้ชีวิต ญาติพี่น้องทุกท่าน ที่ให้กำลังใจ บุรพจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอนและข้อคิดดีๆ เสมอมา และผู้ที่มีพระคุณทุกท่านที่มีส่วนร่วม จนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

ดวงจันทร์ เพ็ญนอก

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทที่.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการวิจัย.....	3
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
สมมติฐานในการวิจัย.....	6
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	7
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางเพศในวัยเรียน.....	8
วัยรุ่นกับปัญหาทางเพศ.....	8
ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์.....	10
ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน.....	10
แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น.....	11
ความสำคัญของเพศศึกษา.....	12
ความหมายของทักษะชีวิตด้านเพศ.....	12
แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตด้านเพศ.....	13
องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านเพศ.....	14
ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศในวัยเรียน.....	15
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางเพศในวัยเรียน.....	24
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม.....	27
ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม.....	27
ความสำคัญของกิจกรรมกลุ่ม.....	27
จุดประสงค์ของกิจกรรมกลุ่ม.....	31
ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม.....	31

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
ประเภทของกลุ่ม.....	32
ขนาดของกลุ่ม.....	34
เวลาและจำนวนครั้งที่ใช้ในการเข้ากลุ่ม.....	34
เทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม.....	35
แนวความคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม.....	36
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	41
การกำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่าง.....	41
ประชากร.....	41
กลุ่มตัวอย่าง.....	41
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย.....	41
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	48
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	52
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	52
สมมติฐานของการวิจัย.....	52
ขอบเขตของการวิจัย.....	52
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	53
วิธีดำเนินการทดลอง.....	53
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	53

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ)	
สรุปผลการวิจัย.....	54
อภิปรายผลการวิจัย.....	54
ข้อเสนอแนะ.....	56
บรรณานุกรม.....	57
ภาคผนวก.....	64
ภาคผนวก ก.....	65
ภาคผนวก ข.....	71
ภาคผนวก ค.....	127
ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	139

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ตารางแบบแผนการทดลอง One Group Pretest- Posttest Design.....	45
2 ตารางเวลาการทดลอง.....	46
3 ตาราง ค่าเฉลี่ย และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น โดยภาพรวม.....	49
4 ตาราง เปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรม กลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น.....	50
5 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น.....	128
6 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น ด้านการรู้จักบทบาททางเพศ ระหว่างหญิงและชาย.....	129
7 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น ด้านการรู้จักวางแผนอนาคต ของตนเอง.....	130
8 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นด้านการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ.....	131
9 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นด้านรู้จักควบคุมอารมณ์ ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ.....	132
10 ตารางค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวันเรียนก่อนและหลัง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นด้านการรู้ถึงผลเสียของการ มีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร.....	133
11 ตารางค่าดัชนีคุณภาพความสอดคล้อง ของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศ ในวัยรุ่น.....	134

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
12 ตารางค่าดัชนีคุณภาพความสอดคล้อง ของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศ ในวัยเรียน.....	136
13 ตารางค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน.....	137

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ผลของการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคมในปัจจุบันนี้ทำให้บิดามารดาและผู้ปกครองไม่ค่อยมีเวลาในการเลี้ยงดูเด็กอย่างใกล้ชิด ประกอบกับสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ มีการเปิดเผยทางเพศมากขึ้น ตลอดจนค่านิยมทางเพศของสังคมไทยได้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม เด็กจะยอมรับและเข้าใจบทบาททางเพศของตน และมีความสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศ มีการเปลี่ยนแปลงโลกของความสัมพันธ์กับบุคคลในบ้านมาเป็นบุคคลนอกบ้าน และกลุ่มเพื่อนมากขึ้น วัยรุ่นต้องการยอมรับจากกลุ่มเพื่อน อยากเด่น อยากให้มีคนรู้จัก อยากเป็นที่ชื่นชมของคนอื่น อาจแสดงพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม เช่น การแต่งกายยั่ววนทางเพศ เพื่อให้เป็นที่สนใจของเพศตรงข้าม เป็นต้น วัยรุ่นที่มีปัญหาครอบครัว อาจมีพฤติกรรมทางเพศไม่เหมาะสม เช่น มีเพศสัมพันธ์เพื่อชดเชยหรือทดแทนความรู้สึกเหงา ไร้ค่า เมื่อมีเพศสัมพันธ์แล้วยังรู้สึกที่ตนเองไม่มีคุณค่ามากขึ้น เป็นต้น (ตำราพัฒนาการและพฤติกรรมเด็ก. 255: 297-300) อีกทั้งวัยรุ่นมักฉลาดขึ้น คิดซับซ้อนขึ้น และมีความสามารถในการตัดสินใจ วัยรุ่นในบางสังคมอนุญาตให้ทำงานได้ แต่งงานได้ เลือกตั้งได้ รวมไปถึงถูกคาดหวังให้สามารถพึ่งพาตัวเองได้ (ประณต เค้าฉิม. 2549: 1) วัยรุ่นจะเริ่มออกห่างจากครอบครัว ให้ความสำคัญของกลุ่มเพื่อนเป็นหลัก เพื่อนจะมีอิทธิพลมากในวัยรุ่น การที่วัยรุ่นคบเพื่อนประเภทใดมักจะมีพฤติกรรมแบบเดียวกัน เพื่อต้องการเป็นที่ยอมรับในกลุ่มเพื่อน (Arnett. 2001: 156) นอกจากนี้วัยรุ่นยังเป็นวัยที่เริ่มมีวุฒิภาวะทางเพศ ร่างกายและจิตใจจะได้รับการกระตุ้นจากฮอร์โมน ทำให้มีการเจริญเติบโตทางเพศที่สมบูรณ์ เป็นเหตุให้เริ่มมี ความต้องการทางเพศ สนใจเพศตรงข้าม มีความรักระหว่างเพศ (สุชาติ โสภประยูร และวรรณี โสภประยูร. 2541: 56)

การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์และสังคม การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกายโดยจะรวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางเพศที่สำคัญ เช่น การมีประจำเดือนครั้งแรกในเพศหญิง เป็นต้น การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเป็นสิ่งที่แสดงว่าเด็กหญิงมีวุฒิภาวะทางเพศอย่างสมบูรณ์ มีความสามารถที่จะสืบพันธุ์ได้ นอกจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวแล้ว อิทธิพลของฮอร์โมนเพศที่เพิ่มขึ้นในช่วงวัยรุ่น ทำให้วัยรุ่นมีแรงขับทางเพศ (Sex drive) มากขึ้น ส่งผลให้วัยรุ่นมีความอยากรู้อยากเห็น อยากทดลองในเรื่องเพศ ประกอบกับวัยรุ่นเริ่มมีอิสระจากกฎเกณฑ์ของครอบครัว มีความเป็นตัวของตัวเอง มีโอกาสที่จะอยู่ใกล้ชิดกับเพื่อนต่างเพศมากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นเสี่ยงต่อ การมีเพศสัมพันธ์ก่อนแต่งงาน (ศรีพัทธา จาริวงค์. 2539: 1)

จากผลการสำรวจของสำนักวิจัยเอแบคโพลล์ ในปี พ.ศ. 2549 เรื่อง “สถานการณ์ปัญหาคุกคามทางเพศและเพศสัมพันธ์ในกลุ่มเยาวชน ที่มีอายุระหว่าง 15-24 ปี พบว่าเพศหญิงถูกคุกคามทางเพศถึงร้อยละ 66.20 ซึ่งสอดคล้องกับรายงานที่สำนักงานสถิติแห่งชาติร่วมกับกระทรวงยุติธรรม ได้ทำการสำรวจไว้ในโครงการนำร่องสำรวจข้อมูลสถิติอาชญากรรมภาคประชาชนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและจังหวัดนครศรีธรรมราช ปี พ.ศ. 2550 ที่ระบุว่า ผู้ประสบเหตุอาชญากรรมในกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่เป็นสตรี (สำนักวิจัยเอแบคโพลล์. 2555: ออนไลน์)

จากข้อมูลดังกล่าวผู้เกี่ยวข้องจึงหันมาสนใจในความปลอดภัยของวัยรุ่นหญิงเพราะปัจจุบันนี้วัยรุ่นหญิงมีภัยรอบด้าน ไม่ว่าจะเป็นภัยจากครอบครัวของตนเอง หรือภัยจากบุคคลแปลกหน้า ปัญหาที่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน ปัญหาดังกล่าวนี้เป็นผลมาจากวัยรุ่นขาดวิธีป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนไม่รู้จักรักการแยกแยะความสมควรหรือไม่สมควร ความถูกต้องหรือความผิด โดยใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจบนพื้นฐานของจารีตทางสังคม มนุษย์สร้างสังคม แต่มิได้เชี่ยวชาญ ดังนั้นจึงต้องมีการสร้างค่านิยมและวิธีป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนว่ามีความสำคัญลึกซึ้งในวงจรชีวิตมนุษย์ เป็นเรื่องของคนทุกเพศ ทุกวัย และการแสดงออกทางเพศให้เหมาะสม เด็กวัยรุ่นได้รับข้อมูลเรื่องเพศจากคนใกล้ชิด เพื่อนฝูง สื่อต่างๆเช่นสิ่งพิมพ์ วีดีโอ อินเทอร์เน็ต สื่อลามกมักสร้างมุมมองที่ผิดในเรื่องเพศและก่อให้เกิดความเสียหายแก่กลุ่มวัยรุ่นหญิง ทั้งผู้เยาว์และผู้ใหญ่ต่างมีความวิตกกังวลจากการขาดความรู้เรื่องเพศและการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2545: 2)

ในปัจจุบันความจำเป็นในการสอนเพศศึกษาและสอนวิธีป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนให้แก่เด็กนักเรียนมีมากขึ้น เพราะปัญหาทางด้านเพศรวมทั้งพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆของวัยรุ่นในสังคมมีมากขึ้นทุกทีไม่ว่าจะเป็นการแพร่ระบาดของโรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์อื่นๆ การตั้งครภมิไม่พึงประสงค์ในวัยรุ่นก็เพิ่มมากขึ้น การหลอกลวงและการล่วงเกินทางเพศที่ส่งผลต่อเด็กโดยตรง การที่วัยรุ่นมีผลกระทบอย่างมากดังกล่าว เพราะขาดความรู้ความเข้าใจและวิธีป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ปัญหาเหล่านี้สามารถป้องกัน หรือลดลงได้ ถ้าได้รับความรู้และวิธีป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน (ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย: 2545: 2)

อย่างไรก็ตามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนสามารถทำได้หลายวิธี และในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยได้จัดรูปแบบของกิจกรรมกลุ่ม ในการป้องกันปัญหาทางเพศดังที่ การให้ประสบการณ์ตรงในการทำกิจกรรมกลุ่มเป็นวิธีการที่ดี เหมาะที่จะใช้ในการพัฒนาตัวบุคคลและกลุ่ม ทั้งนี้เพราะว่ากิจกรรมกลุ่มเป็นการเรียนรู้โดยการปฏิบัติ แม้ว่าจะเป็นการสร้างสถานการณ์จำลอง (Simulation) ก็ตามก็ยังสามารถช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีความซาบซึ้งและพึงพอใจที่จะเปลี่ยนแปลงและ

ปรับปรุงตนเองต่อไป (คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2546: 148) กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ จากการลงมือร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่ม ซึ่งกลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มก็มีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน (สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ. 2545: 124)

ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน และสัมภาษณ์ครูแนะแนว ครูประจำชั้น และกรรมการผู้ปกครองเครือข่ายจำนวน 10 คนพบว่านักเรียนหญิงช่วงชั้นที่ 3 โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีปัญหาทางด้านการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับด้านเพศและความประพฤติที่ไม่เหมาะสมต่อเพศของตนรวมถึงพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อภัยทางเพศที่คุกคาม จากสังคม ได้แก่ พฤติกรรมต่อไปนี้ เดินกับเพื่อนชายต่อสองและจับมือถือแขนกันในที่สาธารณะ แต่งตัวมาโรงเรียนแต่มาไม่ถึงโรงเรียนโดยนัดกับเพื่อนชาย มีการแต่งตัวที่ล่อแหลม พูดกับเพื่อนชายด้วยถ้อยคำที่เป็นสองแง่สองง่าม และนักเรียนบางคนผู้ปกครองให้กลับบ้านเองซึ่งทำให้นักเรียนมีโอกาสจะได้พบกับบุคคลแปลกหน้า หรือนักเรียนให้ความไว้วางใจกับบุคคลอื่นได้ง่าย ไม่ค่อยกล้าตัดสินใจ อีกทั้งโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษานั้นเป็นนักเรียนหญิงล้วนตั้งอยู่ในพื้นที่ใจกลางเมืองแหล่งชุมชนมีสถานที่ท่องเที่ยว สถานที่บริการ และเป็นที่มีวัยรุ่นของวัยรุ่นมากมายเป็นสภาวะที่เสี่ยงต่อการที่จะถูกชักชวนหรือถูกข่มขืนรังแกทางเพศได้ง่ายเห็นได้จากพฤติกรรมเหล่านี้คือ หลังเลิกเรียนแล้วนักเรียนหญิงมีการคบเพื่อนต่างเพศและชักชวนกันไปในสถานที่ไม่ควรหรือสถานที่ลับตา การหนีเรียนซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้เกิดจากสภาวะแวดล้อมที่เป็นภัยต่อการคุกคามทางเพศดังกล่าว

ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และศึกษาการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อให้มีแนวทางในการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนที่เหมาะสมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมกลุ่มขึ้นมาเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เป็นกลวิธีในการป้องกันพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นหญิง โดยการเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการคิดวิเคราะห์ที่สมเหตุสมผล การสื่อสารเพื่อสร้างสัมพันธภาพ ทำให้อายุรุ่นหญิงมี

ความสามารถในการปรับตัวและจัดการกับอารมณ์ของเด็กวัยรุ่น ช่วยให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตที่จะปลอดภัยจากปัญหาทางเพศอันจะเป็นแนวทางในการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ประชากร

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีคะแนนจากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน สุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) และถามความสมัครใจได้จำนวน 12 คน

ตัวแปรที่วิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาทางเพศในวัยเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน หมายถึง การแสดงออกหรือการกระทำของนักเรียนไปในทางที่ถูกต้องและเหมาะสมเกี่ยวกับเรื่องเพศ ได้แก่

1.1 ด้านการรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย ได้แก่ แสดงออกตามบทบาทไม่ว่าจะเป็นการพูด การแต่งกายตลอดจนปฏิบัติตนเหมาะสมกับขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมไทย ไม่อยู่ตามลำพังและไม่ทำกิจกรรมต่างๆ กับเพศตรงข้ามในที่ลับตาคน

1.2 ด้านการรู้จักการวางแผนอนาคตของตนเอง ได้แก่ การไม่สนใจสิ่งยั่วยู่ทางเพศ เห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง มีการวางแผนชีวิตของตนเอง

1.3 ด้านการวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ ได้แก่ รู้จักการปฏิเสธต่อสถานการณ์ที่มีความเสี่ยงทางเพศ ยืนหยัดความแน่วแน่ของตนเองในสถานการณ์ที่เสี่ยง

1.4 ด้านการรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ ได้แก่ เมื่อมีความต้องการทางเพศ สามารถควบคุมอารมณ์ความรู้สึกได้ และการแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

1.5 ด้านการรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ได้แก่ การตั้งครรรภ์ที่ไม่พึงประสงค์ ตลอดจนรู้วิธีป้องกันการตั้งครรรภ์ก่อนวัยอันควร

2. กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน หมายถึง การใช้กิจกรรมกลุ่มในการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ซึ่งกิจกรรมกลุ่มเป็นลักษณะของการจัดการเรียนการสอน โดยเน้นในเรื่องของพฤติกรรมมนุษย์ที่มีต่อกันมีลักษณะของการรวมกลุ่มกัน มีการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจตลอดจนการสร้างสัมพันธ์ที่ดีภายในกลุ่มเพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองและผู้อื่น อันจะทำให้สามารถอยู่และทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมกลุ่มในงานวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกได้ป้องกันปัญหาทางเพศ โดยการใช้เทคนิคต่าง ๆ คือ เกม (Game) บทบาทสมมติ (Role- Playing) กรณีตัวอย่าง (Case) สถานการณ์จำลอง (Simulation) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) ดังนี้ คือ

1. เกม (Game) เป็นวิธีการที่สมมติสถานการณ์ขึ้น ให้ผู้เรียนลงเล่นด้วยตนเองภายใต้ข้อตกลงหรือกติกา มีผลออกมาในรูปของการแพ้ชนะแล้วให้ผู้เรียนได้วิเคราะห์ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ผ่านความสนุกสนาน

2. บทบาทสมมติ (Role - playing) มีการสมมติสถานการณ์เช่นเดียวกับเกม แต่มีการกำหนดบทบาทของผู้เล่นในสถานการณ์ที่สมมติ โดยอาศัยบุคลิกภาพ ประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เป็นหลัก เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและพฤติกรรมของตนอย่างลึกซึ้ง

3. กรณีตัวอย่าง (Case) คือการนำเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริง มาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจ และฝึกฝนหนทางแก้ไข การอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน การนำเอากรณีต่างๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้จะช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้างสถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้นและมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองพฤติกรรมต่างๆ ซึ่งในสถานการณ์จริงผู้เรียนอาจจะไม่แสดงออก เพราะอาจเป็นการเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group Discussion) เป็นวิธีการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็น และประสบการณ์ในประเด็นที่กำหนด และสรุปการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

กิจกรรมกลุ่มจัดเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ติดต่อกันเป็นจำนวน 10 ครั้ง กิจกรรมกลุ่มแต่ละครั้งมีขั้นตอน 4 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วม

ผู้วิจัยให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันเกี่ยวกับการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์

ผู้วิจัยให้นักเรียนได้ร่วมกันวิเคราะห์ และสรุปกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติและอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

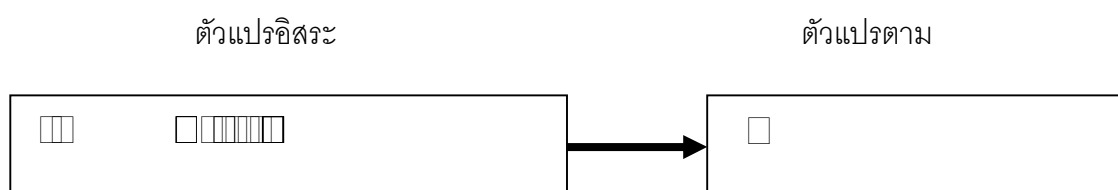
ผู้วิจัยให้นักเรียนรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่มมาสรุปเป็นหลักการของตนเองที่แสดงถึงการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตน และจากกลุ่ม โดยการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศในวัยเรียน

3. **วัยเรียน** หมายถึง นักเรียนหญิงกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร มีอายุระหว่าง 13 -15 ปี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานของการวิจัย

หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศเพิ่มขึ้น

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้จำแนกออกเป็นด้านๆ ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางเพศในวัยเรียน
 - 1.1 วัยรุ่นกับปัญหาทางเพศ
 - 1.2 ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์
 - 1.3 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน
 - 1.4 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น
 - 1.5 ความสำคัญของเพศศึกษา
 - 1.6 ความหมายของทักษะชีวิตด้านเพศ
 - 1.7 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตด้านเพศ
 - 1.8 องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านเพศ
 - 1.9 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศในวัยเรียน
 - 1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
 - 10.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.2 ความสำคัญของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.3 จุดประสงค์ของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.4 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.5 ประเภทของกลุ่ม
 - 2.6 ขนาดของกลุ่ม
 - 2.7 เวลาและจำนวนครั้งที่ใช้ในการเข้ากลุ่ม
 - 2.8 เทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม
 - 2.9 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น

1.1 วัยรุ่นกับปัญหาทางเพศ

วิลด์ลักษณะ พงษ์โสภา (2549: 81) ได้กล่าวถึงปัญหาวัยรุ่นไว้ว่า ลักษณะปัญหาของวัยรุ่นจัดแบ่งตามอาการที่แสดงปรากฏให้เห็นเด่นชัด เช่นปัญหาจากการทะเลาะกันในครอบครัวทำให้รู้สึกขาดความรักความอบอุ่น ปัญหาความคับข้องใจ ปัญหาทางเพศที่เกิดจากตัวเองและเพศตรงข้าม และผลจากการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วต่อการดำเนินชีวิตในโลกยุคไร้พรมแดน ทำให้วัยรุ่นมีปัญหาส่วนตัวและสังคมต่อการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ของภาวะการเป็นผู้ใหญ่อันเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้วัยรุ่นมีความวิตกกังวลประกอบด้วย

1. ความวิตกกังวลต่อการเปลี่ยนแปลง การเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา อารมณ์และทางเพศ ทำให้วัยรุ่นเกิดความกังวลกับสิ่งที่ขึ้นตามร่างกาย สัดส่วนเพิ่มขนาดใหญ่ ไบโหน้ามีผิว หนวดเคราเริ่มขึ้น การมีประจำเดือน และอาการหลังน้ำอสุจิในเวลานอนหลับอันเนื่องมาจากความฝันเกี่ยวกับเรื่องเพศ ความเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ทำให้วัยรุ่นรู้สึกอายว่าอ้วนใจไม่กล้าแสดงออกมาต้องการหลบหนีจากสังคม

2. ปัญหาทางเพศ จากการเปลี่ยนแปลงของอวัยวะเพศทำให้สภาพจิตใจของวัยรุ่นเกิดความต้องการทางเพศมากขึ้นในเด็กชาย ใช้การสำเร็จความใคร่ด้วยตนเอง และมีการหลังน้ำอสุจิเวลาหลับขณะฝันทำให้เกิดความรู้สึกกังวล ชอบเก็บตัวเงียบคนเดียว เพราะต้องการเก็บกดกับสภาพทางเพศที่เกิดขึ้น แต่ถ้าถึงขั้นเที่ยวหญิง/ โสเภณีอาจติดเชื้ออากาโรคและเอดส์ (HIV / AIDS) ได้ ส่วนเด็กหญิงอาจเกิดปัญหาถูกล่วงนำไปข่มขืนหรืออาจลงด้วยตนเอง จนเกิดปัญหาการตั้งครรภ์ ต้องลาออกจากโรงเรียนทำให้ครอบครัวและสังคมไม่ยอมรับ

สำหรับความสัมพันธ์ในวัยรุ่นอีกรูปแบบหนึ่งที่สังคมเรียกว่า “กิ๊ก” (มัลลิกา. 2547: 15 อ้างถึงนิสิตคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) จากการศึกษาทัศนคติค่านิยมความรักของวัยรุ่นไทยในปัจจุบันเรื่อง “กิ๊กมากกว่าเพื่อน” แต่ไม่ใช่แฟนพบว่ากิ๊กมีสถานะมากกว่าเพื่อน แต่ไม่ใช่แฟน อาจมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ก็ได้ การมีกิ๊กทำให้มีความสุขดีกว่าอยู่คนเดียว เวลาเหงาจะได้มีคนไว้ข้อใจ คอยเป็นกำลังใจ และบางคนต้องการเติมสีสรรให้แก่ชีวิตเพราะแฟนน่าเบื่อและแฟนที่คบอยู่อาจไม่ใช่คนที่ใช่ที่สุด

การทำร้ายและการถูกทอดทิ้ง (abuse and neglect) ปัญหาสำคัญของเด็กวัยรุ่นและเด็กทุกรุ่นคือการที่บ้านแตก พ่อแม่หย่าร้างกัน ปัญหาอีกอย่างหนึ่งคือการทำร้ายกัน ซึ่งรวมถึงการทำร้ายกันทางใจ เช่น การเหน็บแนม ดูหมิ่น ทำให้อับอาย นอกจากการทำร้ายทางใจแล้วก็มีการทำร้ายทางกาย เช่น ใช้น้ำอันใหญ่ตี ใช้เข็มขัดตีและจะใช้มีด ใช้ปืน ทั้งนี้เพราะวัยรุ่นโตพอที่จะถูกขู่ด้วยสิ่งเหล่านี้ อีกปัญหาหนึ่งก็คือการถูกทอดทิ้ง (neglect) เช่น ไล่ออกจากบ้านหรือไม่แยแส ความรุนแรง

ของสิ่งเหล่านี้อาจมีมากจนคนคาดไม่ถึง ทั้งนี้สังคมอาจคิดว่า ความรุนแรงดังกล่าวเหมาะสมแล้วกับวัยรุ่นที่มีปัญหาบ่อยๆ อีกทั้งตัวโตขนาดนี้แล้วน่าจะป้องกันตัวเองได้ ความจริงก็คือว่า การที่เขาโตพอสมควรแล้ว ทำให้เขาสามารถมีปฏิกริยาที่เด็กเล็กทำไม่เป็น เช่น ฆ่าตัวตาย เสพยาเสพติด หนีออกจากบ้าน หรือได้ตอบ เด็กผู้หญิงวัยรุ่นคนหนึ่งถูกพ่อข่มขืนซ้ำๆ ก็เลยใช้ปืนไรเฟิลยิงพ่อจนตาย และถ้าทำกับผู้รังแกโดยตรงไม่ได้ บ้างก็หันไปต่อต้านสังคม เช่น กลายเป็นโจรทำร้ายสังคม มีเด็กผู้หญิงหรือบางครั้งก็เด็กผู้ชายจำนวนไม่น้อยที่ถูกคนในบ้านหรือไม่ว่าจะเป็นพ่อหรือพ่อเลี้ยงข่มขืนหรือถูกเพื่อนด้วยกันเองหลอกไปรวมเซม

การทำร้ายกันทางเพศ (sexual abuse) ปัญหานี้มีคนให้ความสนใจอยู่ไม่น้อย มีผู้สนใจอยากรู้สาเหตุ ผลพวง การเยียวยา และวิธีป้องกันวัยรุ่นที่ถูกทำร้ายทางเพศมักจะอยู่กับคนที่เล่าโลมเขาตั้งแต่เด็กแต่ไม่ข่มขืน ตอนเป็นเด็กจะถูกกระทำอย่างนั้นอยู่เรื่อยๆ ซึ่งเด็กเล็กก็ไม่เข้าใจ เมื่อโตได้ทีแล้วก็ข่มขืนเลย ในประเทศอเมริกาการข่มขืนเพิ่มขึ้นเพิ่มขึ้นเมื่อเด็กอายุ 11 ขวบ และเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงวัยรุ่นและจนโต (NCCAN 1988) ตามปกติการทำร้ายจะเริ่มต้นโดยการเล่าโลม มีการเปลือยกายและหยอกล้อกันในวัยเด็ก เมื่อถึงวัยรุ่นก็มีเพศสัมพันธ์ด้วย ทั้งนี้ทำให้พัฒนาการทางกามกิจของเด็กถูกบิดเบือน บ่อยครั้งผู้กระทำจะไม่ใช้ความรุนแรง เพราะผู้รังแกเด็กมักจะเป็นผู้มีอำนาจ เช่น เป็นพ่อ เป็นญาติ หรือเพื่อนของผู้ใหญ่ที่ไว้วางใจ อำนาจในการต่อรองยิ่งน้อยลงถ้าเป็นวัยรุ่นที่ถูกพ่อข่มขืน ตามปกติเด็กผู้หญิงมักจะตกเป็นเหยื่อจากการทำร้าย แต่ก็ได้พบว่า เด็กผู้ชายก็ตกเป็นเหยื่อด้วยเช่นกัน

ผลที่เกิดจากการถูกทำร้ายทางเพศ ผลที่เกิดจากการถูกทำร้ายทางเพศขึ้นอยู่กับว่าถูกทำร้ายมากน้อยเพียงใด มีระยะเวลาอันยาวนานแค่ไหนและคนอื่นมีปฏิกริยาอย่างไร ไม่ว่าจะเป็นครอบครัวหรือเจ้าหน้าที่ ถ้าเกิดครั้งเดียวและไม่รุนแรงก็ยังสามารถเยียวยาทางจิตได้ ถึงแม้ว่าจะเกิดขึ้นรุนแรงกว่านั้นเด็กๆ ก็สามารถปรับจิตใจได้ง่ายกว่าถ้ามีคนดูแลดีๆ ไว้ใจได้ และเป็นทีที่เคารพ ตัวแปรที่ทำให้เกิดการทำร้ายกันทางเพศ คือ

1. ผู้ใหญ่จะต้องมีความรู้สึกลัวทางเพศต่อเด็ก ซึ่งความรู้สึกลัวดังกล่าวเสริมโดยประสบการณ์ทางเพศตอนเด็กๆ เช่น เมื่อยังเด็กเคยถูกผู้ใหญ่ละเมิดทางเพศ ได้เห็นสื่อลามกเกี่ยวกับกามกิจของเด็ก ได้ประสบการณ์โฆษณาที่ส่งเสริมกามกิจของเด็ก บุรุษถูกสอนให้ไม่รู้จักล้าเด็กและชอบความรุนแรงทางเพศ เคยมีเพศสัมพันธ์กับเด็กมาก่อน

2. ผู้ใหญ่ไม่มีการหักห้ามใจต่อการทำร้าย ความไม่หักห้ามใจถูกทำให้แยงเมื่อ มีค่านิยมของสังคมที่ยอมรับการมีเพศสัมพันธ์กับเด็ก ไม่มีการควบคุมโดยสังคมและตัวเอง ตีมสุรา เครียด มีความเคารพตัวเองต่ำ กลัวและมีความคับแค้นในการมีเพศสัมพันธ์กับผู้ใหญ่ ค่านิยมที่เห็นว่าพ่อมีอำนาจสูงสุด

3. ไม่มีข้อห้ามภายนอก (External inhibitions) ไม่มีแม่ มีแม่ที่ป่วย หรือไร้อำนาจ มีแม่ที่ไม่เหลียวแลหรือไม่รู้ว่าจะต้องปกป้องลูก อยู่อย่างแออัดหรือนอนรวมกัน มีโอกาสอยู่ตามลำพังกับเด็ก ถูกโดดเดี่ยวทางสังคม

4. ผู้ใหญ่ต้องเอาชนะเด็ก ซึ่งจะกระทำโดยสรุปแล้ว พัฒนาการของวัยรุ่นเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีระ ซึ่งเจริญเติบโตขึ้นเพราะอาศัยอาหารเข้าไปหล่อเลี้ยง การเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ และจิตใจ ทั้งนี้การพัฒนาระยะวัยรุ่นจะสมบูรณ์หรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยต่างๆ ซึ่งอาจจะเป็นตัวแปรที่แทรกซ้อนเข้ามาทำให้การพัฒนานั้นบกพร่องก็ได้โตขึ้นเมื่อ เด็กขาดความรัก ถูกโดดเดี่ยวทางสังคม รู้จักผู้ใหญ่ที่ดี ชอบผู้ใหญ่คนนั้น ใจอ่อนต่อของที่เขาให้ ไร้เดียงสาเกี่ยวกับเรื่องที่เกิดขึ้น เก็บกดทางกามกิจและอยากรู้ อยากเห็น เมื่อเจอ การข่มขู่และการทำร้ายร่างกายไม่สามารถต่อสู้ได้ (นพมาศ อึ้งพระ 99 – 104)

1.2 ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์

เพศสัมพันธ์ (sexual intercourse) เป็นส่วนหนึ่งของความเป็นเพศ (sexuality) และความสัมพันธ์ระหว่างเพศ (gender relation) เพศสัมพันธ์มีความหมาย (meaning) ที่กว้างขวางมากกว่าการสืบพันธุ์ของมนุษย์ตามปกติธรรมดา (Reproductive model) ทั้งนี้เนื่องจากความแตกต่างระหว่างชายและหญิงที่เป็นผลมาจากการจัดระเบียบทางสังคมทำให้การมีเพศสัมพันธ์มีความหมายที่แตกต่างกันระหว่างหญิง และชาย (นิมิต มั่งมีทรัพย์. 2542: 9; อ้างอิงจาก Moore; & Resenthal. 1993) วัยรุ่นหญิงมีทัศนคติต่อเพศสัมพันธ์ คือการแสดงความรักและความใกล้ชิดระหว่างชายหญิงเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากพันธะหรือข้อผูกมัด (commitment) ทางอารมณ์ที่ชายและหญิงมีต่อกัน ในขณะที่วัยรุ่นชายให้ความหมายของการมีเพศสัมพันธ์คือความตื่นเต้นทางเพศและการได้รับประสบการณ์ทางเพศที่ทำให้มีความรู้สึกภาคภูมิใจในความเป็นเพศของตน (นิมิต มั่งมีทรัพย์. 2542: 9; อ้างอิงจาก Leigh. 1989) แม้ว่าความหมายของการมีเพศสัมพันธ์จะมีความแตกต่างไปตามการจัดระเบียบความสัมพันธ์ทางสังคมตามเพศ แต่รูปแบบของการมีเพศสัมพันธ์ที่เป็นแบบแผนเดียวกันเกือบทุกสังคม คือ รูปแบบของการสืบพันธุ์ที่เป็นการร่วมเพศด้วยการสอดใส่อวัยวะเพศชายและเกิดการหลั่ง (ejaculation) ของชายภายในช่องคลอดของหญิงที่ฝ่ายชายเป็นฝ่ายกระทำ (active) และผู้หญิงเป็นฝ่ายยอมตาม (passive) (นิมิต มั่งมีทรัพย์. 2542: 9; อ้างอิงจาก Koedt. 1973)

1.3 ความหมายของพฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยรุ่น

พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศ หมายถึง การประพฤติปฏิบัติทางเพศที่ก่อให้เกิดโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อาทิเช่น การมีเพศสัมพันธ์เมื่ออายุเริ่มเข้าสู่วัยรุ่นตอนต้น คือ ตั้งแต่อายุ 13 ปี การมีเพศสัมพันธ์โดยไม่ใช้ถุงยางอนามัย การดื่มสุราก่อนมีเพศสัมพันธ์ หรือการมีคู่นอนจำนวนมาก เป็นต้น

ดีริง (จันทน์ทนต์ ทองศิริ, 2539: 12; อ้างอิงจาก Deering, M.J. 1993: 68 – 69) กล่าวว่า เป็นพฤติกรรมที่พบได้บ่อยมากในวัยรุ่น

พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่น หมายถึง การกระทำของวัยรุ่นที่ทำให้มีโอกาสสูงที่จะมีเพศสัมพันธ์กับเพื่อนต่างเพศในขณะที่กำลังศึกษาอยู่ซึ่งได้แก่

- 1) การมีคู่อรักหรือเพื่อนชายที่สนิทสนมกันในขณะที่กำลังศึกษาอยู่
- 2) การอยู่ใกล้ชิดกับคู่อรักในสถานการณ์ที่เลือกอำนวยความสะดวกต่อการมีเพศสัมพันธ์
- 3) การมีสิ่งกระตุ้นหรือยั่วให้เกิดความรู้สึกทางเพศได้ง่าย
- 4) การแสดงความรู้สึกต่อกันทางร่างกายกับคู่อรัก (ระวีวรรณ กันวี, 2547: 9 – 10)

กล่าวโดยสรุป พฤติกรรมเสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน หมายถึง ภาวะทางจิตใจของวัยรุ่นที่อ่อนแอต่อสิ่งยั่วทางกามารมณ์ รวมถึงการปฏิบัติตัวเองไม่เหมาะสมสอดคล้องกับความเป็นจริงของตัวตนหรือสภาพแวดล้อมที่ใกล้ชิดกับอันตรายทางเพศ

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น

เรื่องเพศเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งตามธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดมาพร้อมด้วยความสุข ความสำเร็จของมนุษย์ และการแสดงบทบาททางเพศที่ถูกที่ควรขึ้นอยู่กับความฉลาด ความสามารถในการดำรงชีวิตไปตามความเหมาะสมแห่งลักษณะทางเพศของมนุษย์นั้นด้วย ซึ่งชัยวัฒน์ ปัญญาพงษ์ (2554) กล่าวว่า คำว่าพฤติกรรมทางเพศ (Sexual Behavior) จึงครอบคลุมพฤติกรรมทั้งสองลักษณะ คือพฤติกรรมที่อยู่ภายใน และพฤติกรรมที่แสดงออกภายนอก เรื่องของความต้องการทางเพศหรือการร่วมเพศในทัศนะของนักจิตวิทยาไม่ถือว่าเป็นการเรียนรู้ แต่เป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งของมนุษย์ที่พร้อมจะแสดงออกเมื่อร่างกายถึงวุฒิภาวะ เพราะฉะนั้นมนุษย์จึงแสดงออกถึงเรื่องเพศตลอดเวลาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ความระหวางเพศมีผลในการควบคุมพฤติกรรม มนุษย์มีแนวโน้มในการตอบสนองอารมณ์ทางเพศได้ง่ายถ้าสภาพแวดล้อมมีลักษณะเป็นการกระตุ้นความต้องการทางเพศ เช่น บรรยากาศตามชายทะเลในบาร์ หรือสถานเริงรมย์ต่างๆ เป็นต้น พฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นในประเทศไทยในปัจจุบันเริ่มเห็นเด่นชัดกว่าแต่ก่อนเพราะการยึดมั่นในวัฒนธรรมของชาติในวัยรุ่นหย่อนยานลง มีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากประเทศอื่นๆ เข้ามาในประเทศไทย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลบางประการแก่วัยรุ่น เช่น การแต่งกาย อีสุกเวิ้งทางเพศ ใกล้ชิดสนิทสนมกันง่าย ประกอบกับอิทธิพลจากสิ่งแวดล้อมภายนอก เอกสาร ภาพยนตร์ วีดีโอ สถานเริงรมย์มีมากทำให้วัยรุ่นขาดความยับยั้ง ปล่อยตัวปล่อยใจให้เป็นไปตามความปรารถนาของธรรมชาติ ลืมคิดถึงความพร้อมของตนด้านเศรษฐกิจและสังคม เพราะเหตุนี้เองจึงปรากฏว่าหญิงสาวหลายรายต้องสูญเสีย

ความเป็นสาว เพราะทนแรงขับทางเพศอันเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่จูงใจไม่ได้ สภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นสถานการณ์ที่กระตุ้นจากสภาพแวดล้อมในสถานการณ์นั้นๆ (กุลชลี สุภัททะเกตุ. 2551)

โดยสรุปอาจกล่าวได้ว่าเรื่องเพศเป็นสัญชาตญาณอย่างหนึ่งที่พร้อมจะแสดงออกเมื่อร่างกายถึงวุฒิภาวะ ฉะนั้นมนุษย์จึงแสดงออกออกถึงเรื่องเพศตลอดเวลาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวจึงมีแนวโน้มในการตอบสนองของอารมณ์ทางเพศได้ง่าย ถ้าสภาพแวดล้อมมีลักษณะเป็นการกระตุ้นความต้องการทางเพศและวัฒนธรรมที่หย่อนยานลง เพราะมีการถ่ายทอดวัฒนธรรมจากประเทศอื่น ๆ เข้ามาในประเทศไทย จึงทำให้เกิดปัญหาพฤติกรรมทางเพศในวัยเรียนเกิดขึ้น

1.5 ความสำคัญของเพศศึกษา

เพศศาสตร์ศึกษาเป็นเรื่องที่จะเรียนกันตั้งแต่เกิดไปจนตลอดชีวิต เมื่อเด็กเข้าโรงเรียนจึงมีการสอนความรู้เรื่องเพศ เพื่อเป็นการเตรียมตัวให้เด็กสำหรับชีวิตในวันข้างหน้า โดยมีจุดมุ่งหมายที่จะให้เด็กได้รับความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ และสังคมเพื่อที่จะขจัดความกลัวความวิตกกังวล หรือความสงสัยในขั้นตอนต่างๆ ของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ช่วยให้มีการเตรียมตัว เพื่อให้ปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม รู้จักป้องกันตนเองจากโรคและการถูกล่วงเกินทางเพศ การรู้จักจิตใจและอารมณ์ของตนและผู้อื่น มีความภูมิใจในตนเอง ความมั่นใจในตนเอง สามารถใช้ความคิดวิเคราะห์ เพื่อการตัดสินใจหรือปฏิเสธสิ่งนี้อาจก่อให้เกิดปัญหากับตนเองได้ และสิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งคือการสร้างทัศนคติที่ดีต่อเรื่องเพศ เพื่อนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติที่เหมาะสมกับศีลธรรม จริยธรรมและประเพณีอันดีงาม (ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์วิทยาลัย.2547: 1)

1.6 ความหมายของทักษะชีวิตด้านเพศ

องค์การอนามัยโลก (WHO. 1994: 1) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถในการปรับตัวและมีพฤติกรรมไปในทิศทางที่ถูกต้องในการเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประเสริฐ ตันสกุล และคณะ (2538: 7) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถ และความชำนาญในการประเมินและวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาทางพฤติกรรมและสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตอย่างถูกต้อง

กรมอนามัย (2539: 1) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่า เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้ เจตคติ และทักษะในอันที่จะจัดการกับปัญหารอบๆ ตัว ในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต

จิตรา ทองเกิด (2540: 82) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นสมรรถภาพหรือความสามารถที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล จากการฝึกฝนอบรมในเชิงความคิด และการกระทำจนเกิดความเคยชินที่จะนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้สามารถเผชิญ และแก้ไขปัญหาได้อย่างฉลาด รวมทั้งสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ทั้งในปัจจุบันและอนาคต

สุขฤดี รัชศฤงคารสกุล (2543: 47) ได้ให้ความหมายของทักษะชีวิตว่าเป็นความสามารถในเชิงสังคมจิตวิทยา ซึ่งเป็นทักษะที่ช่วยให้สามารถเผชิญกับสภาพการณ์ต่างๆ ทั้งแรงปะทะภายนอก ได้แก่ พ่อแม่ เพื่อน ครู พี่หรือน้อง และบุคคลอื่นๆ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมต่างๆ และแรงปะทะภายใน ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงภายในตัวบุคคลเอง เช่น ความอยากรู้ อยากรอง ความรู้สึกดี้อยหรือไม่เห็นคุณค่าในตนเอง โดยผู้ที่มีทักษะชีวิต จะมีพฤติกรรมที่เหมาะสมและเป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคม (อรดา วงษ์ใส. 2547: 20)

ทักษะชีวิตและคุณลักษณะที่จำเป็น เป็นลักษณะและความสามารถพื้นฐานในการตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมภายนอก และความรู้สึกนึกคิดภายในตนเองได้อย่างเหมาะสม จนทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิต ในสภาพแวดล้อมนั้นได้อย่างราบรื่นมีความสุขและสันติ ซึ่งทักษะชีวิตและลักษณะที่จำเป็นนี้มี 4 ด้าน ที่สำคัญคือ

1. ทักษะชีวิตและคุณลักษณะด้านปัญญาความคิด
2. ทักษะชีวิตและคุณลักษณะด้านจิตใจ
3. ทักษะชีวิตและคุณลักษณะด้านการกระทำ และ
4. ทักษะชีวิตและคุณลักษณะด้านสังคมสำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงาน

คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. 2541: 5)

โดยสรุปแล้ว ทักษะชีวิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลในการจัดการกับปัญหาต่างๆ รอบตัวในชีวิตประจำวันได้สำเร็จ เป็นความสามารถที่บุคคลสร้างขึ้นได้จากการเรียนรู้ ประสบการณ์และการฝึกฝนความสามารถในการปรับตัว และมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์นำไปสู่การมีพฤติกรรมที่ดี และมีชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับทักษะชีวิตด้านเพศ (Life Skills)

ชีวิตมนุษย์ทุกคนที่เจริญเติบโตตั้งแต่เด็กจนเป็นผู้ใหญ่ จะต้องผ่านกระบวนการ หล่อหลอมทางธรรมชาติและกระบวนการทางสังคมเป็นปฏิริยาต่อเนื่องเป็นลูกโซ่ และในกระบวนการนั้นบุคคลจะต้องปะทะกับแรงบีบ แรกกดดัน และแรงกระทบจากภายนอก ซึ่งมีแหล่งสำคัญอยู่ 4 แห่งด้วยกัน หรือ ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม ครอบครัว เพื่อน และสิ่งแวดล้อม แรงปะทะที่มาจากแหล่งทั้ง 4 นั้น จะผลักดันให้บุคคลเอนเอียงไปจากจุดสมดุล เป็นภาระหน้าที่ของแต่ละคนที่

จะต้องการทางปรับสภาพให้คืนสู่สภาพปกติและสมดุลตลอด คือ ดำรงชีวิตได้ปกติสุขการปรับตัวให้เกิดภาวะสมดุลนั้นจำเป็นต้องอาศัยทักษะชีวิต

องค์การอนามัยโลก (WHO.1994: 1) ให้ความหมายของ “ทักษะชีวิต” เป็นความสามารถทางสังคม ความคิดอ่าน ความพยายามเพิ่มพูนปฏิสัมพันธ์ของตนเองกับผู้อื่น สิ่งแวดล้อมต่างๆ ให้ประสบความสำเร็จ สามารถแก้ไขปัญหาในสถานการณ์วิกฤติที่ก่อให้เกิดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาตลอดจนเป็นความสามารถที่จะส่งเสริมสุขภาพของบุคคลและชุมชนด้วยความสามารถทางจิตสังคม มีบทบาทสำคัญต่อการส่งเสริมสุขภาพ ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ และการดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างปกติสุข ที่ใดที่มีปัญหาเรื่องพฤติกรรม ความเครียดและแรงกดดันต่างๆ ในชีวิต จำเป็นต้องมีการพัฒนาความสามารถทางด้านจิตสังคมให้เพิ่มขึ้นในตัวบุคคลนั้น สำหรับนักเรียนในโรงเรียนนั้น สามารถกระทำได้โดยการพัฒนาโปรแกรมการเรียนการสอนทักษะชีวิตให้แก่เด็กและเยาวชนในระบบโรงเรียนนั้น

จากความหมายของทักษะชีวิต ที่องค์การอนามัยโลกได้กล่าวไว้แล้วนั้น ได้มีผู้นำมาปรับใช้ในความหมายที่คล้ายคลึงกัน กล่าวคือ ประเสริฐ ต้นสกุลและคณะ (2538: 7) ที่ได้ให้ความหมายทักษะชีวิต ว่าเป็นความสามารถและความและความชำนาญในการประเมิน และวิเคราะห์สถานการณ์ เพื่อตัดสินใจเลือกทางแก้ปัญหาทางพฤติกรรมและสังคมที่เกิดขึ้นในชีวิตถูกต้อง กรมอนามัย (2539) กล่าวว่า “ทักษะชีวิต” เป็นความสามารถอันประกอบด้วยความรู้เจตคติ และทักษะอันที่จะจัดการกับปัญหารอบๆ ตัวในสภาพสังคมปัจจุบัน และเตรียมพร้อมสำหรับการปรับตัวในอนาคต และกำไลรัตน์ เย็นสุขจิต (2540: 69) ให้ความหมาย ทักษะชีวิต ว่าเป็นคุณลักษณะ หรือความสามารถทางสังคม จิตวิทยา (Psychosocial Competence) เป็นทักษะภายในที่ช่วยให้สามารถเผชิญสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กิตติมา จันบำรุง. 2548: 14 – 15)

สรุปทักษะชีวิตนั้น หมายถึง ความมีสติปัญญาสามารถแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม และมีความคล่องแคล่วทางการเคลื่อนไหวทางกาย มีความสามารถในการเจรจาปราศัยทำให้ผู้อื่นยินดีพร้อมก็ได้ หรือยอมรับการปฏิเสธของตนอย่างไม่มีเงื่อนไขได้ ทั้งมีความอดทน ออกกลั่นเป็นมูลฐานในการดำรงชีวิตอยู่อย่างสง่างามในสังคม

1.8 องค์ประกอบของทักษะชีวิตด้านเพศ

World Health Organization (สุปราณี จำปาเพ็อง. 2550: 44; อ้างอิงจาก World Health Organization. 1994: 1) ได้กำหนดแกนของทักษะชีวิต (Core life skills) 10 ประการ ดังนี้

1. การตัดสินใจ
2. การแก้ปัญหา
3. ความคิดสร้างสรรค์
4. ความคิดวิเคราะห์

5. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ	6. ทักษะการสร้างสัมพันธภาพ
7. ความตระหนักในตนเอง	8. ความเห็นใจผู้อื่น
9. การจัดการกับอารมณ์	10. การจัดการกับความเครียด

1.9 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศในวัยเรียน

1. ทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis Theory)

ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) เป็นผู้นำคนสำคัญของทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ได้แบ่งสัญชาตญาณของการดำรงชีวิตมนุษย์ไว้ว่า ประกอบด้วย 2 สัญชาตญาณคือ สัญชาตญาณแห่งการสืบพันธุ์หรือสัญชาตญาณแห่งการอยู่รอด (Life instinct) ได้แก่ ความต้องการอาหาร ความต้องการทางเพศ ความต้องการความก้าวร้าว หรือการทำอันตรายบุคคลอื่น สัญชาตญาณแห่งการสืบพันธุ์ จะปรากฏในการพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่วัยเด็ก วัยรุ่น วัยผู้ใหญ่จนถึงวัยชรา (วันทนีย์ วาสิกะสิน. 2526: 1 – 2) อีกทั้งฟรอยด์ ได้กล่าวถึงสัญชาตญาณทางเพศไว้ว่า สัญชาตญาณทางเพศเป็นสิ่งที่อยู่ในเด็กทารก แต่สัญชาตญาณนี้เริ่มพัฒนาขึ้นเมื่อเด็กเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น โดยมีความสัมพันธ์กับกระบวนการการเข้าสู่วุฒิภาวะ และแสดงออกมาให้เห็นในความรู้สึกห้วงหาอารมณ์ และแรงดึงดูดต่อเพศตรงข้าม

การพัฒนาแรงผลักดันทางเพศแบ่งออกเป็นหลายระยะได้ดังนี้ (รัชนี นพเกตุ. 2542: 67 – 69 ปราโมทย์ เชาวศิลป์. 2526: 15 – 17)

1. ระยะปาก (Aral Stage) เป็นระยะตั้งแต่แรกเกิดจนอายุประมาณปีครึ่ง ทารกในวันนี้จะเริ่มใช้ปากเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความสุข เด็กวัยนี้ชอบดูดปาก หยิบของใส่ปาก และกัด เป็นต้น พฤติกรรมเหล่านี้ฟรอยด์เชื่อว่าเป็นการให้ความสุขแก่เด็กไปด้วย

2. ระยะทวาร (Anal Stage) อายุตั้งแต่ปีครึ่งถึงสามปีเด็กวัยนี้เริ่มให้ความสนใจเกี่ยวกับการขับถ่ายอุจจาระมาก และฟรอยด์เชื่อว่าการขับถ่ายอุจจาระ ตัวอุจจาระ รวมทั้งการกลั้นอุจจาระเป็นสิ่งที่เด็กในวัยนี้ถือว่าเป็นความสุขของตนถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนองที่เหมาะสม จะทำให้เด็กรู้สึกผิดหวังและเป็นทุกข์ด้วย

3. ระยะที่อวัยวะเพศ (Phallic Stage) อายุตั้งแต่ 3 – 5 ปี เป็นระยะที่เริ่มเรียนรู้ลักษณะทางเพศ มีความสุขกับการได้จับต้องอวัยวะเพศของตนเองโดยเฉพาะเด็กผู้ชายจะเกิดความรู้สึกต้องการเป็นเจ้าของแม่แข่งกับพ่อ เด็กผู้หญิงจะเกิดความรู้สึกต้องการเป็นเจ้าของพ่อแข่งกับแม่ เด็กในขั้นนี้จะเริ่มมีความสนใจ อยากรู้อยากเห็นในเรื่องเพศมากขึ้น เลียนแบบบทบาททางเพศจากพ่อแม่ หากพ่อแม่ปฏิบัติตามบทบาทที่ดีเหมาะสมเป็นต้นแบบที่ดี เด็กก็จะเลียนแบบและพัฒนาบทบาททางเพศของตนได้อย่างดี แต่ถ้าเกิดการยึดติด (Fixation) ในขั้นนี้ เมื่อโตขึ้นอาจมีพฤติกรรมต่างๆ เช่น รักร่วมเพศ (Homosexuality) กามตายด้าน (Impotence) เย็นชาทางเพศ (Frigidity) เป็นต้น

4. ระยะก่อนวัยรุ่น (Latency Stage) อายุตั้งแต่ 6 – 12 ขวบเป็นระยะที่เก็บกดความต้องการทางเพศด้วยการมุ่งเน้นการเรียนและการแสดงออกที่เหมาะสมทางเพศของตน เป็นระยะที่เด็กชอบเล่นเฉพาะกับเพื่อนเพศเดียวกัน

5. ระยะสืบพันธุ์ (Genital Stage) อายุตั้งแต่ 13 – 18 ปี กล่าวคือระยะนี้เป็นช่วงที่เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงหันมาให้ความสนใจกับเพศตรงข้าม เป็นระยะที่มีความสัมพันธ์ระหว่างเพศอย่างแท้จริง

2. ทฤษฎีจิตสังคม (Psychosocial Theory)

อีริกสัน (Erickson) เป็นผู้นำในด้านทฤษฎีจิตสังคม ซึ่งอีริกสันได้เสนอขั้นต่างๆ ของการพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนไว้เป็นขั้นตลอดชีวิตและเรียกแผนภูมินี้ว่า Epigenetic Principle ถือเป็นแบบแผนความสัมพันธ์ทางจิตสังคมที่ส่งผลต่อการแสดงออกทางสังคมในแต่ละขั้น โดยมีความเชื่อว่าชีวิตจะต้องผ่านขั้นตอนความขัดแย้งและการแก้ไข อีริกสันเรียกความขัดแย้งว่า Psychosocial Conflict และการได้มีการปะทะสังสรรค์กับสังคมและบุคคล จะเป็นการพัฒนาให้คนในแต่ละวัยผ่านความขัดแย้งไปได้ก่อนที่จะก้าวไปอีกขั้นหนึ่งและได้กำหนดลักษณะเฉพาะไว้ 8 ขั้นดังนี้ (ศิริบุรณ์ สายโกสุม. 2542: 13 – 16)

ขั้นที่ 1 ขั้นพัฒนาความไว้วางใจ – ไม่ไว้วางใจผู้อื่น (Trust Versus Mistrust)

ขั้นที่ 2 ขั้นพัฒนาความรู้สึกเป็นอิสระ – ความละอาย ความไม่แน่ใจ (Autonomy Versu Shame and Doubt)

ขั้นที่ 3 ขั้นพัฒนาความคิดริเริ่ม – ความรู้สึกผิด (Initiative Versus Guilt)

ขั้นที่ 4 ขั้นพัฒนาความพากเพียร – ความรู้สึกด้อย (Industry Versus Inferior)

ขั้นที่ 5 ขั้นพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตน - ความสับสนในบทบาท

(Identity Versus Identity Confusion)

ขั้นที่ 6 ขั้นพัฒนาความใกล้ชิด หรือสนิทสนม-การแยกตัว โดดเดี่ยวอ้างว้าง

(Intimacy Versus Isolation)

ขั้นที่ 7 ขั้นให้กำเนิดเลี้ยงดู – ขั้นหมกมุ่นกับตนเอง (Generativity Versus

Stagnation)

ขั้นที่ 8 ขั้นพัฒนาความมั่นคงสมบูรณ์ – ความสิ้นหวังท้อแท้ (Integrity Versus

Despair and Disgust)

ในแต่ละขั้นของการพัฒนาหากไม่ได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมจะทำให้เกิดความสับสนในบทบาทของตนเอง ซึ่งในที่นี้จะเน้นในขั้นที่ 5 คือขั้นพัฒนาเอกลักษณ์แห่งตนและความสับสนในบทบาท (Identity Versus Identity Confusion) ซึ่งอยู่ในช่วงอายุระหว่าง 12 – 18 ปี หรือช่วงวัยรุ่น

(Adolescence) ในช่วงนี้เป็นช่วงที่มีการเจริญเติบโตของร่างกายอย่างรวดเร็ว มีลักษณะทางเพศปรากฏให้เห็นชัดเจน เริ่มต้องการอิสระ ต้องการหลุดพ้นจากอำนาจในวัยเด็ก คือหลุดพ้นจากการควบคุมของผู้ใหญ่ เพื่อค้นหาเอกลักษณ์แห่งตน ค้นหาบทบาทของตนเอง เด็กจะเริ่มมีบทบาทใหม่ๆ จากวัยรุ่นซึ่งผิดจากเดิมเมื่อตอนเด็กๆ ความสับสนทำให้เกิดวิกฤติการณ์วัยซึ่ง อีริคสันเรียกว่า “Identity Crisis”

3. ทฤษฎีระบบทางเพศ (The Sexual System)

อับบรามสัน (Orachorn.2001: 17 – 19; อ้างอิงจาก Abramson. 1983) เป็นผู้คิดริเริ่มทฤษฎีระบบทางเพศซึ่งเป็นพื้นฐานของการบูรณาการโครงสร้างในความเข้าใจในพฤติกรรมทางเพศของมนุษย์ซึ่งรวมถึงการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นด้วย ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่าการแสดงออกทางเพศถูกควบคุมด้วยกลไกเชิงสมมติฐาน เรียกว่า โครงสร้างการรู้คิด (Cognitive Structure) ซึ่งเปรียบเสมือนแหล่งเก็บความรู้สึกประสบการณ์ของแต่ละบุคคล โครงสร้างการรู้คิดนี้เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางเพศทั้งหมด ซึ่งพัฒนามาจากตัวป้อน (Input) 4 ชั้นดังนี้

1. วุฒิภาวะ (Maturation) เป็นกระบวนการเจริญเติบโตของร่างกาย สติปัญญา และบุคลิกภาพ เป็นระยะของการพัฒนาจากความเป็นเด็กสู่ความเป็นผู้ใหญ่
2. บรรทัดฐานทางสังคม (Social Norms) เป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมากในการเข้าใจเกี่ยวกับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ซึ่งวัยรุ่นจะเรียนรู้ที่จะยอมรับบรรทัดฐานทางสังคมจากกลุ่มเพื่อน (Peer) กลุ่มทางสังคม (Social Group) และจากสื่อมวลชน (Mas Media) อิทธิพลจากบรรทัดฐานทางสังคมจะเป็นตัวกำหนดโครงสร้างการรับรู้ของวัยรุ่น
3. มาตรฐานของพ่อแม่ (Parental Standards) การปฏิบัติของพ่อแม่เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อบทบาทในพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น วัยรุ่นจะเรียนรู้เรื่องเพศและค่านิยมเกี่ยวกับเรื่องเพศจากวิธีที่พ่อแม่อบรมเลี้ยงดูให้กับตัวเด็ก ตัวอย่างเช่น เด็กวัยรุ่นที่มีการอบรมเลี้ยงดูโดยที่พ่อแม่ไม่มีการสื่อสารเกี่ยวกับเรื่องเพศ จะทำให้เด็กแทบจะไม่มีกรรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องเพศ หรือแทบจะไม่มีกรพูดถึงเรื่องเพศ
4. ประสบการณ์ทางเพศในอดีต (Previous Sexual Experience) ประสบการณ์ทางเพศในอดีตของวัยรุ่นเป็นสิ่งที่หลงเหลืออยู่ในโครงสร้างการรู้คิด ก่อตัวเป็นรูปแบบแห่งความประพฤติ (code of conduct) ซึ่งจะกำหนดว่าจะรับรู้และจดจำเป็นแนวทางในการปฏิบัติตนทางเพศ เช่น เด็กผู้หญิงจะได้รับการเรียนรู้ในเรื่องเพศว่า เป็นเรื่องที่น่ารังเกียจต้องถูกลงโทษก็จะต้องจดจำและยึดเป็นแนวทางและจะแสดงออกในชีวิตประจำวัน ทางทัศนคติ (Attitude) ความเชื่อ (Belief) และความคาดหวัง (Expectation) และความต้อการเกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sex Needs)

นอกจากนี้ อับบราสันยังได้กล่าวถึงโครงสร้างของการรู้คิดเพิ่มอีกว่า พฤติกรรมทางเพศที่เกิดขึ้นนั้นยังอาจเป็นเพราะอิทธิพลจากสิ่งกระตุ้นทางเพศ (sexual stimulus Cues) ซึ่งสามารถแยกได้เป็น 4 กลุ่ม ดังนี้

1. อิทธิพลจากฮอร์โมน (Endocrinological Stimuli)
2. สิ่งเร้าที่มีเงื่อนไขและไม่มีเงื่อนไข (Conditioned and Unconditioned Stimuli) ทำให้เกิดการตื่นตัวทางเพศ เช่น การดูภาพยนตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ การอ่านหนังสือกระตุ้นอารมณ์
3. อิทธิพลจากร่างกาย (Physiological Stimuli) เป็นอิทธิพลมาจากระบบประสาทส่วนกลาง และระบบประสาทส่วนที่เป็นอิสระ ส่งผลให้เกิดพฤติกรรม
4. อิทธิพลจากสิ่งแวดล้อม (Situational Stimuli) ทางสังคม เช่น การดื่มสุรา การใช้ยาเสพติดตลอดทั้งสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย

จากการศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีจิตวิเคราะห์ ทฤษฎีจิตสังคม และทฤษฎีระบบทางเพศ ในแต่ละทฤษฎีต่างเน้นให้ความสำคัญของพัฒนาการที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศตลอดทั้งอิทธิพลสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการเจริญเติบโตของเด็กและวัยรุ่น การเรียนรู้และการแสดงออกทางพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีการของการพัฒนาทักษะชีวิต ทฤษฎีเหล่านี้ไม่ได้แยกออกเป็นส่วนตัวส่วนหนึ่งแต่ทฤษฎีทั้งหมดจะมีส่วนสนับสนุนต่อวิธีที่จะพัฒนาทักษะชีวิต ซึ่งแบ่งออกเป็นด้านๆ ดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีพัฒนาการเด็กและวัยรุ่น (Child and Adolescent development Theory) การเข้าใจความซับซ้อนของการเปลี่ยนแปลงในด้านความคิด สังคมและร่างกายที่เกิดขึ้นจากระยะเด็กสู่ระยะวัยรุ่นเป็นสิ่งสำคัญและเป็นเกณฑ์หลักของทฤษฎีพัฒนาการมนุษย์ โดยแบ่งออกเป็นด้านๆ ดังต่อไปนี้

- 1.1 การเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย (Biological Changes) การเปลี่ยนแปลงจากความเป็นเด็กสู่วัยรุ่นตอนต้นเป็นจุดเริ่มต้นของการเจริญเติบโตเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์เมื่อฮอร์โมนที่ควบคุมพัฒนาการทางด้านร่างกายเริ่มทำงาน เด็กส่วนใหญ่จะมีความเจริญเติบโตอย่างรวดเร็วจะมีพัฒนาการลักษณะทางเพศขั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิก่อให้เกิดฮอร์โมนที่พร้อมจะสืบพันธุ์และการเพิ่มขึ้นของแรงขับทางเพศ วัยรุ่นบางคนอาจจะไม่ได้เตรียมตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในด้านร่างกายที่เกิดขึ้นทำให้วิตกกังวลในบางครั้งและนำไปสู่ปัญหาต่างๆ (Eccles. 1999: 30-44)

- 1.2 พัฒนาการทางด้านความคิดทางสังคม (Development of Social Cognition) กระบวนการการเข้าใจตนเอง บุคคลอื่นและสัมพันธ์ภาพเป็นสิ่งสำคัญต่อการเจริญเติบโต จากวัยรุ่นไปสู่ผู้ใหญ่ ในช่วง 2 ปีแรกของเด็กนั้น เด็กจะรับรู้ในจินตนาการของตนเอง และประมาณ 8 ปี เด็กจะเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความสามารถ และสิ่งที่เขาชอบและไม่ชอบ การตระหนักรู้ทางสังคมจะเปลี่ยน

มุมมองจากการสนใจตนเองไปสู่ความสามารถต่อการเข้าใจ การทำนาย และการตอบสนองต่อมุมมองและความรู้สึกของบุคคลอื่นในช่วงวัยรุ่นตอนต้น (Mangruker; Whitman; & Poener. 2001: 12; Citing Slady. 1995) ดังนั้นในระยะนี้ของชีวิตจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการพัฒนาความเห็นใจและการมีมุมมองต่างๆ ต่อบุคคลอื่นๆ

การเรียนรู้ในการประเมินตนเองและความสามารถของตนเองอย่างแท้จริงเป็นอีกกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญในวัยเด็ก เด็กส่วนใหญ่มีแนวโน้มที่จะมองตนเองเกี่ยวกับความสามารถของตนเองในแง่บวกมากเกินไป ในระยะวัยเด็กตอนกลาง (7-10 ปี) จะเริ่มสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จและความล้มเหลวของตนเอง และความเหมาะสมระหว่างความสำเร็จของตนเองต่อเป้าหมายภายในและและมาตรฐานภายนอก ความกดดันเกี่ยวกับ การแข่งขันและความต้องการสำเร็จ

1.3 พัฒนาการทางด้านอารมณ์ (Emotional Development) เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วของพัฒนาการทางร่างกาย ส่งผลให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางด้านอารมณ์ของวัยรุ่นด้วย วัยรุ่นจะมีอารมณ์ไม่คงที่ รุ่งแรง และเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา การปรับตัวทางอารมณ์ของวัยรุ่นนับเป็นเรื่องยาก ซึ่งในบางครั้งการควบคุมอารมณ์เป็นสิ่งสำคัญสำหรับช่วงวัยรุ่น

1.4 พัฒนาการทางด้านความคิด (Cognitive Development) ความคิดสามารถนิยามได้ว่าเป็นกระบวนการของการจัดการและสร้างความหมายของประสบการณ์โดยในวัยทารกจะเรียนรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมโดยผ่านประสาทสัมผัสโดยตรง (Direct Sensory) ต่อมาในวัย 5-6 ปี เด็กๆ จะพัฒนาความซับซ้อนมากขึ้นสำหรับความเข้าใจในโลกโดยผ่านภาษา (Language) การเลียนแบบ (Imitation) การจินตนาการ (Imagery) และการใช้สัญลักษณ์ต่างๆ (Symbolic Play) ตลอดจนการวาดรูป (Drawing) การเริ่มเปลี่ยนมาสู่วัยรุ่นตอนต้นจะเริ่มเพิ่มความเข้าใจในด้านของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุและเหตุผล (Mangruker; Whitman; Poener. 2001: 12; Citing Newman; & Newman. 1998)

1.5 พัฒนาการทางสังคมและบริบทของครอบครัว (Social Development and Family Context) การมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมจะกลายเป็นการเพิ่มความซับซ้อนของวัยเด็กที่กำลังจะเข้าสู่วัยรุ่น เวลาส่วนใหญ่ของเด็กวัยรุ่นใช้เวลาอยู่กับกลุ่มเพื่อน และจะมีปฏิสัมพันธ์กับเพศตรงข้ามมากขึ้น เด็กในช่วงวัย 7-11 ปี เป็นช่วงวัยที่หัวเลี้ยวหัวต่อ เด็กจะเริ่มห่างเหินจากบ้านหรือจากครอบครัว และจะใช้เวลามากขึ้นกับกลุ่มเพื่อน โรงเรียน และกลุ่มชุมชน ในช่วงวัยนี้ เป็นช่วงสำคัญช่วงหนึ่งของชีวิต เนื่องจากเด็กๆ จะเรียนรู้เกี่ยวกับความสามารถหรือสร้างสรรค์และรู้สึกดีอยู่ได้ ตลอดจนผลที่จะเกิดขึ้นตามมาของพัฒนาการทั้งทางสังคม อารมณ์ และสติปัญญา (Hansen; Hangle; Kathrin. 1998: 489-513) ในขณะที่กลุ่มเพื่อน (Peer Group) ถือเป็นกลุ่มที่มีความสำคัญ และครอบครัวก็จะ เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญต่อเด็กและวัยรุ่นเช่นเดียวกันด้วย

1.6 เพศและพัฒนาการ (Gender and Development) จากเอกสารและงานวิจัยต่างๆ ที่ศึกษาถึงความแตกต่างถึงกระบวนการการพัฒนาของทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายยังเป็นสิ่งที่ยังไม่สมส่วน กล่าวได้ว่าเด็กผู้ชายจะมีความเสี่ยงทางด้านจิตใจมากกว่าเด็กผู้หญิงในช่วงตลอดเวลาของวัยเด็กและเด็กผู้หญิงก็จะมี ความเข้มแข็งและการฟื้นฟูทางด้านจิตใจมากกว่าเด็กผู้ชายในช่วงวัยเด็ก ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นความเสี่ยงอย่างมากในพัฒนาของวัยรุ่นต่อมา เด็กผู้ชายจะมีการเผชิญกับความซึมเศร้า การพัฒนาการเรียนรู้ที่ผิดปกติ และการขาดการควบคุมตนเองมากกว่าเด็กผู้หญิง (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12: Citing Gillgan. 1993)

1.7 พัฒนาการทางด้านศีลธรรม (Moral Development) พัฒนาการทางด้านศีลธรรมเป็นมิติสำคัญของการพัฒนามนุษย์ ซึ่งอาจกล่าวได้ว่า คุณค่าของพัฒนาการทางด้านศีลธรรมและกฎระเบียบของบุคคลจะใช้สำหรับการสร้างความสมดุลและการวินิจฉัย ตัดสินเกี่ยวกับการขัดแย้งของตนเองและบุคคลอื่น อย่างไรก็ตาม มีมุมมองเกี่ยวกับพัฒนาการทางด้านศีลธรรมที่หลากหลายเช่น จากมุมมองของนักพฤติกรรมนิยมมีความเชื่อว่าพฤติกรรมด้านศีลธรรมนั้น ก็มีความเหมือนกับพฤติกรรมอื่นๆ ที่เกิดจากการเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการของการวางเงื่อนไขและตัวแบบ (Conditioning and Modeling) ส่วนนักทฤษฎีทางด้านความคิดกับมองอีกทางหนึ่งว่า การพัฒนาทางด้านศีลธรรมจะเป็นไปตามกระบวนการหรือขั้นตอนการพัฒนาคิดของเด็ ก สิ่งที่เด่นชัดมากขึ้นในการพัฒนาด้านศีลธรรมของผู้หญิงและผู้ชายต่อมุมมองของความมีเหตุผลในศีลธรรม กล่าวได้ว่าแนวความคิดทางด้านศีลธรรมของผู้หญิงจะมุ่งประเด็นสำคัญในเรื่องความรับผิดชอบและการดูแลเอาใจใส่ ในขณะที่ผู้ชายจะมุ่งประเด็นสำคัญในเรื่อง ความถูกต้องและความยุติธรรม ดังนั้นอาจสรุปได้ว่าทั้งเด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชายจะมีการพัฒนาในเหตุผลและศีลธรรมภายใต้บริบททางวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน (Eccles. 1999: 36)

สรุปได้ว่า จากพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นในช่วงระหว่างวัยเด็กตอนกลางสู่วัยรุ่นนั้น มีการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญๆ มากมาย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านร่างกาย การเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ การเปลี่ยนแปลงทางด้านสัมพันธภาพกับกลุ่มเพื่อนและครอบครัวตลอดจนความสามารถในการเจริญงอกงามสำหรับวัยรุ่นตอนต้นในการคิดอย่างเป็นนามธรรม การคิดพิจารณาถึงปัญหาในหลาย ๆ มิติ และการพิจารณาอย่างรอบคอบในตนเองและบุคคลอื่น ดังนั้นการที่เข้าใจถึงพัฒนาการเหล่านี้จะช่วยให้สามารถจัดทักษะชีวิตที่จำเป็นที่จะช่วยในการสร้างการเปลี่ยนแปลงที่ดีที่เหมาะสมในวัยผู้ใหญ่ต่อไป

2. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (Social Learning Theory) ผู้พัฒนาทฤษฎีคือ อัลเบิร์ต แบนดูรา (Albert Bandura) โดยเน้นที่รูปแบบการเรียนรู้ทางสังคมและความคิด (Cognition-Social Learning Theory) จากการศึกษาและวิจัยของแบนดูรา มีความเชื่อว่าเด็กเรียนรู้ในการแสดง

พฤติกรรมโดยผ่านการสั่งสอนและการสังเกต อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมจะถูกเสริมแรงหรือปรับเปลี่ยน โดยผลของการกระทำหรือการตอบสนองของบุคคลอื่น ๆ ต่อพฤติกรรมของตนเอง เด็กมีการเรียนรู้ที่จะแสดงพฤติกรรมโดยผ่านการสังเกตและปฏิสัมพันธ์ทางสังคม มากกว่าแค่ผ่านการพูดหรือการสั่งสอน ดังนั้นเด็กควรจะได้รับ การสอนเกี่ยวกับทักษะต่างๆ โดยผ่านกระบวนการสั่งสอน (Instruction) และการฝึกซ้อม (Rehearsal) และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Feedback) มากกว่าที่จะเพียงแค่การใช้การสั่งสอนเพียงอย่างเดียว

นอกจากนี้แบนดูรายยังเน้นเกี่ยวกับความเชื่อในความสามารถแห่งตน (Self-Efficacy) โดยได้ให้ความหมายของความเชื่อในความสามารถแห่งตนไว้ว่า ความเชื่อมั่นในความสามารถแห่งตนเองที่จะแสดงพฤติกรรมได้อย่างเหมาะสม ความเชื่อในความสามารถแห่งตนนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะใช้ในการเรียนรู้และรักษาพฤติกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการเผชิญกับความกดดันทางสังคมทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม มีประเด็นสำคัญอยู่ 2 ประการที่มีอิทธิพลต่อโปรแกรม การพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม ประการที่ 1 การพิจารณาถึงความจำเป็นของการช่วยให้เด็กและวัยรุ่นเรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการหรือทักษะสำหรับการเผชิญกับลักษณะภายในตนเองของชีวิตทางสังคมที่ได้ดำเนินอยู่ เช่น การลดความเครียด การควบคุมตนเอง และการสร้างการตัดสินใจ เป็นต้น ประการที่ 2 ประสิทธิภาพของการจัดโปรแกรม โปรแกรมทักษะชีวิตและทักษะทางสังคม จำเป็นที่จะต้องจัดขึ้นด้วยกระบวนการที่เป็นธรรมชาติที่จะให้เด็กเกิดการเรียนรู้ ซึ่งวิธีการส่วนใหญ่ที่ใช้ในการจัดโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตและทักษะทางสังคมเพิ่มเติมนอกจากการใช้วิธีการสอน ได้แก่ การสังเกต การใช้บทบาทสมมติ และกลุ่มเพื่อน

3. ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหา (Problem Behavior Theory) ผู้พัฒนาทฤษฎีที่เป็นปัญหาคือ เจสเซอร์ โคนโนแวน และโคสตร้า (Jessor Donovan; & Costa. 1991: 17-38) โดยทฤษฎีนี้รับรู้และเข้าใจพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ ของวัยรุ่นและพฤติกรรมเสี่ยง จากหลักการและพื้นฐานของทฤษฎี อาจกล่าวได้ว่าการลดหรือการช่วยเหลือในพฤติกรรมที่เป็นปัญหาต่างๆ ไม่สามารถใช้ตัวแปรเพียงตัวเดียวในการช่วยเหลือหรือเข้าใจพฤติกรรม แต่เป็นผลผลิตของปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่างบุคคล และสิ่งแวดล้อม ทฤษฎีพฤติกรรมที่เป็นปัญหาจะให้ความสนใจกับความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านจิตสังคม (Psychosocial Variables) 3 ประเภทได้แก่

(1) ระบบบุคลิกภาพ (Personality System) ค่านิยม ความคาดหวัง ความเชื่อ เจตคติและทิศทางเกี่ยวกับตนเองและสังคม

(2) การรับรู้ระบบสิ่งแวดล้อม (Perceived Environment System) ได้แก่ การรับรู้ในเจตคติและพฤติกรรมของพ่อแม่และเพื่อน

(3) ระบบพฤติกรรม (Behavior System) พฤติกรรมต่างๆ ที่เป็นปัญหาได้แก่ การใช้แอลกอฮอล์ การสูบบุหรี่ และการใช้ยาอื่นๆ ซึ่งรวมไปถึงพฤติกรรมทางเพศของบุคคลระบบทางด้านจิตสังคมเหล่านี้จะเป็นตัวแปรที่จะกระตุ้นหรือควบคุมพฤติกรรมที่เป็นปัญหา ถ้าตัวแปรกระตุ้นที่เข้มแข็งก็จะมีแนวโน้มหรืออาจเป็นไปได้ที่จะทำให้พฤติกรรมที่เป็นปัญหาดีขึ้น ในทางตรงกันข้ามถ้าตัวแปรกระตุ้นไม่เข้มแข็ง และตัวแปรควบคุมเข้มแข็งก็จะทำให้ช่วยลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาได้

นอกจากนี้ การศึกษาของเจสเซอร์ (Jessor. 1992: 34) ได้อธิบายถึงระบบ 2 ระบบ ที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่เป็นปัญหา คือระบบด้านสิ่งแวดล้อมทางสังคม (Social Environment) ประกอบด้วยความยากจน และโครงสร้างของครอบครัว และระบบที่ 2 คือ ระบบ ด้านพันธุกรรมและร่างกาย (Biology and Genetics) ประกอบด้วย ประวัติของครอบครัวของบุคคลผู้มีประวัติติดยา และระดับสติปัญญา สำหรับในระบบด้านพันธุกรรมและร่างกายจะใช้ประโยชน์สำหรับการระบุว่า เด็กกับความโน้มเอียงทางพันธุกรรมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ แต่สำหรับปัจจุบันนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านการป้องกัน ส่วนระบบด้านสิ่งแวดล้อมก็จะใช้ในการระบุความสัมพันธ์ของตัวแปรกับพฤติกรรมเสี่ยง เช่น ผลการเรียนต่ำ (Poor school performance) จะมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมที่เป็นปัญหาหรือพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ เป็นต้น ดังนั้นจากทฤษฎีดังกล่าว อาจใช้ในการเชื่อมโยงเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กและวัยรุ่น เช่น การทำความเข้าใจในค่านิยมของตนเอง (Values Clarification) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)

4. ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคม (Social Influence Theory) ทฤษฎีอิทธิพลทางสังคมนี้ก็ได้รับอิทธิพลจากแบนดูรา เปรียบทฤษฎีนี้กับได้กับว่าเป็นการเพาะเชื้อทางจิตใจของมนุษย์ (Psychological Inoculation) อิทธิพลทางสังคมเป็นที่ยอมรับว่าเด็กและวัยรุ่นอยู่ภายใต้ การกดดันที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงต่างๆ โดยความกดดันทางสังคมนี้รวมถึงความกดดันของกลุ่มเพื่อน ตัวแบบของพ่อแม่ที่สูบบุหรี่ สื่อต่างๆ จากสังคมเป็นต้น จากแนวความคิดพื้นฐานของทฤษฎีอิทธิพลของสังคมนี้ การสร้างโปรแกรมการป้องกันและการพัฒนา อาจกระทำโดยการคาดการณ์ถึงความกดดันต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับเด็กและวัยรุ่น ตลอดจนการสอนเกี่ยวกับสิ่งที่กดดันและวิธีการที่จะต่อต้านสิ่งเหล่านั้น ก่อนที่เด็กและวัยรุ่นจะถูกคุกคามจากความกดดันต่างๆ จากสังคม เช่นการสูบบุหรี่ การหนีเรียน การดื่มสุรา และการมีพฤติกรรมทางเพศที่ไม่เหมาะสม วิธีการอื่นที่ใช้ในการจัดโปรแกรมการป้องกันและการพัฒนา อาจมีการให้ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ต่อผลที่เกิดขึ้นกับพฤติกรรมเสี่ยง และหรือใช้ความกลัวที่จะพยายามป้องกันเด็กและวัยรุ่นจากความเกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่จะนำไปให้ชีวิตไม่ประสบความสำเร็จ (Mangrulkar; Whitman; & Posner. 2001: 12: citing Hasen. 1992)

5 ทฤษฎีการแก้ปัญหาทางด้านความคิด (Cognitive - Problem Solving Theory) รูปแบบของการสร้างสมรรถนะของทฤษฎีการป้องกันขั้นปฐมภูมิ คือ การสอนทักษะ

การแก้ปัญหาทางความคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (ICPS = Interpersonal Cognitive problem solving) กับเด็กและวัยรุ่น ซึ่งทักษะนี้จะช่วยลดและป้องกันพฤติกรรมทางลบและพฤติกรรมที่หุนหันพลันแล่นของวัยรุ่น โดยทักษะนี้จะมุ่งประเด็นสำคัญต่อความสามารถในการสร้างทางเลือกที่จะแก้ปัญหาต่อปัญหาที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และยังมุ่งประเด็นสำคัญต่อความสามารถที่จะทำให้เกิดแนวความคิดของผลที่จะตามมาของพฤติกรรมที่เกิดความแตกต่างกันของทางเลือกคำว่า ICPS หมายถึงว่า ฉันสามารถที่แก้ปัญหาได้ (I can problem solve) การเรียนรู้ที่จะคิดพิจารณาผลที่เกิดขึ้นตามมาและวิธีการแก้ปัญหามากๆ จะช่วยให้เด็กและวัยรุ่นสามารถที่จะเผชิญกับสภาวะการณ์ของความคับข้องใจได้ดีขึ้น สามารถที่จะรู้จักอดทนเกี่ยวกับการรอคอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรู้จักประยุกต์ใช้ต่อสถานการณ์ทางสังคม หรือสถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Shure; Spivack. 1980: 29 – 44)

6. ทฤษฎีพหุปัญญา ความฉลาดทางอารมณ์ (Multiple Intelligence Theory : Inclusion Emotional Theory) เฮอวาร์ด การ์ดเนอร์ (Howard; & Garner) เป็นผู้ริเริ่มศึกษาเกี่ยวกับความหลากหลายทางสติปัญญาและได้จำแนกออกเป็น 8 ด้าน ได้แก่ ความสามารถทางด้านภาษา (Linguistic Intelligence) ความสามารถทางด้านตรรกและคณิตศาสตร์ (Logical Mathematical Intelligence) ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ (Spatial Intelligence) ความสามารถด้านร่างกายและการเคลื่อนไหว (Bodily / Kinessthetic Intelligence) ความสามารถด้านดนตรี (Musical Intelligence) ความสามารถทางสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Interpersonal Intelligence) และความสามารถด้านการเข้าใจตนเอง (Intrapersonal Intelligence) โดยทั้ง 8 ด้านนี้ การ์ดเนอร์ถือว่าเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนมีและติดตัวมาตั้งแต่กำเนิด แต่อาจมีระดับความสามารถไม่เท่ากัน เนื่องจากบุคคลนั้นๆ อาจถูกพัฒนาความสามารถโดยวิธีที่แตกต่างกันไปของแต่ละบุคคล

แนวคิดและหลักการของทฤษฎีพหุปัญญานั้น มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการนำไปประยุกต์ใช้กับระบบการศึกษา และวิธีพัฒนาทักษะชีวิตทั้งในด้านการส่งเสริมหรือแม้กระทั่ง การป้องกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการพัฒนาความสามารถสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคลและความสามารถในการเข้าใจตนเองเนื่องจากการที่บุคคลรู้จักวิธีการในการจัดการอารมณ์ตนเอง อย่างน้อยก็เป็นส่วนสำคัญในการทำให้ชีวิตประสบความสำเร็จ (Mangulkar: Whitman; & porson. 2001: 12; citing weissberg. 1998)

7. ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟู (Resilience and risk Theory) ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟู เป็นทฤษฎีที่พยายามจะอธิบายทำไมบางคนจึงสามารถตอบสนองของความเครียด และความยากลำบากได้ดีกว่าบุคคลอื่นๆ ทฤษฎีนี้ให้ความสำคัญกับปัจจัยทั้งภายในและภายนอกที่ช่วยในการต่อต้านและป้องกันสิ่งที่เป็ความเสี่ยงทางสังคม ความวิตกกังวล หรือการได้รับการคุกคามต่างๆ

จากความกดดันทางสังคม อาจกล่าวได้ว่า เมื่อเด็กและวัยรุ่นในสังคมมีปัจจัยป้องกันที่เข้มแข็ง เด็กและเยาวชนก็สามารถต่อต้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่างๆ ได้ ในด้านปัจจัยป้องกันภายในนี้รวมถึงความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-Esteem) และการควบคุมตนเองภายใน (Internal Locus of Control) ส่วนปัจจัยป้องกันภายนอก ได้แก่ การได้รับการสนับสนุนทางสังคมชั้นปฐมภูมิ (Primarily Social Supports) อาทิเช่น กลุ่มเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน และชุมชน เป็นต้น นอกจากนี้ปัจจัยที่สำคัญอื่นๆ ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ และสัมพันธภาพของการสนับสนุนซึ่งกันและกัน ความคาดหวัง และโอกาสสำหรับวัยรุ่นให้มีส่วนร่วมและเกี่ยวข้องกับกิจกรรมต่างๆ ด้วย (Luthar; & Zigler. 1991: 6-22) ดังนั้น ทฤษฎีความเสี่ยงและการฟื้นฟูจึงเป็นส่วนสำคัญพื้นฐานส่วนหนึ่งสำหรับการพัฒนาชีวิตเด็กและวัยรุ่น

1.10 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาทางเพศในวัยเรียน

1.10.1 งานวิจัยในประเทศ

ปวีณา สายสูง (2541: online) ได้ศึกษาพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของนักศึกษาระดับอาชีวศึกษาในจังหวัดน่าน จำนวน 314 คน ผลการศึกษาพบว่า ร้อยละ 33.4 เคยมีเพศสัมพันธ์คิดเป็นร้อยละ 47.3 และหญิง 8.1 อายุเฉลี่ยการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรกคือ 16.7 ในกลุ่มที่มีเพศสัมพันธ์ร้อยละ 74.2 มีเพศสัมพันธ์กับคู่อรัก ร้อยละ 32.6 มีคู่นอนมากกว่า 1 คน ส่วนในด้านการปฏิบัติตนทางเพศในรอบ 3 เดือนที่ผ่านมา ร้อยละ 61.9 มีเพศสัมพันธ์กับเพื่อน ร้อยละ 12.5 มีเพศสัมพันธ์กับโสเภณี กิตติมา จันบำรุง (2548: 54) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผลพบว่า ภายหลังจากทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธุ์ ทักษะการคิด วิเคราะห์วิจารณ์ ทักษะความตระหนักในตน ทักษะการสร้างสัมพันธภาพและการสื่อสาร และทักษะ การจัดการความเครียด เพื่อป้องกันปัญหาทางเพศ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สุทธิสารณ์ วัฒนมะโน (2540: online) ได้ศึกษาผลของการประยุกต์โปรแกรมทักษะชีวิตเพื่อป้องกันโรคเอดส์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จังหวัดปราจีนบุรี โปรแกรมทักษะชีวิต ตามแนวคิดทักษะชีวิตศึกษาขององค์การอนามัยโลกร่วมกับนำทฤษฎีการเรียนรู้แบบมีประสบการณ์จริงของคอล์บมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน หลังการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองมีความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับโรคเอดส์ ความรับผิดชอบในการป้องกันโรคเอดส์ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการปฏิเสธและมีพฤติกรรมป้องกันโรคเอดส์ดีขึ้นกว่าก่อนการทดลองและดีกว่ากลุ่มเปรียบเทียบอย่างมีนัยสำคัญสถิติ นอกจากนี้ยังพบว่า ความตระหนักในตนเองเกี่ยวกับโรคเอดส์

ความรับผิดชอบในการป้องกันโรคเอดส์ ทักษะ การตัดสินใจและทักษะการปฏิเสธเพื่อป้องกันโรคเอดส์ มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (สุภัทรา สามัง. 2548: 33)

ศศิกาญจน์ เชียงทอง (2543: 143) ได้ศึกษาประสิทธิผล ของโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจ เพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์สต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันการเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หลังการทดลอง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากได้รับการสอนตามโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์ส มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันการเสี่ยงทางเพศ ดีกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (สกล วรเจริญศรี. 2545: 60) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศ ผลจากการศึกษา สรุปได้ว่า

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศ เพศการใช้เวลาว่างร่วมกับกลุ่มเพื่อน และ บรรยากาศในครอบครัว ส่วนเป้าหมายทางการศึกษา การพักอาศัย ของนักเรียน ความภาคภูมิใจในตนเอง และระดับชั้นการศึกษามีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2. นำหนักความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศ การใช้เวลาว่างร่วมกับกลุ่มเพื่อน และเพศ ส่วนบรรยากาศในครอบครัวส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่นเป็นลำดับที่ 1-5 ได้แก่ บรรยากาศในครอบครัว เจตคติที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศ การรับรู้ข่าวสารจากสื่อต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องเพศ การใช้เวลาว่างร่วมกับกลุ่มเพื่อน และเพศตามลำดับ

1.10.2 งานวิจัยในต่างประเทศ

เฟอร์กูสัน (Fergusson. 198: 130) ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาทางสังคมกับพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะบุคลิกแบบ Hispanic การวิจัยเนื่องมาจากได้มีการจัดตั้งโครงการเพื่อลดจำนวนพ่อแม่ที่เป็นวัยรุ่นสาวอายุน้อย ซึ่งผู้ใหญ่มองภาพพจน์ของเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุยังน้อยในแง่ลบ แต่โครงการนี้ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เป้าหมายของการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงทฤษฎีจิตวิทยาสังคมที่เหมาะสม จึงนำทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์สเป็นแนวทางเพื่อที่จะได้มีพฤติกรรมกรรมการป้องกันตนเอง หลังจากได้รับคำขอร้องเชิงขู่ให้กลัว ซึ่งมี 2 ทาง คือ เกิดความกลัวและเกิดปฏิกิริยาเผชิญหน้า

การศึกษานี้ใช้กลุ่ม 2 กลุ่มในการประเมินผล คือ กลุ่มที่ได้รับรู้และเข้าใจตนเอง และกลุ่มที่ต้องมีรางวัลจูงใจเป็นสิ่งตอบแทน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ไม่มี ความต้องการทางเพศมาก(Nonactive Sexually) มีผลตอบสนองต่อพฤติกรรมทางเพศ สามารถรับรู้ เข้าใจได้เอง ส่วนในกลุ่มที่มีความต้องการทางเพศมาก (Sexually Active) มี การตอบสนองต่อพฤติกรรมทางเพศ แต่ต้องมีรางวัลเป็น สิ่งตอบแทน

โรบินสัน เจดลิก้า และเมอส์ไตน์ (Seifert and Hoffnung. 1994: 571; อ้างจาก Robinson; & Jedlicka. 1982. Murstein.1989) ได้ศึกษาการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นตอนปลาย ระหว่างปี 1965 – 1988 ผลการศึกษาพบว่า ระหว่าง 30 ปีที่ผ่านมา การเพิ่มขึ้นของการมีเพศสัมพันธ์ใน วัยรุ่นมีมากขึ้น โดยในปี 1960 รายงานร้อยละ 29 ของวัยรุ่นหญิง และร้อยละ 65 ของวัยรุ่นชายมี เพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในปี 1980 รายงานร้อยละ 63 ของวัยรุ่นหญิง และร้อยละ 77 ของวัยรุ่นชาย มีเพศสัมพันธ์ก่อนการสมรสในปี 1988 พบว่าร้อยละ 74 ของวัยรุ่นหญิงและร้อยละ82ของวัยรุ่นชาย มี เพศสัมพันธ์ก่อนการสมรส

แมคโดนัลด์ และคนอื่นๆ (McDonald; & others. 1990: 3155 – 3159) ศึกษาโดย การสำรวจความรู้ทัศนคติ และพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อโรคเอดส์ และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ของนักศึกษาวิทยาลัยในแคนาดา จำนวน 5,514 คน อายุ 16 – 24 ปี อัตราร่วมชายต่อหญิงเป็น 1 ต่อ 1.4 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการไม่ใช้ถุงยางอนามัย หรือไม่ใช้ถุงยางอนามัย อย่างสม่ำเสมอทุกครั้งที่มีเพศสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ การมีความรู้เกี่ยวกับเชื้อโรค เอดส์ ความเชื่อว่า การใช้ถุงยางอนามัยขัดขวางความสุขทางเพศ ความขวยเขินที่จะซื้อถุงยางอนามัย ความลำบากที่จะพูดคุยให้คู่นอนร่วมใช้ถุงยางอนามัย และการใช้ยาเม็ดคุมกำเนิด สำหรับ ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับเชื้อโรคเอดส์ พบว่า นักศึกษาหญิงมีความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ที่มี คะแนนสูงกว่า มีความสัมพันธ์กับจำนวนคู่นอนที่เพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในนักศึกษาชายที่ไม่พบความสัมพันธ์ดังกล่าว แต่ในนักศึกษาชายพบว่า ผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับเชื้อโรคเอดส์ต่ำกว่า มี ความสัมพันธ์กับการมีเพศสัมพันธ์ทางทวารหนักอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติขณะที่ในนักศึกษาหญิงไม่ พบความสัมพันธ์ดังกล่าว

ชาฟเฟอร์ และบอยเลอร์ (Shafer; & Boyer.1991: 826 - 833) ศึกษาความรู้เกี่ยวกับ โรคเอดส์และโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ทัศนคติ และปัจจัยทางด้านสังคมแต่ละปัจจัยกับพฤติกรรม เสี่ยงต่อโรคเอดส์โดยใช้การวิเคราะห์แบบ 2 ปัจจัย ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยความเชื่อ ทั้ง 7 มี ความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อวิเคราะห์แบบหลาย ปัจจัย (Multivariate) และพบว่า มีเพียงปัจจัยความเชื่อ 3 ปัจจัยได้แก่ ความเชื่อเกี่ยวกับความ คาดหวังในความสามารถของตน พฤติกรรมของกลุ่ม ค่านิยมและอายุ ส่วนปัจจัยความเชื่อแบบแผน

ความเชื่อด้านสุขภาพ ความรู้เกี่ยวกับโรคเอดส์ เพศ และเชื้อชาติ ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อโรคเอดส์

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่ม

2.1 ความหมายของกิจกรรมกลุ่ม

กาญจนา ไชยพันธุ์ (2549: 3) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่บุคคลมารวมกัน เพื่อศึกษาประสบการณ์ของกลุ่มหลายๆ ฝ่ายศึกษาพฤติกรรมความเป็นผู้นำความคิดฝึกปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และมีการศึกษาจากประสบการณ์ โดยผู้ศึกษาจะต้องเข้าไปมีส่วนร่วมในประสบการณ์ การเรียนรู้ที่จัดขึ้น

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 6) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การนำเอาประสบการณ์ มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคน และการเปลี่ยนแปลง ของกลุ่มโดยส่วนร่วม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยวิธีการดังกล่าวนี้ จะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 124) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นกระบวนการ การเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ จากการลงมือร่วมกันปฏิบัติเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อ การเรียนรู้ของ สมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มก็มีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง การที่สมาชิกรวมกลุ่ม วางแผนร่วมกัน มีความรับผิดชอบร่วมกัน และใช้ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการทำงาน ตลอดจน นำเอาประสบการณ์วางแผน ให้เกิดการพัฒนาให้ตัวบุคคลและกิจกรรมการเรียนรู้ ตามจุดมุ่งหมาย ที่ตั้งไว้

ฐิติพร คล้ายพันธ์ (2538: 29) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่ม หมายถึง วิธีจัดประสบการณ์ ให้แก่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยการมีปฏิสัมพันธ์ภายในกลุ่มมีการร่วมมือกันในการแก้ปัญหา หรือกระทำการใด สิ่งหนึ่ง ร่วมกัน อันก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงด้านการรับรู้ ค้นจะช่วยให้ผู้เรียน ได้มีการพัฒนาในด้านต่างๆ ตามจุดมุ่งหมาย ที่วางไว้

2.2 ความสำคัญของกิจกรรมกลุ่ม

สุวิทย์ มูลคำ และอรทัย มูลคำ (2545: 132) ได้กล่าวถึง คุณค่าของกิจกรรมกลุ่มไว้ว่าเป็น

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการทำงานและทักษะทางสังคมร่วมกัน
2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ศึกษา ค้นคว้า ค้นพบความรู้และสร้างสรรค์ความรู้ด้วย

ตนเอง

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 20 – 24) กล่าวว่า กิจกรรมกลุ่มมีคุณค่าสำหรับสมาชิก ในกลุ่มมากมาย ในขณะที่ดำเนินกิจกรรมกลุ่มนั้นบุคคลจะมีความเจริญงอกงามเพิ่มความมั่นใจในตนเอง มีความคิดรวบยอดเกี่ยวกับตนเอง (Self concept) ดีขึ้น เกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า เป็นต้น ดังนั้นจึงสรุปคุณค่าหรือความสำคัญของกิจกรรมกลุ่มตามแนวคิดของ คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 20 – 24) ได้ดังนี้

1. คุณค่าในด้านพัฒนาการ (Developmental Values) กิจกรรมกลุ่มสามารถสร้างพัฒนาการให้กับบุคคลในกลุ่มเป็นอย่างดี กิจกรรมแต่ละประเภทจะสนองความพึงพอใจของบุคคลแตกต่างกันไป คุณค่าด้านพัฒนาการที่จะเกิดขึ้นมีดังต่อไปนี้

1.1 การสนองความต้องการพื้นฐานของบุคคล นักจิตวิทยา ได้พยายามแยกแยะให้เห็นว่ามนุษย์มีความต้องการทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ถ้าบุคคลจะสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข เขาจะต้องได้รับการตอบสนองด้วยกิจกรรมกลุ่ม ดังจะได้อธิบายอย่างย่อๆ ดังต่อไปนี้

ก. ความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความต้องการนี้จะได้รับการตอบสนองอย่างสำเร็จเมื่อบุคคลนั้นเป็นที่ยอมรับของกลุ่มว่าเป็นสมาชิกคนหนึ่ง ดังนั้นกลุ่มก็จะเป็นที่ปลอดภัยและอบอุ่นใจ เขาสามารถแสดงความรู้สึกนึกคิด ได้เป็นอย่างดี เมื่อกลุ่มจะดำเนินกิจกรรมอะไรเขาก็จะเข้าร่วม ถ้าหากกิจกรรมได้รับความสำเร็จเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าเขาเป็นคนหนึ่งที่มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และดำเนินการได้รับความสำเร็จ ซึ่งจะทำให้บุคคลเกิดความมั่นใจในตนเอง มีชื่อเสียงเกียรติยศ และเกิดคุณค่าแห่งตน ดังนั้นจึงเป็นการตอบสนองความต้องการอันลึกซึ้งในด้านการทำประโยชน์ต่อสังคม

ข. ความต้องการความปลอดภัย ความต้องการประเภทนี้มีความสำคัญมาก บุคคลจะอยู่ในกลุ่มอย่างมีความสุขเมื่อเขารู้สึกอบอุ่นใจ รู้สึกว่ามีคนรักเขา ความปลอดภัยในด้านความรู้สึกเป็นที่ปรารถนาสำหรับคนทุกคน สำหรับเด็กวัยรุ่นบางคนถึงกับหนีออกจากบ้านไปคบเพื่อนวัยเดียวกัน เพราะเขาคิดว่าเขาจะมีความปลอดภัยเมื่ออยู่ในกลุ่ม

ค. ความต้องการการยอมรับจากหมู่คณะ บุคคลอยู่รวมกลุ่มอย่าง เป็นสุข ก็ต่อเมื่อกลุ่มให้การยอมรับการเป็นสมาชิก แต่ถ้าหากเมื่อใดก็ตามกลุ่มเกิดไม่ยอมรับขึ้นมา เขาจะมีปัญหาในการปรับตัวที่จะดำรงชีวิตอยู่กับกลุ่ม การที่สมาชิกแต่ละคนจะเป็นที่ยอมรับหรือไม่ยอมรับขึ้นอยู่กับโอกาสที่แต่ละคนจะได้เกิดความสามารถ ซึ่งในที่นี้ไม่เฉพาะเจาะจงว่าจะเป็นความสามารถทางวิชาการเท่านั้น แต่รวมถึงความสามารถใด

1.2 การสร้างพัฒนาการด้านอารมณ์และสังคม เมื่อบุคคลเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เขาจะได้มีโอกาสเรียนรู้เรื่องการปฏิบัติตนในสังคม และในขณะเดียวกันเขาก็จะเรียนรู้เรื่องการควบคุมการแสดงออกทางด้านอารมณ์ด้วย ทั้งนี้เพราะเขาจะได้รับประสบการณ์จากสมาชิกแต่ละคน

เนื่องจากบุคคลบางคนแสดงออกในทางที่ดีแต่สำหรับบางคนที่แสดงตัวไม่เหมาะสมตลอดจนการ
แสดงออกทางอารมณ์อย่างไม่เหมาะสม เช่น โกรธโดยไม่มีเหตุผล สมาชิกคนอื่นก็จะไม่เอาเยี่ยงอย่าง
เพราะจะได้มองเห็นว่าเป็นสิ่งที่ไม่ดี ดังนั้นจะเห็นได้ว่ากลุ่มสามารถให้ประสบการณ์ทั้งทางด้านสังคม
และอารมณ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหมายถึงการสร้างพัฒนาการในตัวสมาชิกนั่นเอง

1.3 การพัฒนาการด้าน ทักษะคิด ความสนใจ ความสามารถ และปกติวิสัย ทาง
สังคม ในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม บุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อบุคคลอื่น มีความเคารพบุคคลอื่น
จึงจะทำให้อยู่ร่วมกับกลุ่มได้ ถ้าหากไม่มีคุณสมบัติดังกล่าวแล้ว จะทำให้ไม่สามารถปรับตัวได้กับ
สมาชิกในกลุ่ม

1.4 คุณค่าด้านอาชีพ กิจกรรมกลุ่มบางประเภทไม่ใช่จะให้ข้อเสนอแนะทางด้าน
อาชีพเท่านั้น แต่จะให้ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ ต่ออาชีพต่างๆ เช่น ดนตรี ศิลปะ หนังสือพิมพ์
 เป็นต้น ความสำเร็จในการประกอบอาชีพของบุคคลจะขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในอดีต กล่าวคือ
การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างประสบการณ์และอาชีพ ถ้าหากความสัมพันธ์นั้นเป็นไปได้อย่างดีก็
แสดงให้เห็นว่ามีโอกาสจะประกอบอาชีพได้ดี ดังนั้นจึงทำให้เห็นว่าประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำ
กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน มีคุณค่าต่อการจะเลือกอาชีพของนักเรียน

1. ความเจริญงอกงามด้านความรู้และทักษะ ในขณะที่นักเรียนได้มีโอกาส
ทำงานเป็นกลุ่มนั้น อาจจะได้รับความรู้และทักษะในบางประการ ตัวอย่างเช่น การพูดในที่สาธารณะ
การอภิปรายกลุ่ม กฎระเบียบ ในการทำงานเป็นหมู่คณะ การประสานงาน เป็นต้น กลุ่มความสนใจที่
นักเรียนเป็นสมาชิก อาจจะเป็นด้าน การละคร การเขียน การกีฬา การถ่ายรูป ก็ย่อมจะทำให้
ให้นักเรียนมีทักษะเฉพาะอย่างดีขึ้น สรุปแล้วอาจจะกล่าวได้ว่า นักเรียนที่เข้ากลุ่มย่อมจะได้รับ
โอกาสอันดีมีประโยชน์ ต่อตนเอง มากกว่านักเรียนที่ไม่เข้ากลุ่ม

2. คุณค่าในด้านการวินิจฉัย (Diagnostic Values) สำหรับผู้นำกลุ่ม เมื่อมี
การทำกิจกรรมกลุ่มจะทำให้มีโอกาสที่จะสังเกตสมาชิกในกลุ่มแต่ละคน ทำให้ได้รับความเข้าใจเป็น
อย่างดีในตัวนักเรียน ในกลุ่มที่ไม่เป็นพิธีรีตอง บุคคลที่ต้องการได้รับความช่วยเหลือจากการให้
คำปรึกษา จะปรากฏออกมาให้เห็น เช่น นักเรียนหญิง ที่ไม่สามารถจะติดต่อกับบุคคลอื่นในสังคม
เด็กผู้ชายที่มีความก้าวร้าวและฝึกตนเอง เป็นศูนย์กลางทำให้กลุ่มไม่ยอมรับ เด็กบางคนที่ยัง
ต้องการจะได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาทักษะบางประการ เด็กที่มีลักษณะดังกล่าวแล้ว อาจจะ
ปรากฏออกมาให้เห็นอย่างชัดเจนในกลุ่ม ในขณะที่เขาอยู่ตามลำพัง เราอาจจะไม่สามารถวินิจฉัยได้
เลยว่าเขาเป็นคนอย่างไร

คมเพชร ฉัตรสุภากุล (2546: 20 - 24) กล่าวว่า ในการทำงานเป็นกลุ่มนั้นจะเปิดโอกาส
ให้บุคคลได้มีการประเมินค่าตนเองในสถานการณ์ทางสังคม บุคคลแต่ละคนเกิดความสำนึกในเรื่อง

ความสามารถและขอบเขตของความสามารถของตนเอง ตัวอย่างเช่น นักเรียนบางคนอาจจะมีความต้องการที่จะแสดงออกในด้านคำพูด ให้ดีขึ้น ทั้งนี้เพื่อช่วยให้สามารถร่วมอภิปรายกลุ่มได้ดีขึ้น การได้รับตำแหน่งผู้นำจะทำให้มีทักษะ ในการติดต่อสาเหตุกับบุคคลอื่น เมื่อมีการแพ้ในการเลือกตั้ง อาจจะทำให้เขาต้องทำการวินิจฉัยถึงสาเหตุที่ไม่ได้รับเลือก การอยู่ในตำแหน่งที่ต้องรับผิดชอบมากๆ จะแสดงให้เห็นถึงความเข้มแข็ง และ ความอ่อนแอ อุปนิสัยด้านความคิดของสมาชิกแต่ละคนเป็นสิ่ง ทำทนายให้กลุ่มเพื่อนร่วมงาน ดังนั้นในการร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนจะได้รับการชักนำให้มีการค้นพบตนเองและมีความเข้าใจในตนเอง

3. คุณค่าในด้านการบำบัด (Therapeutic Values) ในรวมกลุ่มของบุคคลนั้น จะมีคุณค่าต่อการบำบัดได้เป็นอย่างดี ในโรงพยาบาล คลินิก จะนำวิธีการทางกลุ่มไปใช้ในการ รักษาคนไข้ โดยทำการบำบัดทางจิตวิทยากับคนไข้เป็นกลุ่ม (Group Psychotherapy) สำหรับใน โรงเรียน นักเรียนที่มีปัญหาคล้ายคลึงกันอาจจะได้รับความช่วยเหลือจากผู้ให้คำปรึกษาโดยการให้ คำปรึกษาแบบกลุ่ม (Group Counseling) แต่สำหรับนักเรียนที่มีปัญหาเพียงเล็กน้อย ก็อาจจะได้รับ ประโยชน์จากการร่วมกิจกรรมกลุ่มโดยปกติทำให้สามารถแก้ปัญหา ได้เช่นเดียวกัน เช่น นักเรียน ที่มี ปัญหาทางอารมณ์ เมื่อเข้าไปทำงานในกลุ่มแล้วอาจจะสามารถทำงานกับเพื่อนได้ดีขึ้น รู้จักควบคุม อารมณ์ สร้างความพึงพอใจจากการติดต่อกับผู้อื่นได้ มีการพัฒนานิสัย ของตนเอง ทำให้เป็นคนที่มี อิศระในการทำงาน ตลอดจนค้นพบความสามารถพิเศษบางประการในตนเอง

4. ในการใช้กลุ่มเพื่อการบำบัดนั้น จะต้องมีการคัดเลือกบุคคลที่จะเป็น สมาชิกซึ่งสามารถแสดงปฏิสัมพันธ์อย่างสร้างสรรค์ ดังนั้นกลุ่มจะต้องมีความเหมาะสมกับบุคคลใน บางครั้งมีการคัดเลือกบุคคลอย่างไม่เหมาะสม เช่น กำหนดให้นักเรียนที่ไม่กล้าไปอยู่ในกลุ่มต้องทำ กิจกรรมที่ตัวเอง ไม่เคยหวังว่าจะได้รับความสำเร็จ ในกรณีเช่นนี้จะสร้างปัญหาให้แก่เด็ก แทนที่ จะเป็นการบำบัดรักษานักเรียนจะเกิดการปรับตัวแบบถอยหนี (Withdraw) นักเรียนที่ไม่กล้าจะต้อง อยู่ในกลุ่มเล็กเสียก่อน เพราะเขาต้องการความอบอุ่น ความเป็นกันเอง เพราะ จะช่วยให้เขาก้าว มากขึ้น แต่ถ้าไปอยู่ในกลุ่มที่มีการแข่งขันมากๆ เขาจะรู้สึกลำบากใจทันที

5. คุณค่าต่อโรงเรียนและชุมชน (Values to the School and Community) นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม กลุ่ม จะมีโอกาสในการพัฒนาตนเองในด้านต่างๆ ทำให้เป็นบุคคลที่มีความสามารถมีคุณค่า สร้างประโยชน์ให้แก่โรงเรียน และชุมชนได้ เช่น นักเรียนที่ทำงานในสภานักเรียน กิจกรรมที่เขาปฏิบัติในสภานั้นย่อมจะแบ่งเบาภาระความ รับผิดชอบของโรงเรียนไปได้บ้าง ผลงานที่ปรากฏออกมาก็เป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินงานในโรงเรียนด้วย ในทำนองเดียวกัน ประโยชน์ต่างๆ ที่โรงเรียนได้รับจากกิจกรรมกลุ่ม ก็ส่งผลไปยังชุมชนที่นักเรียนอาศัยอยู่ ทำให้มี สถานภาพดีขึ้น ทั้งนี้เพราะว่านักเรียนเอง เป็นส่วนหนึ่งของชุมชน สิ่งที่เขาปฏิบัติโรงเรียนอาจจะ

ถูกนำไปปฏิบัติในสังคมนอกโรงเรียนด้วย เช่น นักเรียน เล่นกีฬาในโรงเรียน เขาอาจจะกลายเป็นนักกีฬา ของชุมชนมุมนั้น ซึ่งหมายความว่าชุมชนมุมนั้นจะได้มีสมาชิกที่มีน้ำใจเป็นนักกีฬา มีความอดทน เสียสละ รู้จักให้อภัยชุมชนมุมนั้นก็จะมีสภาพดีขึ้นเพราะสมาชิกเป็นพลเมืองดีนั่นเอง

2.3 จุดประสงค์ของกิจกรรมกลุ่ม

คมเพชร ฉัตรศุภกุล (2546: 149-150) กล่าวถึง ความมุ่งหมายของกิจกรรมกลุ่มไว้ดังนี้

1. เพื่อสร้างความเข้าใจในตนเองอย่างถูกต้อง โดยปกติทั่วไปอาจจะคิดว่าตนเองมีความเข้าใจในตนเอง ไม่จำเป็นต้องให้คนอื่นชี้แจงว่าตนเป็นคนอย่างไร ในทางจิตวิทยา แล้วมนุษย์ย่อมเข้าใจตนเอง แต่บางด้านอาจจะไม่เข้าใจตนเอง ทั้งนี้เพราะว่าแต่ละคนมีการปรับตัวกับสิ่งแวดล้อมโดยใช้กลวิธีอันแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้กิจกรรมก็อาจช่วยมนุษย์ได้ โดยเป็นกระจกเงาสะท้อนให้เห็นภาพของตนเองทุกๆ ด้าน

2. เพื่อสร้างความเข้าใจในบุคคลอื่น มนุษย์มีความต้องการที่จะอยู่รวมกันอย่างมีความสุข ปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งก็คือ ความเข้าใจในสมาชิกของกลุ่ม ความเข้าใจในบุคคลอื่นจะทำให้เกิดการยอมรับพฤติกรรมที่บุคคลแสดงออกมา ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ของสมาชิกจะเปิดโอกาสให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ลักษณะต่างๆ ของแต่ละคนได้เป็นอย่างดี

3. เพื่อสร้างความสามารถในการทำงาน ร่วมกันระหว่างสมาชิก ซึ่งนอกจากจะอาศัยความรู้ ความสามารถในการทำงานร่วมกันระหว่างสมาชิก สิ่งที่สำคัญและมีความหมายต่อความสำเร็จของกลุ่ม คือ ความร่วมมือ ซึ่งถ้าขาดความร่วมมือที่ดีจะทำให้การทำงานของ กลุ่มไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ดังนั้นในการทำกิจกรรมกลุ่ม จึงมีจุดมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างคุณลักษณะที่ดีให้แก่สมาชิกกลุ่มให้มีทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น

กิจกรรมกลุ่มมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บุคคล ได้เรียนรู้ทางด้านการศึกษา อาชีพ สังคม และส่วนตัว การปรับตัว การบำบัดรักษา การสร้าง ความเข้าใจในตนเอง การเข้าใจผู้อื่น และความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่นจากการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ

2.4 ประโยชน์ของกิจกรรมกลุ่ม

พงษ์พันธ์ พงษ์โสภิต (2542: 41-42) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของพลวัตกลุ่มไว้ว่า

1. ช่วยเสริมสร้างให้สมาชิกในกลุ่มมีความไวต่อการรับรู้ถึงความรู้สึกของตนเอง และของสมาชิกในกลุ่ม ตลอดจนถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในกลุ่มต่อไป

2. ช่วยกระตุ้นให้สมาชิกได้นำความรู้ ความสามารถ ออกมาใช้ในการทำงาน ร่วมกันอย่างเต็มที่

3. ช่วยพัฒนาด้านทัศนคติ ค่านิยม ความสนใจ ตลอดจนความสามารถในการดำเนินชีวิตในสังคม ซึ่งบุคคลจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและสังคม ต้องรู้จักกับฟังผู้อื่นต้องรู้จักการเคารพให้เกียรติซึ่งกันและกัน จึงจะอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. ช่วยตอบสนองของความต้องการขั้นพื้นฐานของบุคคลโดยเฉพาะความต้องการทางด้านการยอมรับจากหมู่คณะ และความต้องการที่จะรู้สึกว่าตนเองเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม

5. ช่วยพัฒนาทางด้านสำนึกในความรับผิดชอบของสมาชิกที่มีต่องานของส่วนรวม

จากการการศึกษาเอกสารดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่า ผลของกิจกรรมกลุ่มนั้น ทำให้สมาชิกได้รับประโยชน์อยู่ 3 ด้านคือ ความสบายกาย คือมีความอบอุ่นกาย ไม่ร้อนไม่หนาวเหตุเพราะการสัมผัสเข้าใกล้กันดังมิตรดี อิทธิพลของกลุ่มย่อมป้องกันภัยทางกายของสมาชิกไว้ได้ย่อมหยุดยั้งภัยทางเพศ เนื่องจากการสัมผัสกายของสมาชิกในกลุ่มนั้นเป็นการสัมผัสแบบรักถนอมมิใช่รักใคร่ทางเพศ ความสบายทางใจ กล่าวคือสมาชิกในกลุ่มจะมีความสุขและสบายใจเมื่ออยู่กับเพื่อนในกลุ่มเพราะเพื่อนสมาชิกทุกคนย่อมรับรู้ข้อตกลงของสมาชิกได้เป็นอย่างดีมีความยืดหยุ่นให้แก่กันไม่ทำความคับแคบใจให้แก่สมาชิกแต่มักจะแสดงออกทางน้ำใจคือรู้ให้อภัยแก่กัน มีการควบคุมอารมณ์ได้ดี ซึ่งผิดจากบุคคลอื่นๆ ที่ไม่รู้ไม่เข้าใจอาจปองร้ายทำอันตรายต่อวิถีเพศแห่งตนได้ง่าย แต่ยามใดที่อยู่ในกลุ่มแล้วอำนาจกลุ่มจะคอยป้องกันภัยอันตรายเช่นนั้นให้กับสมาชิกของตน และสุดท้ายผลของงาน กลุ่มจะทำให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ๆ อยู่ตลอด พร้อมกับความชัดเจนในองค์ความรู้เดิม จนทำให้กิจการงานของสมาชิกหรือของส่วนรวมสัมฤทธิ์ผลอย่างมีประสิทธิภาพ

2.5 ประเภทของกลุ่ม

นิภา วิจิตรศิริ (2525: 18-20) ได้แบ่งประเภทของกลุ่มไว้ ดังนี้

1. กลุ่มฝึกอบรม (T – Group or Training Group) กลุ่มชนิดนี้จะเน้นให้สมาชิกทุกคนได้มีโอกาสที่จะตระหนักถึงความรู้สึกที่เป็นอยู่ และ การสร้างทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การสื่อสารในด้านความหมาย ซึ่งจะทำให้สมาชิกสามารถดำเนินบทบาทของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. กลุ่มฝึกอบรมความไวในการรับรู้ (Sensitivity Training Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นการฝึกพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และรับรู้สิ่งต่างๆ เกี่ยวกับตนเองและผู้อื่น เช่น การรับรู้ความรู้สึกนึกคิด เหตุผล ทั้งนี้เป็นของตนเองและผู้อื่น เชื่อกันว่าการฝึกอบรมรับรู้ นี้จะเป็นเครื่องส่งเสริมให้บุคคลเกิดความเข้าใจในตนเอง ยอมรับตนเอง ปรับปรุงตนเอง รวมทั้งเข้าใจความรู้สึกและพฤติกรรมของผู้อื่น

3. กลุ่มฝึกอบรม ทักษะพื้นฐาน (BST – Group or Basic Skill Training Group) กลุ่มชนิดนี้บางครั้งเรียกว่า กลุ่มฝึกอบรมเพื่อนมนุษย์สัมพันธ์ (Training Human Relation Laboratory) เป็นการสร้างสมาชิกในกลุ่มให้มีทักษะเบื้องต้นในด้านมนุษยสัมพันธ์ และสามารถพัฒนานำเอาทักษะนั้นไปใช้ได้

4. กลุ่มฝึกฝนทดลอง (Laboratory Training Group) กลุ่มชนิดนี้ เป็นโครงการสำหรับสมาชิกที่อยู่ประจำ โดยมุ่งจะก่อให้เกิดประสบการณ์ เพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจและทักษะของการติดต่อสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ เพิ่มความสามารถในการวิเคราะห์พฤติกรรมของบุคคลและกลุ่ม

5. กลุ่มเผชิญหน้า (Encounter Group) กลุ่มชนิดนี้เป็นกลุ่มที่เน้น ความเจริญงอกงามส่วนบุคคลช่วยให้บุคคลรู้จักตนเอง รู้จักสภาพความเป็นจริงของตนเอง อันจะช่วยให้เขาได้เกี่ยวข้องกับคนอื่นอย่างเปิดเผย และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเปิดเผย และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี

6. กลุ่มทนทาน (Marathon Group) กลุ่มชนิดนี้มักจะมีการพบกันหลายช่วงเวลาติดต่อกันไปโดยใช้เวลามากกว่า 12 ชั่วโมง ในแต่ละครั้งจากการพบปะติดต่อกันหลายๆ ครั้งนี้จะทำให้สมาชิกในกลุ่มได้ค้นพบและศึกษาความคิดของตนเองและผู้อื่น และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวกับความขัดแย้ง ความมีอคติต่อกันและมีความกลมเกลียวสามัคคีกัน

7. การให้คำปรึกษากลุ่ม (Group Counseling) เป็นการให้ความช่วยเหลือบุคคลที่ปกติให้มีการยอมรับปัญหาต่างๆ ของตนเองและพยายามแก้ไขปัญหานั้นก่อน ที่จะกลายเป็นปัญหารุนแรง นอกจากนี้ยังจะช่วยให้ผู้ที่มีปัญหาเรียนรู้ที่จะนำความคิดทั่วไปจากกลุ่มมาประยุกต์ เข้าไปในชีวิตประจำวันได้

8. กลุ่มจิตบำบัดรักษา (Group Psychotherapy) เป็นวิธีหนึ่งของการแก้ไข โดยการพบปะพูดคุยกันในกลุ่มเล็กๆ ระหว่างคนไข้และผู้ให้การบำบัดรักษาติดต่อกันไปเป็นระยะเวลา ยาวนาน โดยมีความมุ่งหมายที่จะให้สมาชิกในกลุ่ม เกิดการหยั่งเห็นและเข้าใจสาเหตุของการเกิดปัญหาทางสังคม อารมณ์และจิตใจ รวมทั้งมีความสามารถที่จะลดหรือแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นได้

9. กิจกรรมกลุ่ม (Group Work) เป็นการนำเอาประสบการณ์มาวางแผนและแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคน และการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม ประสบการณ์ในกลุ่มจะทำให้เกิดพัฒนาการในตัวบุคคลทุกคนและกลุ่มก็จะดำเนินไปด้วยความสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย นอกจากนี้การทำกิจกรรมกลุ่มนั้น จะเกี่ยวข้องกับ การรับรู้เรื่องความต้องการของบุคคลอื่น และทักษะในด้านต่างๆ ที่เป็นความสามารถ ความเข้าใจดังกล่าวแล้ว ในการสร้างความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ซึ่งทั้งนี้จะขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมาย ในการจัดแต่ละครั้งด้วย

2.6 ขนาดของกลุ่ม

กาญจนา ไชยพันธ์ (2549: 18) กล่าวว่า จำนวนสมาชิกของกลุ่มที่จะจัดเกี่ยวกับการช่วยในการทำงานหรือการเรียนการสอน ที่เหมาะสมคือ 5-10 คน โดยครูควรเลือกให้เหมาะสมกับเนื้อหาวิชาและกิจกรรม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่สมาชิกไม่เกิน 15 คน จะช่วยให้เกิดการเคลื่อนไหวได้ง่าย ถ้าสมาชิกมากเกินไปอาจมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นและ ความต้องการได้ไม่ทั่วถึง รวมถึงสมาชิกไม่เกิดความสนใจและอาจออกไปจากกลุ่ม

คมเพชร ฉัตรสุภกุล (2546: 110 - 111) กล่าวว่า ขนาดของกลุ่ม อาจจะเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่ง ในการพิจารณาธรรมชาติของปฏิสัมพันธ์แตกต่างกันไปด้วย ในกลุ่มที่มีสมาชิกมากเกินไปความจำเป็นสมาชิกจะต้องทำงานซ้ำซ้อนกัน บางคนคาดหวังว่าจะได้รับผิตชอบทั้งหมดในขณะที่คนอื่นรู้สึกคับข้องใจที่ไม่มีงานทำ ไม่มีโอกาสได้ใช้ทักษะที่ตนมีอยู่ขนาดของกลุ่มจึงไม่ควรเกิน 15 คนจะใหญ่เท่าใดย่อมขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์ จุดมุ่งหมายของกลุ่ม แหล่งที่จะให้ความช่วยเหลือ ในกลุ่มและระดับวุฒิภาวะของบุคคลในกลุ่ม

สรุปได้ว่า ขนาดของกลุ่มที่เหมาะสม ขึ้นอยู่กับลักษณะและจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ทั้งนี้เพื่อที่สมาชิกจะได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นอย่างทั่วถึง ขนาดที่เหมาะสมไม่ควรเกิน 15 คน

2.7 เวลาและจำนวนครั้งที่ใช้ในการเข้ากลุ่ม

แพทเทอร์สัน (Patterson. 2000) กล่าวว่า การให้ทำกิจกรรมเป็นกลุ่ม ควรจัดสัปดาห์ละ 2 ครั้ง แต่ถ้าเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมมีน้อยอาจจะจัดสัปดาห์ละ 3 ครั้ง ช่วงเวลาในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มสำหรับเด็กประถมศึกษา ควรใช้เวลาไม่เกิน 1 ชั่วโมง เพราะเด็กอาจเกิดความเบื่อหน่ายได้

ทรอทเซอร์ (Trotzer. 1999) สรุปได้ว่า ในการกำหนดระยะเวลาและความถี่ของการเข้ากลุ่มนั้น หากจัดทำกับสถานศึกษาจำเป็นต้องพิจารณาถึงการจัดเวลาเรียนของสถานศึกษานั้นด้วยเช่น ในโรงเรียนส่วนมากจะจัดเวลา เป็นคาบละ 50 นาที เป็นต้น ซึ่งจะช่วยให้กำหนดได้ว่า ควรใช้เวลาในการเข้ากลุ่มนานเท่าใด สำหรับจำนวนครั้ง ในการเข้ากลุ่มขึ้นอยู่กับ เป้าหมายของกลุ่ม และธรรมชาติของสมาชิกกลุ่มแต่อย่างน้อยที่สุด ควรจะเข้ากลุ่มไม่ต่ำกว่า 8 ครั้ง ถ้ามากกว่านี้ก็ยิ่งเป็นการดี

สรุปได้ว่า เวลาและจำนวนครั้งในการเข้ากลุ่มสำหรับเด็กชั้นประถมศึกษา ไม่ควรเกิน 1 ชั่วโมงต่อครั้ง และควรจัด 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ และในแต่ละกิจกรรมควรจัด 8-12 ครั้ง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงได้อย่างเหมาะสม

2.8 เทคนิคที่ใช้ในกิจกรรมกลุ่ม

ทิสนา แชมมณี (2545: 152) ได้กล่าวถึง การจัดกิจกรรมให้ สอดคล้องกับหลักทฤษฎี มีอยู่หลายวิธี ดังนี้

1. เกม (Game) เป็นวิธีการวิธีหนึ่งซึ่งนำมาใช้ในการสอนได้ดีโดยครูผู้สอนสร้าง สถานการณ์สมมติขึ้น ให้ผู้เรียนลงเล่น ด้วยตนเอง และภายใต้ข้อตกลงหรือกติกา บางอย่างตามที่ กำหนดไว้ ซึ่งผู้เรียนจะต้องตัดสินใจ ทำอย่างใดอย่างหนึ่งอันจะมีผลออกมาในรูปของการแพ้ชนะ นอกจากนั้นจะช่วยผู้เรียนได้วิเคราะห์ ความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมทางด้านเพศมือต่างๆ ที่มี อิทธิพลต่อการตัดสินใจ และยังช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนด้วย

2. บทบาทสมมติ (Role -playing) เป็นวิธีการอีกวิธีหนึ่งที่เริ่มได้รับความนิยมใน การนำมาใช้ในการสอนวิธีการนี้ยังมีลักษณะ สถานการณ์สมมติเช่นเดียวกับเกม แต่มี การกำหนด บทบาทของผู้เล่น ในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมานั้นแล้วให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกออก ตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เป็นหลัก ดังนั้น วิธีการ นี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและ พฤติกรรมของตนในเรื่อง เพศของวัยรุ่นหญิงได้อย่างลึกซึ้ง และยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดต่อ อีกด้วย

3. กรณีตัวอย่าง (Case) เป็นวิธีการสอนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงนำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อ สร้างความเข้าใจในเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง และฝึกฝนหนทางแก้ไขปัญหานั้นๆ วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียน ได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมาอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาส แลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งนำเอากรณีต่างๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้จะช่วยให้การเรียนรู้ มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น

4. สถานการณ์จำลอง (Simulation) คือ การจำลองสถานการณ์จริงหรือสร้าง สถานการณ์ให้ใกล้เคียงกับความเป็นจริง แล้วให้ผู้เรียนลงไปอยู่ในสถานการณ์นั้นและมีปฏิริยาโต้ตอบกัน วิธีการจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทดลองพฤติกรรมต่างๆโดยเฉพาะพฤติกรรมทางด้านเพศ ซึ่งในสถานการณ์ จริงผู้เรียนอาจจะไม่แสดงออก เพราะอาจเป็น การเสี่ยงต่อผลที่จะได้รับจนเกินไป

5. ละคร (Acting or Dramatization) คือ วิธีการที่ให้ผู้เรียนได้ทดลองแสดง บทบาทตามที่เรียนหรือกำหนดไว้ โดยผู้เรียนจะต้องพยายามแสดงให้สมบทบาทตามที่กำหนดไว้ โดย ไม่นำเอาบุคลิกภาพและความรู้สึกนึกคิดของตนเข้าไปเกี่ยวข้อง วิธีการนี้ จะช่วยให้ผู้เรียนได้มี ประสบการณ์ในการที่จะเข้าใจความรู้สึก เหตุผลและพฤติกรรมของผู้อื่น ทำให้เกิดความเห็นอกเห็นใจ

กัน นอกจากนี้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงละครร่วมกันจะช่วยฝึกให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบในการเรียนรู้ร่วมกันและได้ฝึกการทำงานร่วมกัน จนเกิดทักษะชีวิตด้านเพศของวัยรุ่นหญิงร่วมกัน

6. การอภิปรายกลุ่มย่อย (Small Group) เป็นวิธีการที่ผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ โดยจัดผู้เรียนเป็นกลุ่มเล็กๆ ให้ผู้เรียนในกลุ่มพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลเรื่องเพศ ความคิดเห็นเรื่องเพศ และประสบการณ์ทางเพศในประเด็นที่กำหนด และสรุปการอภิปรายออกมาเป็นข้อสรุปของกลุ่ม

กิจกรรมกลุ่มมีขั้นตอนการทำกิจกรรมอยู่ 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 ขั้นการมีส่วนร่วม

ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ หรือทำกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง รวมทั้งมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันต่อเรื่องราวหรือประเด็นที่ตั้งไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์

ให้ร่วมกันวิเคราะห์ และสรุปจากกิจกรรมที่ได้ปฏิบัติและอภิปรายร่วมกัน เพื่อให้ได้แนวคิดในการปฏิบัติที่เหมาะสมสำหรับตนเอง

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ให้รวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม มาสรุปเป็นหลักการของตัวเอง และนำหลักการนั้นมาใช้เพื่อให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

ให้ร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตน และจากกลุ่ม โดยการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มในเรื่องราวหรือประเด็นที่ตั้งไว้ หลักการเรียนการสอนตามทฤษฎีกระบวนการกลุ่มดังกล่าวจะส่งเสริมบรรยากาศแบบประชาธิปไตย ตลอดจนการพัฒนาคุณค่าความเป็นมนุษย์ คือ ส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน และเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชา มีโอกาสพัฒนาสติปัญญา และอารมณ์ ร่างกายและสังคม โดยวิธีที่เหมาะสมและเป็นจริงในชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งที่ทำให้การเรียนรู้เป็นสิ่งที่มีความหมายและใกล้เคียงกับความเป็นจริงยิ่งกว่าการเรียนการสอนแบบใด

2.9 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกิจกรรมกลุ่ม

2.9.1 ทฤษฎีสนาม (Field Theory) ของ Kurt Lewin

ทฤษฎีสนามของ Lewin กล่าวว่า ลักษณะของกลุ่มเป็น 2 แบบ (วินิจ เกตุขำ และคมเพชร ฉัตรสุภากุล. 2522 อ้างจาก กาญจนา ไชยพันธุ์. 2549: 24-32)

- 1) ลักษณะตามสภาพของกลุ่ม (Topological Construction) หมายถึง กลุ่มที่พิจารณาสภาพภายในของกลุ่มเป็นสำคัญ ซึ่งประกอบด้วย 2 ส่วน คือ
 - ก) พื้นที่ (Region) ส่วนของขนาดและรูปร่างของกลุ่ม (Social Space) มีความแตกต่างกันออกไป ทำให้กลุ่มเกิดความตึงเครียดหรือสมดุลได้
 - ข) ขอบเขต (Barrier) เป็นส่วนของขอบเขตที่ติดต่อกันระหว่างบุคคลถ้าบุคคลหรือระหว่างกลุ่มต่อกัน มีขอบเขตมากก็จะเป็นอุปสรรคในการติดต่อสื่อสารหรือการสร้างสัมพันธ์กัน
- 2) ลักษณะตามการเคลื่อนที่ของกลุ่ม (Dynamics Construction) กลุ่มที่พิจารณาตามพลังกลุ่มเป็นสำคัญ
 - ก) ลดความตึงเครียด (Tension) เป็นภาวะที่เกิดความไม่สมดุลในกลุ่มสมาชิกของกลุ่มต้องช่วยกันลดความตึงเครียดลง
 - ข) ทิศทาง (Vector) เป็นการเคลื่อนที่ไปสู่จุดหมาย จะช่วยให้กลุ่มเกิดการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ถือว่าเป็นพลวัตของกลุ่ม ดังนั้นในกระบวนการกลุ่มสมาชิกต้องช่วยกันในการดำเนินกิจกรรมทำให้ทิศทางไปสู่จุดหมายเร็วขึ้น
 - ค) แรงดึงดูด (Valance) เป็นแรงยึดเหนี่ยวระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและแรงยึดเหนี่ยวระหว่างกลุ่มทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย ถ้าสมาชิกในกลุ่มมีแรงยึดเหนี่ยวสูง กลุ่มก็จะรวมตัวกันสูง ก่อให้เกิดความสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมกลุ่ม
- 3) พฤติกรรมของบุคคลในกลุ่ม
 - ก) พฤติกรรมเป็นผลมาจากพลังความสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม กลุ่มไม่ได้เกิดจากการรวมตัวของสมาชิกเพียงอย่างเดียว แต่เป็นผลจากการเกี่ยวข้องสัมพันธ์กันและกันในกลุ่ม
 - ข) โครงสร้างของกลุ่มเกิดจากการรวมตัวของบุคคลที่มีลักษณะแตกต่างกัน
 - ค) การรวมกลุ่มแต่ละครั้งจะต้องมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม โดยเป็นปฏิสัมพันธ์ในรูปของ การกระทำ ความรู้สึก และความคิด
 - ง) องค์ประกอบด้านปฏิสัมพันธ์ ได้แก่ การกระทำ ความรู้สึกและความคิด จะก่อให้เกิดโครงสร้างของกลุ่ม ซึ่งมีลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของสมาชิกในกลุ่ม
 - จ) สมาชิกในกลุ่มจะมีการปรับตัวเข้าหากัน และพยายามช่วยกันทำงาน ซึ่งการที่บุคคลพยายามปรับบุคลิกภาพของตนที่มีความแตกต่างกันนี้ จะก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และทำให้เกิดแรงผลักดันของกลุ่มในการทำงานเป็นไปด้วยดี

2.9.2 ทฤษฎีปฏิสัมพันธ์ (Interaction Theory) ของ Bales

เบเรส (ทีศนา แชมมณี และคณะ. 2522; อ้างอิงจาก Bales) ได้กล่าวถึง แนวคิดพื้นฐานของทฤษฎีนี้ คือ

- 1) กลุ่มจะมีปฏิสัมพันธ์โดยการกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่ง

2) ปฏิสัมพันธ์จะเป็นปฏิสัมพันธ์ทุกๆ ด้าน คือ

ก) ปฏิสัมพันธ์ทางร่างกาย

ข) ปฏิสัมพันธ์ทางวาจา

ค) ปฏิสัมพันธ์ทางจิตใจ

3) กิจกรรมต่างๆ ที่กระทำผ่านการมีปฏิสัมพันธ์นี้ จะก่อให้เกิดอารมณ์ ความรู้สึก

2.9.3 ทฤษฎีบุคลิกภาพของกลุ่ม (Group Syntality Theory) ของ Cattell

ทฤษฎีนี้อาศัยหลักการจากทฤษฎีการเสริมแรง (Reinforcement Theory) (โยธิน คนสนยุทธ, 2528) คือ กฎแห่งผล (Law of Effect) เพื่ออธิบายพฤติกรรมของกลุ่ม แนวคิดในทฤษฎีนี้ ประกอบไปด้วย

1) ลักษณะของกลุ่มประกอบไปด้วย

ก) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีบุคลิกภาพเฉพาะตัว (Population Traits) ได้แก่ สถิติปัญญา ทักษะสติ บุคลิกภาพ เป็นต้น

ข) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีบุคลิกภาพเฉพาะกลุ่ม (Syntality Traits หรือ Personality Traits) ซึ่งจะทำให้แต่ละกลุ่มมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไป บุคลิกภาพของกลุ่มได้จากความสามารถของกลุ่มที่มีอยู่ในการกระทำของสมาชิกร่วมกัน เช่น การตัดสินใจพฤติกรรม หรือการ แสดงออกของสมาชิก เป็นต้น

ค) กลุ่มแต่ละกลุ่มจะมีลักษณะโครงสร้างภายในโดยเฉพาะ (Characteristic of Internal Structure) ซึ่งหมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกและแบบแผนหรือลักษณะในการ รวมกลุ่ม เช่น การแสดงบทบาทตำแหน่งหน้าที่มีการสื่อสารระหว่างสมาชิก เป็นต้น

2) พลังหรือการเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพของกลุ่ม (Dynamics of Syntality)

หมายถึง การแสดงกิจกรรม หรือ ความร่วมมือของสมาชิกในกลุ่มเพื่อจุดมุ่งหมายอย่างใดอย่างหนึ่งมี ลักษณะ 2 ประการ คือ

ก) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มรวมกันได้ (Maintenance Synergy หมายถึง ลักษณะ ของความร่วมมือ ในการทำกิจกรรมของสมาชิกแต่ละกลุ่ม เพื่อให้ความสัมพันธ์ เป็นไปได้อย่างราบรื่น และก่อให้เกิดความสามัคคีความร่วมมือร่วมใจกัน (Cohesion) ซึ่งจะทำให้การรวมกลุ่มไม่มีการ แยกแยกหรือการถอนตัวออกจากกลุ่ม

ข) ลักษณะที่ทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ (Effective Synergy) หมายถึง กิจกรรมที่สมาชิกกระทำ เพื่อให้กลุ่มบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

2.9.4 ทฤษฎีสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม (A Theory of Group Achievement) ของ Stogdill

ทฤษฎีนี้มีวัตถุประสงค์สำคัญในเรื่องผลผลิตหรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม แต่เน้นโครงสร้างของทฤษฎีประกอบด้วยตัวแปร 3 ประเภท คือ

1) การลงทุนของสมาชิกหรือตัวแปรที่สมาชิกป้อนใส่เข้าไป (Member Input) คือ การแสดงออกของสมาชิกภายในกลุ่ม รวมถึงการกระทำและการแสดงออก โดยเฉพาะในเรื่องต่อไปนี้

ก) เมื่อบุคคลมาอยู่รวมกันจะมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) เกิดขึ้น มีการกระทำ ปฏิกริยาตอบสนอง หรือการแสดงออกระหว่างสมาชิกตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป

ข) การแสดงออก (Performance) หมายถึง การโต้ตอบหรือ การตอบสนองของสมาชิกอันเป็นส่วนหนึ่งของการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น การตัดสินใจ การเตรียมการสื่อสาร การร่วมมือร่วมใจในการทำงาน

ค) ความคาดหวัง (Expectations) หมายถึง สิ่งที่ประกอบกันเข้าเพื่อช่วยเสริมแรงให้สมาชิกคาดหวังความพอใจที่จะได้รับจากการรวมกลุ่ม เช่น จุดมุ่งหมายของกลุ่ม การแสดงบทบาทต่างๆ ความมั่นคงของกลุ่ม

2) สื่อกลางของการลงทุนของสมาชิก (Mediating Variables) เมื่อสมาชิกมีการลงทุนโดยการกระทำหรือมีปฏิสัมพันธ์รวมทั้งการคาดหวังผลร่วมกันแล้ว สิ่งหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มบรรลุผลตามจุดมุ่งหมายที่ต้องการ คือ การกำหนดโครงสร้างของกลุ่มขึ้น ประกอบด้วย

ก) โครงสร้างอย่างเป็นทางการ คือ สิ่งที่คาดหวังจากการมีปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก เช่น การกำหนดตำแหน่งให้แก่สมาชิกแต่ละคนให้มีฐานะและหน้าที่ ตามที่ควรจะเป็นเพื่อให้ผลของการทำงานเป็นจริงขึ้นมาได้

ข) โครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทสมาชิก คือ โครงสร้างของกลุ่มที่เชื่อว่าจะมีอยู่ภายในตัวสมาชิกแต่ละคน สมาชิกแต่ละคนจะมีอิสระที่จะแสดงบทบาทของตนได้อย่างเต็มที่ บทบาทที่กล่าวถึง ได้แก่ ความรับผิดชอบและอำนาจในการทำตามตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย

ค) ผลของกลุ่มหรือสัมฤทธิ์ผลของกลุ่ม หมายถึง ผลที่ได้จากการลงทุนของสมาชิกจากการแสดงออกการมีปฏิสัมพันธ์ และการคาดหวังผลโดยผ่านการแสดงออกตามโครงสร้างและการกระทำของกลุ่มที่กำหนดขึ้น ผลของกลุ่มที่ได้รับนี้มีอยู่ 3 ประการ คือ

ง) ผลผลิตของกลุ่ม (Productivity) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงอันเป็นผลจากพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางบวกและทางลบ

จ) จริยธรรมของกลุ่ม (Morale) ความเป็นอิสระในการทำงานหรือการแสดงพฤติกรรมที่จะให้บรรลุจุดมุ่งหมายดังกล่าว ถ้ากลุ่มมีการกำหนดโครงสร้างและปฏิบัติตามโครงสร้างนั้น จริยธรรมของกลุ่มจะมีมากขึ้น

จ) บูรณาภาพของกลุ่ม (Integration) หรือความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของสมาชิกในกลุ่ม ซึ่งช่วยให้กลุ่มคงสภาพทางโครงสร้างอยู่ได้และสามารถดำเนินกิจกรรมกลุ่มได้ด้วยดี จะปรากฏเป็นความพอใจของกลุ่ม หรือการตอบสนองของความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม รวมไปถึงความสัมพันธ์อันดีระหว่างสมาชิก การได้รับการสนับสนุนการแสดงปฏิกิริยาที่ส่งผลดีต่อกลุ่ม ลักษณะเช่นนี้บางครั้งเรียกว่า “แรงยึดเหนี่ยวของกลุ่ม (Cohesiveness)”

2.9.5 ทฤษฎีการแลกเปลี่ยนพฤติกรรมกลุ่ม (Exchange Theory) ของ Thifaut

ทฤษฎีนี้เน้นความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก และกระบวนการเรียนรู้ ซึ่ง แนวคิดนี้เป็นพื้นฐานของการทำหน้าที่ในกลุ่มได้เป็นอย่างดี แนวคิดที่สำคัญมี 3 ประการ คือ

1) ในการรวมกลุ่มทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก ซึ่งเกิดจากการที่สมาชิกในกลุ่มมีปฏิสัมพันธ์ต่อกันในรูปแบบต่างๆ เช่น การสื่อสาร หรือการแสดงพฤติกรรมที่บุคคลหนึ่งแสดงต่ออีกคนหนึ่ง เช่น การแสดงพฤติกรรม การกระทำหรือคำพูด สรุปแนวคิดของทฤษฎีในประการแรกในการรวมกลุ่ม คือ

ก) สมาชิกมีความสัมพันธ์กัน (Interpersonal Relationship)

ข) สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน (Interaction)

ค) การแสดงปฏิสัมพันธ์ คือการแสดงพฤติกรรมในรูปแบบต่างๆ ของสมาชิก (Behavior Sequences)

ง) พฤติกรรมที่แสดงออกภายในกลุ่มจะเป็นพฤติกรรมที่เลือกสรรแล้ว (Behavior Repertoire)

2) แลกเปลี่ยนพฤติกรรมและความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิก จะก่อให้เกิดผลของกลุ่ม (Group Outcome) จึงเป็นผลจากการปฏิสัมพันธ์ของสมาชิก (Consequences of Interaction) ซึ่งประกอบด้วยรางวัลจากการมีปฏิสัมพันธ์ เช่น ความสบายใจ ความสนุกสนาน ความอึดใจ ความพอใจและเห็นคุณค่าของการพยายามกระทำพฤติกรรมนั้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่ต้องการ

2.9.6 ทฤษฎีสังคมนิยม (Sociometric Theory) ของ Moreno

Moreno คือ ผู้ก่อตั้งทฤษฎี กล่าวไว้ว่า

1) การกระทำและจริยธรรมหรือขอบเขตการกระทำของกลุ่มจะเกิดความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่ม

2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาความสัมพันธ์ คือ การแสดงบทบาทจำลอง (Role Playing) หรือสังคมนิยม (Sociometric)

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและการเลือกกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีคะแนนจากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน สุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) และถามความสมัครใจได้จำนวน 12 คน

2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีดังนี้

1. แบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
2. กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

วิธีดำเนินการสร้างเครื่องมือ

1. แบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน มีลำดับขั้นตอนการสร้าง

ดังนี้

1.1 ผู้วิจัยศึกษานิยามศัพท์เฉพาะ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เพื่อนำมาเป็นแนวทางสร้างแบบสอบถาม

1.2 ผู้วิจัยศึกษาหาหลักเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากตำรา และเอกสารอื่นๆ

1.3 ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า

1.4 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนที่สร้างขึ้นไปหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ โดยนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี อาจารย์ ดร.ครรชิต แสสนอุปบล และอาจารย์รัชดาภรณ์ เชื้อเล็ก พิจารณาข้อความในแบบสอบถามตรวจสอบความเหมาะสมของเนื้อหา ภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ แล้วคัดเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่มีค่าความสอดคล้อง ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องในการใช้ภาษาตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ ให้ได้ทั้งหมด 40 ข้อ มีค่าความสอดคล้องที่ 0.66 – 1.00 แล้วจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

1.5 นำแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วจำนวน 40 ข้อ ไปทดลองใช้ (Try Out) กับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ จำนวน 100 คน แล้วนำมาตรวจวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ (Item-total correlation) คัดเลือกข้อที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .20 ขึ้นไป ซึ่งผลปรากฏว่าข้อความในแบบสอบถามทั้ง 40 ข้อมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .20 ขึ้นไปทั้งหมด

1.6 นำแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนจำนวน 40 ข้อ ตามที่ได้คัดเลือกในข้อ 1.5 มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.81

1.7 นำแบบสอบถามการป้องกันทางเพศในวัยเรียน ที่ได้หาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่นแล้วไปใช้ในการวิจัยต่อไป

ตัวอย่างแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

คำชี้แจง

ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความนั้นที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียน ดังนี้

มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมาก
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนค่อนข้างมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง

ค่อนข้างน้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียน

ค่อนข้างน้อย

น้อย หมายถึง ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนน้อย

ข้อ	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น / ระดับการปฏิบัติ				
		มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย
	ด้านที่ 1. การรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย ข้อ 0. ฉันคิดว่าคนที่เป็นผู้หญิงต้องพุดจาสุภาพ อ่อนหวาน และผู้ชายต้องพุดจาให้เกียรติสุภาพสตรี					
	ด้านที่ 2. การรู้จักวางแผนอนาคตของตนเอง ข้อ 0. การวางแผนชีวิตที่ดีจะทำให้เราประสบความสำเร็จ ไม่ว่าจะเป็นการเรียน หน้าที่การงาน หรือการเลือกคู่ครอง					
	ด้านที่ 3. การคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ ข้อ 0. ฉันรู้จักการปฏิเสธเมื่อมีเพื่อนหรือบุคคลอื่นชวนทำกิจกรรมที่เสี่ยงต่อการล่วงละเมิดทางเพศ					
	ด้านที่ 4. การรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ ข้อ 0. ฉันรู้จักการควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ					
0	ด้านที่ 5. การรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ข้อ 0. ฉันรู้ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร					

เกณฑ์การให้คะแนน

ในกรณีข้อความที่มีความหมายทางบวก (Positive) ให้คะแนนดังนี้

ระดับความคิดเห็น / ระดับการปฏิบัติ ให้คะแนน

มาก 5

ค่อนข้างมาก 4

ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	2
น้อย	1
ในกรณีข้อความที่เป็นทางลบ (Negative) ให้คะแนนดังนี้	
ระดับความคิดเห็น / ระดับการปฏิบัติ	ให้คะแนน
มาก	1
ค่อนข้างมาก	2
ปานกลาง	3
ค่อนข้างน้อย	4
น้อย	5

เกณฑ์การแปลความหมาย

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์แปลความหมาย และกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายในการวิจัยครั้งนี้ ตามแนวความคิดของ วิเชียร เกตุสิงห์ (2538:9) ดังนี้

- 4.51 – 5.00 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติมาก
- 3.51 – 4.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติค่อนข้างมาก
- 2.51 – 3.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติปานกลาง
- 1.50 – 2.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติค่อนข้างน้อย
- 1.00 – 1.50 หมายถึง มีระดับความคิดเห็น/ระดับการปฏิบัติน้อย

2. กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดเนื้อหาและกิจกรรมให้เหมาะสมกับลักษณะของปัญหาและสภาพของนักเรียน
2. สร้างกิจกรรมกลุ่มให้สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
3. นำกิจกรรมกลุ่มที่สร้างขึ้นไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 ท่าน ได้แก่ อาจารย์ ดร.สกล วรรณเจริญศรี อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล และอาจารย์รัชดาภรณ์ เข็มเล็ก ตรวจสอบความสอดคล้อง

ระหว่างความมุ่งหมาย นิยามศัพท์เฉพาะ กิจกรรม เนื้อหา วิธีดำเนินการและการประเมินผล จากนั้นผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไขไปตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

4. นำกิจกรรมกลุ่มที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา ที่มีโชกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับเนื้อหา วิธีการ และระยะเวลาที่ใช้ในการทดลองก่อนนำไปใช้ในการวิจัยต่อไป

5. กิจกรรมกลุ่มที่ใช้ในการทดลอง ผู้วิจัยทำการทดลอง 10 ครั้งๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ในวันจันทร์วันพุธวันศุกร์ ระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 19 มีนาคม พ.ศ. 2555 ระหว่างเวลา 11.30 – 12.20 นาฬิกา

6. ตัวอย่างกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน (ดังแสดงในภาคผนวก)

แบบแผนการทดลอง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งเชิงทดลอง โดยใช้แบบแผนการวิจัยแบบ One group Pretest – Posttest Design) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543 : 62)

ตาราง 1 แบบแผนการทดลองแบบ One Group Pretest – Posttest Design

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
RE	T_{E1}	X	T_{E2}

ความหมายของสัญลักษณ์

RE	แทน	กลุ่มทดลอง
T_{E1}	แทน	ทดสอบก่อนการทดลอง
X	แทน	เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
T_{E2}	แทน	ทดสอบหลังการทดลอง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ก่อนการทดลอง ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา และเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนจากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เบอร์เซ็นไทล์ที่ 25 ลงมาเข้าเป็นกลุ่มประชากร

จากนั้นสุ่มอย่างง่ายเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน และเก็บคะแนนนักเรียนกลุ่มตัวอย่างที่จะเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pretest)

2. ขณะดำเนินการทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการตามกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร โดยใช้กิจกรรมและเวลาในการทดลอง 10 ครั้งๆ ละ 50 นาที เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 2 ตารางเวลาการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ครั้งที่	วัน/เดือน/ปี	เรื่อง	เทคนิคที่ใช้
1	27 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	ปฐมนิเทศ ฉันคือใคร (บทบาททางเพศ และการวางตัว)	เกม
2	29 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2555	การแสดงความรักในวัยรุ่น	กรณีตัวอย่าง
3	2 มีนาคม พ.ศ. 2555	จินตนาการรัก	อภิปรายกลุ่มย่อย
4	5 มีนาคม พ.ศ. 2555	ความคิดเรื่องรางวัลกับเช็ทส์ที่ถูกลบ	อภิปรายกลุ่มย่อย
5	7 มีนาคม พ.ศ. 2555	การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ	สถานการณ์จำลอง
6	9 มีนาคม พ.ศ. 2555	ถามใจตัวเอง	การอภิปรายกลุ่มย่อย
7	12 มีนาคม พ.ศ. 2555	การรู้จักปฏิเสธ	บทบาทสมมติ
8	14 มีนาคม พ.ศ. 2555	วัยเอ๋ย วัยรุ่น	การอภิปรายกลุ่มย่อย
9	16 มีนาคม พ.ศ. 2555	การตั้งครวัรค์เมื่อไม่พร้อม	การแสดงบทบาท สมมติ
10	19 มีนาคม พ.ศ. 2555	ปัจฉิมนิเทศ การวางตัวอย่างเหมาะสม	บทบาทสมมติ

3. หลังจากสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยให้นักเรียนกลุ่มทดลองตอบแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนอีกครั้ง คะแนนที่ได้จากการทดสอบครั้งนี้ เป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post test)

4. นำคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนทั้งก่อนการทดลองและหลังการทดลอง มาวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติต่อไป

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

- 1.1 คะแนนเฉลี่ย (Mean)
- 1.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- 1.3 ค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ (Percentiles)

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศใน วัยเรียน โดยใช้ กลุ่มสูงและต่ำ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2545: 305)

2.2 หาค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน โดยใช้ สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ ครอนบาค (Cronbach) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2543: 121)

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

ทดสอบความแตกต่างการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนก่อนและหลัง การทดลอง โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญโดยใช้ t-test แบบไม่เป็นอิสระต่อกัน (t-test for dependent Samples) (ล้วน สายยศ และ อังคณา สายยศ. 2538: 104)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

1. สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่ใช้แทนความหมายดังต่อไปนี้

n	แทน	จำนวนนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติ t ที่ใช้พิจารณาใน Distribution
p	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ
T_1	แทน	คะแนนก่อนการทดลอง
T_2	แทน	คะแนนหลังการทดลอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
2. ผลการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน คะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น
(n=200 คน)

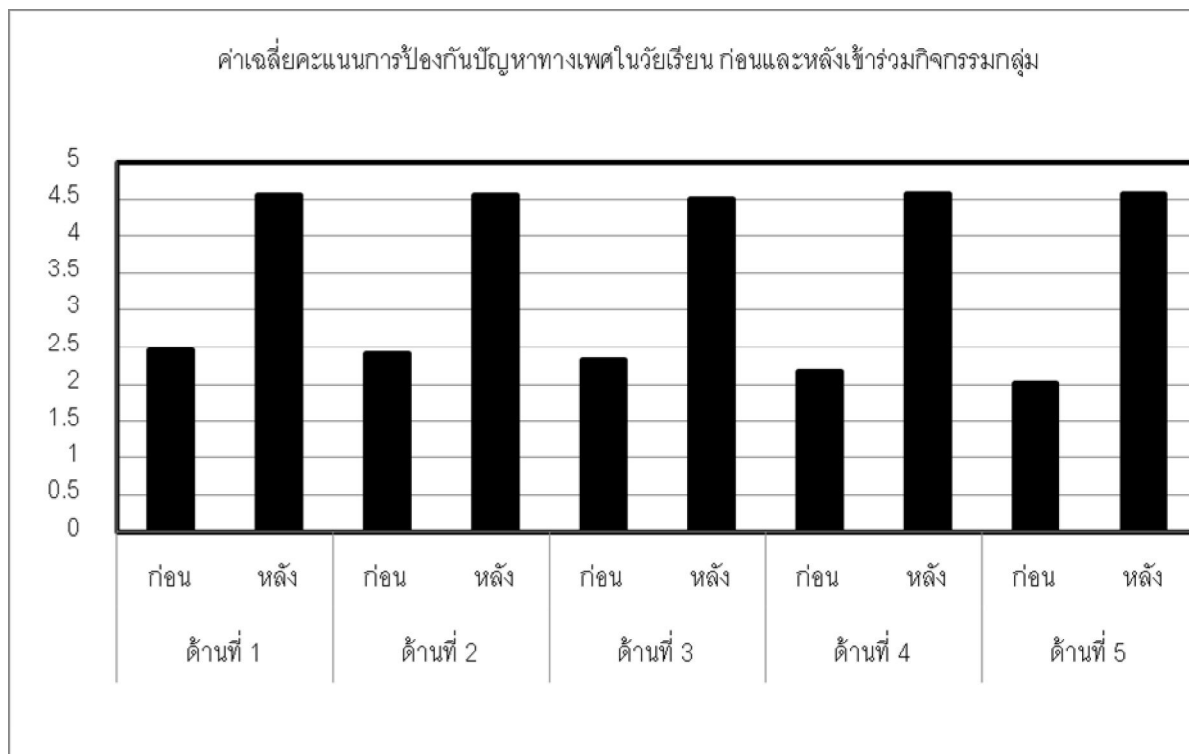
การป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น	—	S.D.	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านการรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย	4.20	1.01	มาก
2. ด้านการรู้จักวางแผนอนาคตของตนเอง	4.45	0.94	มาก
3. ด้านการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ	4.27	0.98	มาก
4. ด้านการรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ	4.12	1.08	มาก
5. ด้านการรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	4.44	0.97	มาก
ภาพรวม	4.27	1.00	มาก

จากตาราง 3 พบว่า การป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น โดยภาพรวม อยู่ในระดับ “มาก” ($\bar{x} = 4.27$ และ S.D. = 1.00) และเมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน พบว่า การป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ตาราง 4 ผลการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม เพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน (n=12 คน)

การป้องกัน ปัญหาทางเพศ ในวัยเรียน	การทดสอบ	—	S.D. แปลผล	ΣD	ΣD^2	t	
ด้านที่ 1	ก่อนทดลอง	2.47	0.13	ค่อนข้างน้อย	350	122500	37.54*
	หลังทดลอง	4.55	0.12	มาก			
ด้านที่ 2	ก่อนทดลอง	2.41	0.22	ค่อนข้างน้อย	128	16384	22.13*
	หลังทดลอง	4.55	0.19	มาก			
ด้านที่ 3	ก่อนทดลอง	2.23	0.27	ค่อนข้างน้อย	219	47963	28.47*
	หลังทดลอง	4.51	0.11	มาก			
ด้านที่ 4	ก่อนทดลอง	2.18	0.27	ค่อนข้างน้อย	219	47961	36.22*
	หลังทดลอง	4.57	0.17	มาก			
ด้านที่ 5	ก่อนทดลอง	2.02	0.30	ค่อนข้างน้อย	172	29584	22.67*
	หลังทดลอง	4.57	0.21	มาก			
การป้องกันปัญหาทาง เพศในวัยเรียนโดยรวม	ก่อนทดลอง	2.29	0.12	ค่อนข้างน้อย	1083	1172889	55.89*
	หลังทดลอง	4.55	0.09	มาก			

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ภาพประกอบ 2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

จากตาราง 4 และภาพประกอบ 2 พบว่า นักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โดยรวมก่อนและหลังการทดลองแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย ด้านการรู้จักวางแผนอนาคตของตนเอง ด้านคิดวิเคราะห์ ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ ด้านรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ และ ด้าน การรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

เพื่อเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศเพิ่มขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 200 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนหญิงที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ซึ่งมีคะแนนจากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนตั้งแต่เปอร์เซ็นต์ที่ 25 ลงมา จำนวน 50 คน สุ่มอย่างง่าย (Simple random Sampling) และถามความสมัครใจได้จำนวน 12 คน

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ใช้เวลาในการทดลอง 10 ครั้ง โดยการให้ทำแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนก่อนการทดลอง 1 สัปดาห์ ดำเนินการทดลองด้วยกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนจำนวน 10 ครั้ง และให้ทำแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนหลังจากเข้าร่วมกิจกรรมเสร็จ 1 สัปดาห์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการทดลองและเก็บรวบรวมข้อมูลคือ

1. แบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
2. กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

วิธีดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามขั้นตอนดังนี้

1. ขั้นการทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 ได้นักเรียนที่มีคะแนนจากแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงมา จำนวน 200 คน จากนั้นสุ่มอย่างง่ายจากนักเรียนที่เป็นประชากรเข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างได้จำนวน 12 คน ที่มีความสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรม ผู้วิจัยเก็บคะแนนของกลุ่มตัวอย่างทั้ง 12 คนไว้เป็นคะแนน ก่อนการทดลอง
2. ขั้นทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเอง โดยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น ดำเนินการเป็นเวลา 4 สัปดาห์ ละ 3 ครั้ง ครั้งละ 50 นาที ติดต่อกันเป็นจำนวน 10 ครั้ง ในวันจันทร์วันพุธและวันศุกร์ ตั้งแต่ วันที่ 27 กุมภาพันธ์ ถึง วันที่ 19 มีนาคม พ.ศ. 2554
3. ขั้นหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลอง ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ให้นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 12 คน ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ทำแบบทดสอบอีกครั้งเพื่อเก็บเป็นคะแนนหลังการทดลอง
4. นำคะแนนในข้อ 1 และ ข้อ 3 มาวิเคราะห์หาค่าสถิติเพื่อทดสอบสมมติฐาน

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. วิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ
2. เปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

สรุปผลการวิจัย

นักเรียนมีการป้องกันปัญหาทางเพศเพิ่มขึ้นหลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อภิปรายผล

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 โดยมีรายละเอียดการอภิปรายผลมีดังนี้

หลังการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 นักเรียนมีคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนด้านการรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย เพิ่มขึ้นจาก 2.47 คะแนน เป็น 4.55 คะแนน นักเรียนมีคะแนน ด้านการรู้จักวางแผนอนาคตของตนเองเพิ่มขึ้นจาก 2.41 คะแนน เป็น 4.55 คะแนน นักเรียนมีคะแนน ด้านการคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศเพิ่มขึ้นจาก 2.33 คะแนน เป็น 4.51 คะแนน นักเรียนมีคะแนน ด้าน การรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศเพิ่มขึ้นจาก 2.18 คะแนน เป็น 4.57 คะแนน และนักเรียนมีคะแนนด้านรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควรเพิ่มขึ้นจาก 2.02 คะแนน เป็น 4.57 คะแนน โดยรวมแล้วนักเรียนมีคะแนนการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนเพิ่มขึ้นจาก 2.29 คะแนน เป็น 4.55 คะแนน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน การทดลองนี้ผู้วิจัยใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 2 ซึ่งเป็นวิธีการที่ผู้วิจัยจัดประสบการณ์เรียนรู้ โดยมีจุดมุ่งหมายของมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกการแสดงบทบาทของผู้นำกลุ่ม นักเรียนจะเรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเองจากสมาชิกในกลุ่มพร้อมร่วมวิเคราะห์พฤติกรรมของตนเองและสมาชิกในด้านพฤติกรรม การป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน โดยให้การชมเชย หรือการให้รางวัลเมื่อนักเรียนมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด การใช้เทคนิคต่างๆ ดังนี้คือ เกม บทบาทสมมติ กรณีตัวอย่าง สถานการณ์จำลอง และการอภิปรายกลุ่มย่อย ในกิจกรรมกลุ่ม สามารถป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ทั้งนี้เนื่องจากการใช้กิจกรรมกลุ่มเน้นกระบวนการมากกว่าเนื้อหาและเกิดการเรียนรู้โดยการกระทำซึ่งสอดคล้องกับ คมเพชร ชัตรศุภกุล (2546: 148) ได้กล่าวไว้ว่า กิจกรรมกลุ่มเป็นการนำเอาประสบการณ์มาวางแผนแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ต้องการในสมาชิกแต่ละคน และ การเปลี่ยนแปลงของกลุ่มโดยส่วนรวม การปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกในกลุ่มโดยวิธีดังกล่าวนี้ จะทำให้เกิดการพัฒนาในตัวบุคคลทุกคน และสอดคล้องกับสวิตซ์ มูลค่าและอรัย มูลค่า (2545: 124) ที่กล่าวว่า เป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับความรู้ จากการลงมือร่วมกัน

ปฏิบัติเป็นกลุ่ม กลุ่มจะมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของสมาชิกแต่ละคน และสมาชิกแต่ละคนในกลุ่มก็มีอิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ต่อกันและกัน

ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ กิตติมา จันบำรุง (2548: 54) ได้ศึกษาผลของโปรแกรมพัฒนาทักษะชีวิตต่อพฤติกรรมกำบังปัญหาทางเพศในวัยเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนนทบุรี ผลพบว่า ภายหลังจากการทดลอง กลุ่มทดลองมีความรู้เกี่ยวกับภาวะเจริญพันธ์ ทักษะการคิด วิเคราะห์ วิจาร์ณ ทักษะความตระหนักในตน ทักษะการสร้างสัมพันธ์ภาพและการสื่อสาร และทักษะการจัดการความเครียด เพื่อป้องกันปัญหาทางเพศ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่ง ศศิกัญญาณี เชียงทอง (2543: 143) ได้ศึกษาประสิทธิผลของโปรแกรมสุขศึกษาโดยใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์สต่อพฤติกรรมกำบังการเสี่ยงทางเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ หลังการทดลองนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในกลุ่มทดลอง ภายหลังจากได้รับการสอนตามโปรแกรมสุขศึกษา โดยการประยุกต์ใช้ทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์ส มีพฤติกรรมกำบังการเสี่ยงทางเพศ ดีกว่าการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ ผลวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยต่างประเทศของ เฟอเจสัน (Furgeson. 1989: 130) ศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาทางสังคมกับพฤติกรรมทางเพศของกลุ่มวัยรุ่นหญิงที่มีลักษณะบุคลิกแบบ Hispanic การวิจัยนี้เองมาจากได้มีการจัดตั้งโครงการเพื่อลดจำนวนพ่อแม่ที่เป็นวัยรุ่นสาวอายุน้อย ซึ่งผู้ใหญ่มองภาพพจน์ของเด็กวัยรุ่นที่ตั้งครรภ์ตั้งแต่อายุน้อยในแง่ลบ แต่โครงการนี้ไม่ประสบผลสำเร็จเนื่องจากเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วย เป้าหมายของการแสดงความคิดเห็นในครั้งนี้ เพื่อชี้ให้เห็นถึงทฤษฎีจิตวิทยาสังคมที่เหมาะสม จึงนำทฤษฎีแรงจูงใจเพื่อป้องกันโรคของโรเจอร์สเป็นแนวทางเพื่อที่จะได้มีพฤติกรรมกำบังตนเองหลังจากได้รับคำขอร่วมเชิงขู่ให้กลัว ซึ่งมี 2 ทาง คือ เกิดความกลัวและเกิดปฏิกิริยาเผชิญหน้า การศึกษานี้ใช้กลุ่ม 2 กลุ่มในการประเมินผล คือ กลุ่มที่รับรู้และเข้าใจตนเอง และกลุ่มที่ต้องมีรางวัลจูงใจเป็นสิ่งตอบแทน ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ไม่มี ความต้องการทางเพศมาก(Nonactive Sexually) มีผลตอบสนองต่อพฤติกรรมทางเพศ สามารถรับรู้ เข้าใจได้เอง ส่วนในกลุ่มที่มีความต้องการทางเพศมาก (Sexually Active) มีการตอบสนองต่อพฤติกรรมทางเพศ แต่ต้องมีรางวัลเป็นสิ่งตอบแทน

การนำเทคนิคต่างๆ มาใช้ในกิจกรรมกลุ่มกำบังปัญหาทางเพศในวัยเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แชมมณี (2545: 152) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมโดยใช้ เกม บทบาทสมมติในสถานการณ์ที่สมมติขึ้นมานั้นให้ผู้เรียนเข้าสวมบทบาทนั้นและแสดงออกออกตามธรรมชาติ โดยอาศัยบุคลิกภาพประสบการณ์และความรู้สึกนึกคิดของตนเอง เป็นหลัก ดังนั้นวิธีการ นี้จึงมีส่วนช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสศึกษาวิเคราะห์ถึงความรู้สึกและ พฤติกรรมของตนในเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิงได้อย่าง

ลึกซึ้ง และยังช่วยเสริมสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจและน่าติดต่อกอีกด้วย กรณีตัวอย่าง เป็นวิธี การสอนอีกวิธีหนึ่ง ซึ่งใช้กรณีหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงนำมาดัดแปลงและใช้เป็นตัวอย่างในการให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิเคราะห์และอภิปรายกันเพื่อสร้างความเข้าใจในเรื่องเพศของวัยรุ่นหญิง และฝึกฝนหนทางแก้ไขปัญหานั้นๆ วิธีนี้จะช่วยให้ผู้เรียนได้รู้จักคิดและพิจารณาข้อมูลที่ได้รับมาอย่างถี่ถ้วน และการอภิปรายจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งนำเอากรณีต่างๆ ซึ่งคล้ายกับชีวิตจริงมาใช้จะช่วยให้การเรียนรู้มีลักษณะใกล้เคียงกับความเป็นจริง ซึ่งมีส่วนทำให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับผู้เรียนมากขึ้น นอกจากนี้ คณางค์ คำธนูเนก (2544: 46) ได้ศึกษาผลของกิจกรรมกลุ่ม พบว่ากลุ่มทำให้เกิดการความรู้ความเข้าใจในการทำงานกลุ่มเป็นเพราะว่ากิจกรรมกลุ่มทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กันภายในกลุ่ม มีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ปัญหา แสดงความคิดเห็น ความรู้สึกตนเองและตระหนักถึงความสำคัญของการทำงานกลุ่ม

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนสามารถพัฒนาการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ได้ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานในการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า นักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มมีการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น จึงควรส่งเสริมให้มีการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนในระดับชั้นอื่นต่อไป โดยมีครูและผู้เกี่ยวข้อง เช่น ครูแนะแนวหรือครูประจำชั้นนำกิจกรรมกลุ่มไปใช้ในการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

1.2 ควรมีการส่งเสริมการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กับนักเรียนโรงเรียนต่างๆ ที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทดลองการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนในระดับชั้นต่างๆ เช่น มัธยมศึกษาปีที่ 1 และ มัธยมศึกษาปีที่ 3 หรือระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

2.2 ควรทดลองการใช้กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของโรงเรียนที่มีทั้งนักเรียนชายและนักเรียนหญิง

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กนิษฐา อยู่คง. (2545). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงาน
ผู้ช่วยพยาบาลแผนกบริการผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลมิชชั่น. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2541). การเรียนรู้...สู่ทักษะชีวิต: แนวคิดแนวทางในการพัฒนาเด็กให้เป็นคนดี
คนเก่ง มีความสุข และเป็นพลังในการสร้างสรรค์โลกให้งดงาม. พิมพ์ที่โรงพิมพ์คุรุสภา
ลาดพร้าว. กรุงเทพฯ:
- กาญจนา ไชยพันธุ์. (2549). กระบวนการกลุ่ม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- คณางค์ คำณูเอนก. (2544). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการทำงานกลุ่มของนักเรียนชั้น
ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดบรมนิวาส. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว)
กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- คมเพชร ฉัตรศุภกุล. (2546). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พัฒนาศึกษา.
- แคทลียา แสนางชน. (2549). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อความรับผิดชอบด้านการทำงานที่เกี่ยวข้อง
กับการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนนาหลวง. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ฉวีวรรณ สุขพันธ์ไพฑาราม. (2527). พัฒนาการวัยรุ่นและบทบาทของครู. กรุงเทพฯ: มิตรนรา.
- ชไมพร สุธรรมวงศ์. (2542). คู่มือการดำเนินกิจกรรมกลุ่มย่อย. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริม
เทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- จันทน์ช ทองศิริ (2539). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศของวัยรุ่นในอำเภอเมืองจังหวัดน่าน. การค้นคว้า
แบบอิสระ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- จตุพานุช บุษปวนิช. (2547). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อความฉลาดทางอารมณ์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดเทวราชกุญชร เขตดุสิต. สารนิพนธ์ กศ.ม.
(จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- จิติพร คล้ายพันธ์. (2538). ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนเทศบาลศรีบุญยานุสรณ์.
ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม.. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ทองเวียง อมรัชกุล. (2523). กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. พิษณุโลก: แผนกเอกสารและการพิมพ์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก.

ทิตินา เขมมณี. (2545). *กลุ่มสัมพันธ์เพื่อการทำงานและการจัดการเรียนการสอน*. กรุงเทพฯ: นิซินแอดเวอร์ไทซิงกรุ๊ป.

----- . (2546). *การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยม: จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ:

นรารัตน์ กิจเจริญ. (2547). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการรับรู้ความสามารถแก้ปัญหาการเรียนของนักศึกษาปีที่ 3 วิทยาลัยมิชชั่น วิทยาเขตมวกเหล็ก*. สารนิพนธ์ กศ.ม.

(จิตวิทยาการศึกษาศึกษา) กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

นพมาศ อู่พระ(ธีรเวคิน). (2545). *สังคมประกิตและพัฒนาการของมนุษย์* พิมพ์ครั้งที่ 1.

กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นิกร ดุสิตสิน; ไพลิน ศรีสุขโข. (2550). *เพศศึกษาสำหรับวัยรุ่น. ศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษาสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์. จัดพิมพ์โดยศูนย์วิจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา. เขตประทุมวัน กรุงเทพฯ:*

ประทีป แสงเปี่ยมสุข. (2546). *กระบวนการกลุ่มภาคปฏิบัติ : มิติหนึ่งของการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ปกรณศิลป์ พรินติ้ง.

ประภักดี กันหาชิน. (2544). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อการปฏิบัติตนของเพื่อนต่างเพศของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสุวิทย์เสวีอนุสรณ์*. สารนิพนธ์ กศ.ม.(จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.

ผกา บุญเรือง. (2525). *กิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน Group Work in School*. ชลบุรี: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แผนการจัดกิจกรรมแนะแนวระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. (2553). จัดทำโดยคณะกรรมการกิจกรรมแนะแนว ฝ่ายการศึกษา อัครสังฆมณฑล กรุงเทพฯ:

ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์.(2536).*การปรับพฤติกรรมเบื้องต้น* .กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พรชนก สุขสวัสดิ์ ฌ. อยุธยา. (2548). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อเจตคติต่อวิชาดนตรีไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนราชินี เขตพระนคร*. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการศึกษา). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

พิชัย สนแจ้ง. (2554). *คู่มือการให้ความรู้ เรื่อง สุขภาวะทางเพศ*. จัดทำโดยองค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ. (อพวช.)

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2523). *เครื่องมือและวิธีการเก็บข้อมูลสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

- พิศมัย ทินเด. (2541). *การใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาความมีวินัยในตนเอง*
นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนแก่นนครวิทยาลัย. สารนิพนธ์ กศ.ม.
ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- พิศมัย นพรัตน์. (2543). *ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเสี่ยงทางเพศในนักเรียนมัธยมศึกษา
และอาชีวศึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การพยาบาล
อายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์) เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พูนทรัพย์ เกตุวีระพงศ์. (2549). *การพัฒนาพฤติกรรมเด็กและวัยรุ่น (ฉบับปรับปรุง)*. พิมพ์ครั้งที่ 2.
พิมพ์ที่ห้างหุ้นส่วนจำกัด เมืองแพร์การพิมพ์. เมืองแพร์ จังหวัดแพร่.
- มยุรี เสมใจดี. (2546). *ผลของกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาความมีน้ำใจต่อเพื่อนของนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ กรุงเทพมหานคร*. สารนิพนธ์
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2547). *จิตวิทยา การสื่อสารของมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 1 สำนักพิมพ์โอเดียน
สโตร์. วังบูรพา กรุงเทพฯ: กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ระวีวรรณ กันวี. (2547). *ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและด้านจิตลักษณะที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนของวัยรุ่นหญิงในเขตกรุงเทพมหานคร*. ปริญญานิพนธ์ กศ.ม
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ลักขณา ศรีวัฒน์. (2549). *จิตวิทยาในชีวิตประจำวัน*. พิมพ์ครั้งที่ 2. โอเดียนสโตร์. พิมพ์ที่ โอ.เอส. พรีเมียม
ดีง์ เฮ้าส์. เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ:
- ลัดดา ภูเกียรติ. (2544). *โครงการเพื่อการเรียนรู้ : หลักการและแนวการจัดกิจกรรม*. กรุงเทพฯ:
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มัลลิกา คณานุรักษ์. (2547). *จิตวิทยาการสื่อสารของมนุษย์*. พิมพ์ครั้งที่ 1. สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
วังบูรพา กรุงเทพฯ:
- วศิน อินทสระ. (2529). *แนวทางการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ตามหลักพระพุทธศาสนา*. สำนัก
พิมพ์บรรณาคาร เวียงนคร กรุงเทพฯ:
- วิไลลักษณ์ พงษ์โสภา. (2549). *สุขวิทยาจิต Mental Hygiene*. เอกสารประกอบการสอน
ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯ:
- ศิริวรรณ ฉันทนะสานนท์. (2541). *ผลของกิจกรรมกลุ่มที่มีต่อทัศนคติต่อการใช้เหตุผลเชิง
จริยธรรมด้านความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญ
คอนแวนต์*. สารนิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- ศรีเรือน แก้วกังวาล.(2549). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย (เล่มที่ 1) : แนวคิดเชิงทฤษฎี
วัยเด็กตอนกลาง. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
----- . (2540). จิตวิทยาพัฒนาการชีวิตทุกช่วงวัย พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศรีพัทธา จาริวงค์. (2539). ปัจจัยบางประการที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของเยาวชนที่ทำงานใน
โรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ วท.บ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดล
ถ่ายเอกสาร.
- ศุภวดี บุญญวงค์. (2527). ตำรากิจกรรมกลุ่มในโรงเรียน. กรุงเทพฯ: ภาควิชาการแนะแนว
และจิตวิทยาการศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สกล วรเจริญศรี. (2550). การศึกษาทักษะชีวิต และการสร้างโมเดลกลุ่มฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะ
ชีวิตของนักเรียนวัยรุ่น. ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ . กรุงเทพฯ:
----- . (2545). การศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางเพศของนักเรียนวัยรุ่น.
ปรินญาณินพนธ์. กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สภาการศึกษา (คาทอลิก) ประเทศไทย. คู่มือหลักสูตรเพศศาสตร์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1- 3.
กรุงเทพฯ:
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2544). กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ระดับประถมศึกษา. สูดยอดการปฏิรูป
การเรียนรู้ 31 กลยุทธ์ 96 กิจกรรม. พิมพ์ครั้งที่ 1. วัฒนาพานิช จำกัด. พระนคร
กรุงเทพฯ สำนักงานโครงการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
- สุชา จันท์อม. (2540). จิตพัฒนาการ. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- สุชาติ โสมประยูร และวรรณิ โสมประยูร. (2541). เพศศึกษา.พิมพ์ครั้งที่ 4 กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทย
วัฒนาพานิช
- สุปราณี จำปาเฟื่อง. (2550). การเปรียบเทียบความรู้และทักษะชีวิตเกี่ยวกับเพศศึกษาโดยการ
เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2โรงเรียนอยุธยาสุวรรณ
ที่ครอบครัวแตกแยกกับครอบครัวปกติ. การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตร์
มหาบัณฑิต สาขาการจัดการการเรียนรู้. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
- สุภาภรณ์ ปัญหาราช. (2547). พฤติกรรมเสี่ยงทางเพศและการรับรู้ภาวะเสี่ยง : การศึกษาเชิง
บรรยายในวัยรุ่นในเขตเทศบาลนครขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ปริญญาพยาบาลศาสตร์
มหาบัณฑิต ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุมน อมรวิวัฒน์. (2546). วิธีการเรียนรู้ : คุณลักษณะที่คาดหวังในช่วงวัย. กรุงเทพฯ: สำนัก
พัฒนาการเรียนรู้และมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

- สุวิทย์ สุขหมั่น. (2546). ผลของการใช้กระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาพฤติกรรมจริยธรรมของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพัฒนาเด็กสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น. ถ่ายเอกสาร.
- โสภณัท นุชนาถ. (2542). จิตวิทยาวัยรุ่น. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อนงค์ ชีระพันธ์, (2544). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยาพัฒนาการ ขอนแก่น: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- องค์การแพธ. (PATH). คู่มือการจัดกิจกรรมเพศศาสตร์ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3.
- Cartwright D. ; & Alwin Z. (1968). *Group Dynamics: Research and Theory*. New York: Harper & Row.
- Eisenberg, N. et al. (1984). *The Relationship of Quantity and Mode of Prosocial Behavior to Moral Cognitions and Social Style, Child Development*.
- Gregory, B. M. (2001). *College Alcohol and Life Skills Study with Student-Athletes. Florida Atlantic University*. Retrieved September 15, 2005, from <http://www.lib.umi.com/dissertations/fullcit/3001230>
- Liesel, Ebersohn. (2000). *Guidance and Counseling Programme in Core Life Skills (Afrikaans text)*. Dissertation Abstracts International. Retrieved July 12, 2003, from <http://www.thailis-db.car.chula.ac.th/dao/detail.nsp>
- Mangrulkar, Leena; Whitman, Chery V.; & Posner, Marc. (2001). *Life Skills Approach to Child and Adolescent Health Human Development*. Washington, DC: Education Development Center, Inc.
- National Energy Education Development. (2004). *Curriculum Guides and Activities. Secondary Energy Infobook*.
- Patterson. (2000). *The Counseling*. CA: Brooks / Cole: Wadworth.
- The Coming Oil Crisis* (Essex: C.J. Campebell, 1988) *The Journal for Specialist in Group Work*.(2007). Pittsburg State University.
- Shaw, Marvin E. (1981). *Group Dynamic: The Psychology of Small Group Behavior*. 3rd ed. New York: McGraw – Hill Book Company.

- Trotzer, J.P. (1999). *The Counselor and Group*. Integrating Theory. Training and practice. Monterey, California: Brooks / Cole Publishing.
- Balk, D.B. (1995). *Adolescent development*. Early through late adolescence. California: Brooks / Cole
- McConnell, J.V & Philipchalk, R.P. (1992). *Understanding human behavior*. 7th ed. Florida: Harcourt Brace Jovanovich.
- Whitbeck, L.B., Yoder, K.A., Hoyt, D.R. (1999, November). Early adolescent sexual activity; A developmental study. *Journal of Marriage and the Family*. 61: 934-946.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ
หนังสือขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ
หนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

ผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือ

1. อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
2. อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล	อาจารย์ประจำคณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
3. อาจารย์ รัชดาภรณ์ เชื้อเล็ก	อาจารย์ประจำโรงเรียนวัดสุทธาราม

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศท 0519.12/๐38๐ วันที่ ๖ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.สกล วรเจริญศรี

เนื่องด้วย นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน” โดยมี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านตรวจแบบสอบถาม เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และโปรแกรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-697-0243

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โทร. 5664

ที่ ศธ 0519.12/0379 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขออนุญาตเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน อาจารย์ ดร.ครรชิต แสนอุบล

เนื่องด้วย นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปฏิญานพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน” โดยมี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปฏิญานพนธ์ ในกรณีนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านตรวจสอบแบบสอบถาม เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และโปรแกรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒน์กุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-697-0243

ที่ ศธ 0519.12/๑3๘ |

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๖ กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดสุทธาราม

เนื่องด้วย นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำปริญญาโท เรื่อง “ผลของโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน” โดยมี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาปริญญาโท ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัย ขอเรียนเชิญท่านตรวจสอบแบบสอบถาม เรื่อง พฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และโปรแกรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-697-0243

ที่ ศธ 0519.12/0537

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

10 กุมภาพันธ์ 2555

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน อธิการโรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา

เนื่องด้วย นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ผลของโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน” โดยมี อาจารย์ ดร.มณฑิรา จารุเพ็ง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในกรณี นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอใช้สถานที่ เพื่อให้ให้นักเรียนระดับมัธยมศึกษาชั้น ม.2 จำนวน 100 คน ตอบแบบสอบถามพฤติกรรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และโปรแกรมการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ในระหว่างเดือนกุมภาพันธ์ 2555

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางสาวดวงจันทร์ เหลียนอก ได้เก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.สมชาย สันติวัฒนกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2649-5064

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 087-697-0243

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนอ่านและพิจารณาข้อความที่กำหนดให้ แล้วโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือของข้อความนั้นที่ตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียน ดังนี้

มาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนมาก
ค่อนข้างมาก	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนค่อนข้างมาก
ปานกลาง	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนปานกลาง
ค่อนข้างน้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนค่อนข้างน้อย
น้อย	หมายถึง	ข้อความนั้นตรงกับความคิดเห็นหรือการปฏิบัติของนักเรียนน้อย

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น /ระดับการปฏิบัติ				
	มาก	ค่อนข้างมาก	ปานกลาง	ค่อนข้างน้อย	น้อย
ด้าน การรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิง และชาย					
1. ฉันคิดว่าคนที่เป็นผู้หญิงต้องพูดจาสุภาพ อ่อนหวาน และผู้ชายต้องพูดจาให้เกียรติสุภาพสตรี					
2. เมื่ออยู่กับเพื่อนชาย ฉันไม่ใช้คำพูดสองแง่สองง่ามเด็ดขาด					
3. ฉันชอบใส่เสื้อกล้ามและกางเกงขาสั้นเวลาไปเที่ยวกับเพื่อนผู้ชาย					
4. แพ้ชั้นสมัยปัจจุบันนี้วัยรุ่นผู้หญิงต้องใส่กางเกงขาสั้นถึงจะทันสมัย					
5. ฉันไม่ทำกิจกรรมต่าง ๆ กับเพศตรงข้ามตามลำพัง					
6. ฉันชอบทำกิจกรรมต่างๆกับเพศตรงข้ามตามลำพัง					
7. เมื่อเพื่อนต่างเพศชวนฉันไปออกกำลังกายที่สวนสาธารณะ ฉันรีบตอบตกลงทันที					
8. ฉันทำกิจกรรมต่างๆ กับเพศตรงข้ามอยู่ในสายตาผู้ใหญ่เสมอ					
9. เมื่อฉันมีเพื่อนต่างเพศ ฉันจะวางตัวให้เหมาะสมที่สุด					
ระดับความคิดเห็น /ระดับการปฏิบัติ					

	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย
10. เมื่ออยู่ในวัยเรียน การแสดงความรักผู้หญิงควรรักษาวล สงวนตัว					
11. พ่อแม่ไม่เคยปล่อยให้ฉันอยู่กับเพื่อนต่างเพศสองต่อ สอง					
12. เมื่อฉันเดินกับเพื่อนต่างเพศ ฉันมีความต้องการให้เขา สัมผัสโดยการจับมือ					
13. ฉันปฏิบัติตนในเรื่องเพศได้เหมาะสมกับวัฒนธรรมไทย และประเพณีไทย					
14. ฉันกล้าจับมือเพื่อนต่างเพศในที่สาธารณะชน					
ด้าน การรู้จักวางแผนอนาคตของตนเอง					
15. การวางแผนชีวิตที่ดีจะทำให้เราประสบความสำเร็จ ไม่ ว่าจะเป็นการเรียน หน้าที่การงาน หรือการเลือกคู่ครอง					
16. เราต้องเห็นคุณค่าและเชื่อมั่นในตนเอง					
17. ฉันจะไม่ปล่อยตัวปล่อยใจไปกับเพศตรงข้าม เพราะฉัน เห็นคุณค่าในตนเอง					
18. ฉันคิดว่าตนเองไม่มีคุณค่า					
19. บางครั้งฉันรู้สึกที่มีเนื้อหาช่วยยู่ทางเพศ ทำให้ฉันคิดและ อยากปฏิบัติตาม					
ด้าน การคิดวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ					
20. ก่อนที่ฉันจะตัดสินใจเรื่องใดๆ จะต้องวิเคราะห์ข้อมูล ก่อนทุกครั้ง					
21. ฉันรู้จักการปฏิเสธเมื่อมีเพื่อนหรือบุคคลอื่นชวนทำ กิจกรรมที่เสี่ยงต่อการล่วงละเมิดทางเพศ					
22. ฉันกล้าปฏิเสธเมื่อเพื่อนชายชักชวนให้มีเพศสัมพันธ์					
23. เมื่อฉันตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อการมีเพศสัมพันธ์ ฉันสามารถยืนยันได้ว่าฉันสามารถทำให้ตนเองปลอดภัย					
24. ฉันรู้จักปฏิเสธเมื่อเพื่อนต่างเพศชักชวนฉันไปเที่ยวสอง ต่อสอง					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น /ระดับการปฏิบัติ				
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย
25. เมื่อเพื่อนต่างเพศมาเดินโอบไหล่ขณะข้ามถนน ฉันจะบอกให้เขาปล่อยมือ					
26. ฉันไม่กล้าปฏิเสธเมื่อเพื่อนต่างเพศชวนไปดูหนังสองต่อสอง					
27. ฉันมีวิธีการพูดที่ทำให้เพื่อนต่างเพศไม่กล้าชวน ฉันไปในทางที่เสี่ยง					
ด้าน การรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ					
28. ฉันรู้จักการควบคุมอารมณ์ตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ					
29. ฉันสามารถพูดคุยถึงความรู้สึกทางเพศโดยไม่จำเป็นต้องมีเพศสัมพันธ์					
30. ฉันไม่รู้จักการควบคุมตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ					
31. คนรักกันต้องให้เกียรติซึ่งกันและกันโดยไม่จำเป็นต้องมีเพศสัมพันธ์					
32. เมื่อฉันรักใคร่ฉันคิดว่าการจับมือถือแขนกัน หรือไปไหนมาไหนสองต่อสองเป็นเรื่องปกติ					
33. ฉันคิดว่าคนรักกันการมีเพศสัมพันธ์กันเป็นสิ่งที่ไม่ผิด					
ด้าน การรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร					
34. ฉันรู้ผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร					
35. ฉันรู้จักวิธีการป้องกันตนเอง เพื่อไม่ให้ตนเองมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร					
36. ฉันคิดว่า การมีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียนจะทำให้เสียอนาคต					
37. ฉันสามารถควบคุมจิตใจตนเองได้ที่จะไม่มีเพศสัมพันธ์ในวัยเรียน					

ข้อความ	ระดับความคิดเห็น /ระดับการปฏิบัติ				
	มาก	ค่อนข้าง มาก	ปานกลาง	ค่อนข้าง น้อย	น้อย
38. ฉันว่ายังไงผู้หญิงไม่ตั้งครรภจกการมีเพศสัมพันธ์ครั้งแรก					
39. ฉันคิดว่าคนที่ตั้งครรภในวัยเรียนเป็นเพราะเขาไม่รู้จักการป้องกันตนเอง เมื่อมีเพศสัมพันธ์					
40. ฉันไม่รู้วิธีป้องกันการมีเพศสัมพันธ์					

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 1

- เรื่อง** ฉันทคือใคร (มารู้จักกับบทบาททางเพศ)
- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยกับนักเรียน
 2. เพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีในการเข้าร่วมกลุ่มเกิดความสนิทสนมคุ้นเคย
 3. เพื่อให้นักเรียนทราบจุดมุ่งหมาย วิธีการ กฎ ระเบียบ ตลอดจนบทบาทหน้าที่ของการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน
 4. เพื่อให้นักเรียนทราบถึงความหมายของเพศ เพศสภาพ อัตลักษณ์ทางเพศ และบทบาททางเพศได้
 5. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความแตกต่างระหว่างเพศชายเพศหญิง วิธีการวางตัว การแต่งกาย และมารยาททางสังคมได้

เทคนิคที่ใช้ เกม

แนวคิด กระบวนการเรียนรู้ของเด็กจะมีการรับรู้ว่าเป็นเพศหญิงหรือเพศชายจากสิ่งแวดล้อม ครอบครัวเป็นสิ่งสำคัญที่จะแสดงให้เด็กทราบ เมื่อเด็กรับรู้ว่าเป็นเพศใดแล้วเด็กก็จะยอมรับและพยายามแสดงออกทางเพศตามที่สังคมยอมรับได้อย่างเหมาะสม รวมถึงเด็กก็จะมีการเรียนรู้ว่าความแตกต่างระหว่างชายหญิงมีอะไรบ้าง การวางตัวที่เหมาะสมในสังคม การเท่าเทียมกัน

ในด้านการเรียน การงาน อาชีพ (อ้างอิงจาก. หนังสือเพศศาสตร์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1)

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์**
1. ชิ้นส่วนจดหมายจำนวน 12 ชิ้น
 2. ปากกาเมจิก จำนวน 3 ด้าม
 3. กระดาษ A4 จำนวน 3 แผ่น
 4. ใบความรู้ เรื่องการวางตัวของชาย – หญิง จำนวน 3 แผ่น
 5. ใบงานเรื่องบทบาททางเพศ และการวางตัวของชาย – หญิง จำนวน 3 แผ่น

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวแนะนำตนเองและทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) จากนั้นผู้วิจัยให้นักเรียนแนะนำตนเอง โดยบอกทั้งชื่อเล่น ชื่อจริง และชื่อที่อยากให้เพื่อนเรียกระหว่างการเข้าร่วมกิจกรรม

1.2 ผู้วิจัยแจกกำหนดการเข้าร่วมโปรแกรมกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน และชี้แจงระเบียบวิธีการ ความมุ่งหมายของกิจกรรม ประโยชน์ของการเข้าร่วมกิจกรรม พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดวิธีการและข้อควรปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในขณะเข้าร่วมกลุ่ม จากนั้น ผู้วิจัยเขียนลงในโปสเตอร์ที่จัดเตรียมไว้และนำมาติดไว้บนกระดานดำหน้าห้องเรียน

1.3 เมื่อนักเรียนแนะนำตนเองครบทุกคนแล้ว ผู้วิจัยให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม โดยผู้วิจัยให้นักเรียนหยิบชิ้นส่วนของซองจดหมายคนละ 1 ชิ้น

1.4 นักเรียนแต่ละคนนำชิ้นส่วนของซองจดหมายตามหากลุ่มของตนเองให้ได้โดยสังเกตจากสีของชิ้นส่วนของซองจดหมาย ให้เวลา 5 นาที

1.5 เมื่อครบตามสีแล้วให้นักเรียนช่วยกันประกอบชิ้นส่วนให้เป็นรูปของจดหมายกลุ่มใดเสร็จก่อนให้แจ้งผู้วิจัยทราบ เพื่อจัดลำดับก่อนหลัง

1.6 ให้เลือกหัวหน้าของแต่ละกลุ่ม ผู้วิจัยตั้งคำถามขึ้นมาว่าอะไรคือความแตกต่างระหว่าง ชายหญิง และนักเรียนคิดว่ามีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

1.7 ผู้วิจัยแจกกระดาษ A4 ให้แต่ละกลุ่มเขียนคำตอบ กลุ่มใดตอบได้เร็วและถูกต้องถือว่ากลุ่มนั้นเป็นผู้ชนะ

1.8 ผู้วิจัยสรุปคำตอบของแต่ละกลุ่ม

1.9 ผู้วิจัยอธิบายความหมายของคำว่าเพศ เพศสภาพ อัตลักษณ์ทางเพศ บทบาททางเพศ

1.10 ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่อง บทบาททางเพศและการวางตัวของชาย-หญิง ให้แต่ละกลุ่ม ทำใบงาน ให้เวลา 35 นาที หลังจากนั้นส่งตัวแทน ออกมาอภิปรายหน้าชั้นเรียน

2. ขั้นการวิเคราะห์

ผู้วิจัยร่วมวิเคราะห์คำตอบ โดยการสนทนาและให้นักเรียนทุกคนช่วยกันตรวจคำตอบว่าถูกต้องหรือไม่ ถ้าสมาชิกในในห้องยอมรับในคำตอบเหล่านั้นก็ถือว่าได้ 1 คะแนน กลุ่มใดที่สมาชิกยอมรับในคำตอบมากที่สุดถือว่าเป็นกลุ่มชนะ

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับ

การวางตัวของ ผู้ชาย ผู้หญิงควรวางตัวอย่างไร ชายหญิงควรแต่งตัวอย่างไรถึงจะเหมาะสม เพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน เช่นผู้ชายต้องให้เกียรติผู้หญิง ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว หรือผู้หญิงต้องแต่งตัวให้เรียบร้อยโดยไม่ใส่เสื้อผ้าที่รัดรูปจนเกินไป ไม่ใส่กางเกงขาสั้น ไม่อยู่กับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง เป็นต้น

3.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แล้วผู้วิจัยนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

4. ชั้นประเมินผล

4.1 สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

4.2 สังเกตการซักถามของนักเรียนเกี่ยวกับ ความหมายของคำว่าเพศ เพศสภาพ อัตลักษณ์ ทางเพศ บทบาททางเพศ การวางตัวของผู้ชาย ผู้หญิงควรวางตัวอย่างไร ชายหญิงควรแต่งตัวอย่างไรถึงจะเหมาะสม สังคมคาดหวังว่าผู้ชาย ผู้หญิงควรเป็นอย่างไรเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ใบความรู้ เรื่อง เพศ และการวางตัวของชาย - หญิง

1 บทบาททางเพศ (Gender Role Behavior)

หมายถึง บทบาททางเพศซึ่งเป็นการแสดงออกทางสังคมของการรู้สึกว่าตนเป็นเพศใดจะเริ่มต้นตั้งแต่อายุ 3 ปีหรือเร็วกว่านั้น

2. พื้นฐานทางอารมณ์

- ผู้หญิงมีพื้นฐานทางอารมณ์ เช่น ใจเย็น พุดง่าย

- ผู้ชายมีพื้นฐานทางอารมณ์ เช่น พุดน้อย ตัดสินใจเร็ว

ทั้งนี้ขึ้นกับปัจจัยอื่นๆ เช่น การเลี้ยงดู การอบรมสั่งสอน สิ่งแวดล้อม เป็นต้น

(อ้างอิง หนังสือเพศศาสตร์ศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1)

การวางตัวของหญิงชาย เมื่ออยู่ด้วยกันสองต่อสอง

1. ผู้ชายต้องให้เกียรติผู้หญิง
2. เมื่ออยู่ด้วยกันสองต่อสองชาย -หญิงควรใช้คำพูดที่สุภาพ อ่อนหวาน
3. เชื้อฟังคำสั่งสอนของพ่อ-แม่ ครูอาจารย์
4. ไม่อยู่ในที่ลับตาคนสองต่อสอง
5. การแต่งกายต้องเรียบร้อย ผู้หญิงไม่ใส่กางเกงขาสั้น หรือกระโปรงสั้นจนเกินไป
6. ไม่ไปเที่ยวด้วยกันสองต่อสอง
7. ผู้ชายไม่ควรตะแคงเนื้อตัวผู้หญิง
8. ไม่กลับบ้านดึก
9. ผู้หญิงควรรักษานวลสงวนตัว ไม่ปล่อยตัวปล่อยใจไปตามอารมณ์

ใบงาน เรื่องบทบาททางเพศ การวางตัวของชายหญิง เมื่ออยู่ด้วยกันสองต่อสอง

คำชี้แจง ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายหัวข้อดังนี้ภายในกลุ่ม แล้วสรุปประเด็น

1. นักเรียนคิดว่าผู้ชายควรจะวางตัวอย่างไร เมื่ออยู่กับผู้หญิงสองต่อสอง ?

.....

2. นักเรียนคิดว่าผู้หญิงควรวางตัวอย่างไร เมื่ออยู่กับเพื่อนต่างเพศสองต่อสอง ?

.....

3. นักเรียนชายควรจะแต่งตัวอย่างไรจึงจะเหมาะสม ?

.....

4. นักเรียนหญิงควรจะแต่งตัวอย่างไรจึงจะเหมาะสม ?

.....

5. สังคมคาดหวังว่าผู้ชายควรจะเป็นอย่างไร

.....

กิจกรรมกลุ่มป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 2

เรื่อง	การแสดงความรักในวัยรุ่น
วัตถุประสงค์	เพื่อให้นักเรียนสามารถแสดงออกถึงความรักในวัยรุ่นได้อย่างถูกต้อง
เทคนิคที่ใช้	กรณีตัวอย่าง
แนวคิด	

ความรักเป็นอารมณ์ที่อธิบายได้ยากกว่าอารมณ์อื่นๆ เพราะความรักเป็นส่วนผสมของความรู้สึกหลายๆ อย่างรวมกัน ทำให้วัยรุ่นส่วนมากจะไม่เข้าใจตนเอง เมื่อมีความรัก ก็ต้องการพบปะใกล้ชิดติดติดตามกันเหมือนเงาตามตัว ทั้งทุกสิ่งทุกอย่าง บ้าน พ่อแม่ การเรียน ชอบแสดงความเป็นเจ้าของครอบครอง ทำให้เกิดปัญหาขัดแย้งกับคนอื่นหรือแม้แต่คนที่ตนรัก และเนื่องจากวัยรุ่นเป็นช่วงที่มีอารมณ์รุนแรง ขาดการยั้งคิด ทำตามอารมณ์มากกว่าเหตุผล การรู้จักธรรมชาติของความรักใช้การพิจารณาอารมณ์ของตน หัดควบคุมอารมณ์ของตน ก็จะทำให้ความรัก การเรียน ความสัมพันธ์กับเพื่อน และความสัมพันธ์กับพ่อแม่เป็นไปอย่างราบรื่น ไม่มีปัญหาทุกฝ่าย (อ้างจาก. หนังสือเพศศาสตร์ศึกษา ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3)

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์**
1. ใบงานเรื่องการแสดงความรักในวัยรุ่น จำนวน 3 แผ่น
 2. ใบความรู้เรื่อง การแสดงความรักในวัยรุ่น จำนวน 3 แผ่น
 3. กรณีตัวอย่างเรื่องของเธอและจำ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 1 และข้อควรปฏิบัติในขณะร่วมกลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดย ถามนักเรียนว่า โดยทั่วไปแล้ว นักเรียนมีความรักกับใคร หรือสิ่งใดบ้าง (สุ่มถามนักเรียน 2-3 คน)
- 1.2. ผู้วิจัยสรุปคำตอบของนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์

- 2.1 ผู้วิจัยให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่องความรักของวัยรุ่น และให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ เนื้อเรื่องที่นักเรียนได้ดูจากคลิปวิดีโอ เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะชีวิตด้านเพศของวัยรุ่นหญิงได้มากที่สุด
- 2.2 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 4 คน

2.2. ผู้วิจัยใช้คำถามนักเรียนดังนี้ (สุ่มถามนักเรียน 2-3คนในแต่ละข้อ) และสรุปคำตอบของนักเรียนบนกระดานดำ

- นักเรียนคิดว่าความรักที่นักเรียนรู้จักมีกี่แบบอะไรบ้าง ?
- ให้นักเรียนบอกข้อดี และข้อเสียของความรักในวัยเรียน

2.5 เมื่อนักเรียนมีความรักในวัยเรียนจะทำอย่างไร

2.6 ผู้วิจัยอธิบายความหมายขององค์ประกอบ และรูปแบบของความรัก

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนรวบรวมแนวคิดที่ได้จากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในกลุ่ม มาสรุปเป็นหลักการของตัวเอง และนำหลักการนั้นมาใช้กับตัวเองได้อย่างเหมาะสม

3.2. ผู้วิจัยแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน แจกใบงาน เรื่องรักคืออะไร

3.3. ให้นักเรียนระดมความคิดศึกษากรณีตัวอย่างและอภิปรายร่วมกันในกลุ่ม

และตอบคำถาม

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันประเมินผลการเรียนรู้ของตน และจากกลุ่ม โดยการร่วมกันอภิปรายแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะร่วมกันของสมาชิกในกลุ่มต่อเรื่องความหมายของความรัก องค์ประกอบของความรัก และรูปแบบของความรักของวัยรุ่น

ใบความรู้ เรื่อง การแสดงความรักในวัยรุ่น

ความหมายของความรัก

ความรักเป็นความคิดเห็น หรือทัศนคติ อารมณ์ที่แตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ยากที่จะให้คำนิยามที่แท้จริงได้ จึงมีผู้ใคร่หาความหมายของความรัก มีนักจิตวิทยาท่านหนึ่ง (Zick Rubin, 1970 - 1973) ได้ศึกษาและให้คำนิยาม ความรักไว้ 3 องค์ประกอบคือ ความใกล้ชิด ความเอาใจใส่ และ ความผูกพัน

ความใกล้ชิด คือ ความต้องการอยู่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน ติดเนื้อติดใจกันทั้งทางบุคลิกภาพทางร่างกายและอารมณ์

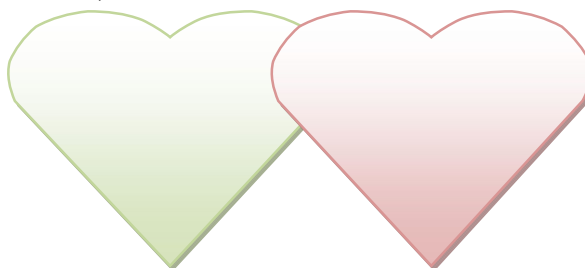
ความเอาใจใส่ คือ ความเป็นห่วงต่อความเป็นอยู่ของอีกคนหนึ่งต้องการให้มีความสุขและ ความเป็นอยู่ที่ดี

ความผูกพัน คือ ความเข้าใจกัน ไว้นื้อเชื่อใจกันต้องการให้การเกื้อหนุนกันทั้งทางอารมณ์ความรู้สึก และทางร่างกาย

รูปแบบของความรัก มี 2 แบบ คือ

1. ความเส่นหา หรือความรักอย่างลุ่มหลง เป็นความรักแบบพิศวาส รักอย่างหลงใหลต่อความต้องการ เป็นความรู้สึกชื่นชอบ สนใจ และตั้งดูใจ จากความตั้งใจในรูปลักษณะภายนอก เป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และรุนแรง ทางด้านอารมณ์ จะเกิดความสุขสดชื่น รื่นเริง เมื่ออยู่ใกล้คนรัก เมื่อยามต้องอยู่ห่างไกลกันจะรู้สึกกระวนกระวายใจ ขาดสมาธิที่จะทำงานหรือเรียน นอกจากนี้ อาจจะมีพฤติกรรม คือ ความอิจฉา หึงหวง หวาดระแวง ผิดหวัง เจ็บปวดใจ เพื่อฝัน ว่าเหว เศร้า ความรักแบบนี้จะเกิดขึ้นในระยะแรก ๆ ของความสัมพันธ์ ความรักชนิดนี้มักจะมองข้าม เหตุผลต่างๆ ไปจึงทำให้ไม่เห็นความเป็นตัวตนที่แท้จริงของอีกฝ่ายหนึ่ง มองข้ามข้อไม่ดี และหลีกเลี่ยงข้อขัดแย้งต่างๆ

2. ความรักอันเพื่อน ความรักชนิดนี้เกิดขึ้นช้ากว่าความรักแบบเส่นหา และมีความรุนแรงน้อยกว่า เป็นความรักที่มีรากฐานจากความเป็นเพื่อนใกล้ชิด และผูกพันรู้สึกซึ่งกันและกัน มีความอดทนอดกลั้นต่อความขัดแย้งและความยุ่งยากต่างๆ ก่อให้เกิดความสนิทสนมคุ้นเคยและความมั่นคงในความสัมพันธ์ ให้ความสำคัญ และความเป็นอิสระของกันและกันเสมอ โดดเอนเฝ้าใจ และมีความสุขสดชื่นเท่ากับแบบแรก แต่จะมีความพอใจ มีความหมายลึกซึ้ง และคงทนราบว่า (อ้างจาก. หนังสือเพศศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ 2)

ใบงานเรื่องความรักคืออะไร

คำชี้แจง นักเรียนร่วมกันระดมความคิด และตอบคำถามจากกรณีตัวอย่าง

เอกกับจำ เรียนอยู่ชั้น ม. 2 โรงเรียนเดียวกัน เป็นเพื่อนสนิทกัน ไปไหนมาไหนด้วยกัน ตั้งแต่ยังเรียนอยู่ชั้นประถม เอกรู้สึกรักจำมาก เพราะเขาสามารถคุยกับจำได้ทุกเรื่อง หัวเราะและร้องให้ด้วยกัน ไม่ว่าเขาจะสุขหรือทุกข์ เอกจะมีจำอยู่เคียงข้างเสมอ จนวันหนึ่งเอกมีโอกาสทำกิจกรรมของโรงเรียนร่วมกับอ้อม ซึ่งอ้อมเป็นนักเรียนรุ่นน้องเรียนอยู่ชั้น ม.1 และเอกคิดว่าตัวเองได้ตกหลุมรักอ้อม และเขาคิดว่าอ้อมคือผู้หญิงที่เขาจะต้องแต่งงานด้วย เพราะอ้อมเป็นผู้หญิงที่เหมือนในละครที่เอกชอบ เขาอยากอยู่ใกล้เธอตลอดเวลา ต้องการพบหน้า ได้ยินเสียง และอยากจับมือ ในขณะที่อยู่กับจำ เอกไม่รู้สึกรบกวนเลย ในระยะหลังเอกมีเวลาน้อยลง จึงไม่ค่อยได้พบจำ เพราะต้องไปรอตัดผมกับอ้อม บางครั้งเอกก็คิดว่า “จะเป็นไปได้ไหมที่จะรักทั้งสองคนในเวลาเดียวกัน?” เพราะจำ ยังคงดีกับเอกเสมอต้นเสมอปลาย แต่อ้อมก็เป็นผู้หญิงในแบบฉบับที่เอกฝันไว้

เมื่อจำทราบข่าวจึงไปต่อว่าและทำร้ายร่างกายอ้อม

คำถาม

1. นักเรียนคิดว่าจำทำถูกหรือผิดที่ไปทำร้ายร่างกายอ้อม จงอธิบาย
2. นักเรียนเป็นเอก นักเรียนจะทำอย่างไร
3. ถ้านักเรียนเป็นจำ นักเรียนจะทำอย่างไร เมื่อทราบข่าวเอกและอ้อม

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ครั้งที่ 3

เรื่อง	จินตนาการรัก
วัตถุประสงค์	1. เพื่อให้นักเรียนบอกพัฒนาการความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนที่มีความพึงพอใจต่อกันเป็นพิเศษ 2. เพื่อให้นักเรียนได้สำรวจความรู้สึก และความต้องการของตนเอง ต่อการอยู่ลำพังกับเพศตรงข้าม
เทคนิคที่ใช้	การอภิปรายกลุ่มย่อย
แนวคิด	ความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนซึ่งมีความพึงพอใจต่อกันเป็นพิเศษ อาจพัฒนาไปได้หลายรูปแบบ ทั้งนี้ แต่ละคนควรตระหนักว่าตนสามารถกำหนดและเลือกได้ว่าต้องการให้ความสัมพันธ์เป็นไปอย่างไร และควรเป็นการตัดสินใจร่วมกันทั้งสองฝ่าย โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นรวมทั้งความพร้อมในการรับผิดชอบต่อผลของการตัดสินใจร่วมกัน (อ้างอิง. องค์การแพช (PATH) คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2)
เวลา	50 นาที
อุปกรณ์	1. ภาพชุดจินตนาการรัก 4 ภาพ 2. กระดาษ A4 จำนวน 8 แผ่น 3. กระดาษรูปหัวใจจำนวน 12 ดวง 3. ใบงานเรื่อง จินตนาการรัก จำนวน 4 ชุด

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1 ผู้วิจัยทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 2 และข้อควรปฏิบัติในขณะร่วมกลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียน โดยการแจกกระดาษที่เป็นรูปหัวใจให้นักเรียนคนละ 1 ดวง
- 1.2 เมื่อนักเรียนได้ หัวใจคนละ 1 ดวงแล้วนักเรียนมีความพอใจหรือรักคนใดให้ไปมอบ หัวใจให้คนนั้นแล้วนักเรียนก็จะได้หัวใจคนนั้นกลับคืนมา
- 1.3 เมื่อต่างคนต่างมีหัวใจแล้วเปิดดูหัวใจของตนเองว่า เป็นสีอะไร ในหัวใจนั้นจะมีสองสีคือสีแดง และสีชมพู
- 1.4 ให้นักเรียนไปตามหาเพื่อนที่มีหัวใจสีเดียวกับนักเรียนอยู่กลุ่มเดียวกัน มีสองกลุ่ม คือ กลุ่มหัวใจสีแดง และกลุ่มหัวใจสีชมพู

1.5 เมื่อนักเรียนได้กลุ่มเรียบร้อยแล้วผู้วิจัย ชี้แจงวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนี้ว่าเป็นเรื่องพัฒนาการของความสัมพันธ์ระหว่างคนสองคนซึ่งมีความพึงพอใจต่อกันเป็นพิเศษ

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยแจกชุดภาพจินตนาการรัก ชุดละ 4 ภาพให้แต่ละกลุ่ม

2.2 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันอธิบายภาพทั้ง 4 ภาพ และเล่าเรื่องราวโดยมีรายละเอียดเรื่องระยะเวลาจากภาพหนึ่งไปอีกภาพหนึ่ง ระบุสถานที่และสิ่งๆ ที่คิดว่าเกิดขึ้นในแต่ละภาพ ให้เวลากลุ่มย่อย 15 นาที

2.3 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มเล่าและอาจใช้แนวคำถาม ถามเพิ่มเติมในแต่ละภาพ โดยเน้นการถามความคิดเห็น

☺ ภาพแรก หญิง/ชาย กับจินตนาการในอารมณ์รัก (อยากมีแฟน)

- เหตุการณ์แบบนี้ อาจเกิดขึ้นในช่วงอายุเท่าไร หรือเรียนชั้นไหน
- ส่วนใหญ่วัยรุ่นอยากมีแฟนแบบไหน

☺ ภาพที่สอง ینگกัน ท่ามกลางหมู่เพื่อน

- เวลาینگ กัน จะแสดงให้เห็นอีกฝ่ายรู้อย่างไร มีวิธีการอะไรบ้าง
- หากเราینگเขา จะบอกอย่างไร

☺ ภาพที่สาม จีบกัน / โทรม / เดินด้วยกัน / กินข้าว / ดูหนัง

- จากภาพที่สอง (ینگกัน) มาภาพที่สาม (จีบกัน) ใช้เวลานานแค่ไหน
- ใครเป็นคนเริ่มจีบก่อน เวลาจีบกันทำอย่างไรบ้าง
- ถ้าฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายเริ่มจีบก่อน จะเป็นอย่างไร
- ถ้าเราเป็นฝ่ายถูกจีบ แล้วไม่ชอบ จะทำอย่างไร
- ถ้าเป็นฝ่ายจีบ แล้วรู้ว่าอีกฝ่ายไม่เล่นด้วย เราารู้สึกอย่างไร และจะทำ

อย่างไร

- ความรู้สึกตอนช่วงจีบกัน เป็นอย่างไร
- ใช้เวลาจีบกันนานไหม กว่าจะตกลงเป็นแฟนกัน
- เป็นแฟนกันหมายถึงอะไร รู้ได้อย่างไรว่าตกลงเป็นแฟนกันแล้ว
- เวลาเป็นแฟนกัน แสดงออกต่อกันได้แค่ไหน เช่น จีบมือ โอบ หอมแก้ม ฯลฯ
- ต้องเป็นแฟนกันนานแค่ไหน ถึงจะทำแต่ละอย่างได้

- ☺ ภาพที่สี่ พยายามหาโอกาสอยู่สองต่อสอง (ชวนไปบ้าน / ห้อง ไปเที่ยวต่างจังหวัด โดยอาจแสดงความรักต่อกัน ด้วยการนอนหนุนตัก จับมือ จูบมือ ลูบผม คลอเคลีย ฯลฯ)
- คนที่ชอบกัน รักกัน หาโอกาสมีเวลาสองต่อสองอย่างไร
 - หากไปกับเพื่อนเป็นกลุ่มมีวิธีการอย่างไรที่จะได้อยู่สองต่อสอง
 - จากภาพที่สาม (จับกัน) มาภาพที่สี่ (อยากมีเวลาสองต่อสอง) ใช้เวลานานแค่ไหน
 - ในวัยพวกเรา ถ้าอยากมีเวลาอยู่ด้วยกัน จะชวนกันไปไหนบ้าง
 - การแสดงออกเมื่ออยู่สองต่อสองกับเมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น เหมือนหรือต่างกันอย่างไร
 - ความรู้สึกที่มีต่อกันในช่วงนี้เป็นอย่างไร
 - ในช่วงความสัมพันธ์แบบนี้ เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะมีเรื่องขัดแย้ง หรือทะเลาะกัน ถ้ามีส่วนใหญ่เป็นเรื่องอะไร

2.4 เมื่อทุกกลุ่มนำเสนอแล้วผู้วิจัยสนทนาพูดคุยดังนี้

- เวลาไปบึงใครสักคน เราเล่าให้ใครฟัง หรือปรึกษาใครบ้างหรือไม่
- ตอนที่นักเรียนตัดสินใจจะเป็นแฟนใคร ต้องถามความคิดเห็นคนอื่นหรือไม่ เช่น พ่อ แม่ เพื่อน แลทำอย่างไรถ้าบุคคลเหล่านี้ไม่เห็นด้วย
- เราจะบอกใครบ้าง ว่ามีแฟนแล้ว เพราะอะไร
- จะบอกพ่อแม่ใหม่ว่ามีแฟนแล้ว เพราะเหตุใด
- หากมีแฟนตั้งแต่อยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 คิดว่าจะมีโอกาสเป็นแฟนกันต่อไปหรือไม่หรือนานแค่ไหน

3. ชั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปประเด็นดังนี้

- การมีความรัก ฟังพอใจใครบางคนเป็นพิเศษ หรือมีแฟนในช่วงวัยรุ่นเป็นเรื่องธรรมดาที่เกิดขึ้นได้ และเป็นรูปแบบหนึ่งของความสัมพันธ์
- เมื่อเกิดความรู้สึกพิเศษกับคนบางคน ความรู้สึกที่ตามมาคือ ต้องการอยู่ใกล้ชิดอยู่ตามลำพัง ต้องการแสดงออกถึงความรู้สึกที่มีต่อกัน ซึ่งเป็นจังหวะก้าวในการพัฒนาความสัมพันธ์ของคนสองคน
- ความสัมพันธ์ของคนสองคน เช่น การมีแฟน เป็นเรื่องที่ต้องตอบตัวเองก่อนว่าเราอยากให้ความสัมพันธ์ที่มีเป็นอย่างไร โดยคำนึงถึงสิ่งที่เกิดขึ้นตามมากับชีวิตเรา ส่วน

การกำหนดรูปแบบและลักษณะความสัมพันธ์ เป็นเรื่องคนสองคนจะต้องตกลงกัน ไม่ควรให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเป็นฝ่ายกำหนด

- ทุกคนเรียนรู้ว่า ในขณะที่เราสามารถพัฒนาสัมพันธ์ภาพให้ดีและแน่นแฟ้นขึ้นได้ ก็ต้อง ตระหนักด้วยว่า ความสัมพันธ์อาจยุติลงได้เช่นกัน และการยุติความสัมพันธ์ไม่จำเป็นต้องทำให้คนสองคนเลิกคบกัน หรือใช้ความรุนแรงต่อกัน

- ดังนั้นเมื่อมีความรัก การเผื่อใจคิดถึงโอกาสที่ความสัมพันธ์กับคนที่เรารัก จะยุติลงจะช่วยให้เราพยายามรักษาความสัมพันธ์ที่ดีให้ต่อไป และเตรียมใจไว้หากมีการเปลี่ยนแปลงใดๆเกิดขึ้น

4. ชั้นประเมินผล

4.1 สังเกตการณ์เข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

4.2 สังเกตการณ์มีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่ม และการอธิบายภาพทั้ง 4 ภาพและการเล่าเรื่องราวโดยมีรายละเอียดของภาพหนึ่งไปอีกภาพหนึ่ง การระบุสถานที่และสิ่งที่จะเกิดขึ้นในแต่ละภาพ

4.3 สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนเรื่องการมีแฟนว่าถ้านักเรียนปึงใครสักคน แล้วนักเรียนจะเล่าให้ใครฟัง หรือตอนที่ตัดสินใจเป็นแฟนใครเราจะต้องถามความคิดเห็นของใครบ้างใหม่ และจะทำอย่างไรถ้าบุคคลที่เราถามไม่เห็นด้วย

ใบงาน เรื่อง จินตนาการรัก

คำชี้แจง ให้แต่ละกลุ่มแสดงความคิดเห็นและตอบคำถามในแต่ละภาพต่อไปนี้
กลุ่มสี่ชมพู

ภาพแรก หญิง/ชาย กับจินตนาการในอารมณ์รัก (อยากมีแฟน)

- เหตุการณ์แบบนี้ อาจเกิดขึ้นในช่วงอายุเท่าไร หรือเรียนชั้นไหน

.....

- ส่วนใหญ่วัยรุ่นอยากมีแฟนแบบไหน

.....

ภาพที่สอง บ๊องกัน ท่ามกลางหมู่เพื่อน

- เวลาบ๊อง กัน จะแสดงให้อีกฝ่ายรู้อย่างไร มีวิธีการอะไรบ้าง

.....

.....

- หากเราบ๊องเขา จะบอกอย่างไร

.....

.....

ภาพที่สาม จีบกัน / โทรมุข / เดินด้วยกัน / กินข้าว / ดูหนัง

- จากภาพที่สอง (บึ้งกัน) มาภาพที่สาม (จีบกัน) ใช้เวลานานแค่ไหน

- ใครเป็นคนเริ่มจีบก่อน เวลาจีบกันทำอะไรบ้าง

- ถ้าฝ่ายหญิงเป็นฝ่ายเริ่มจีบก่อน จะเป็นอย่างไร

- ถ้าเราเป็นฝ่ายถูกจีบ แล้วไม่ชอบ จะทำอย่างไร

- ถ้าเป็นฝ่ายจีบ แล้วรู้ว่าอีกฝ่ายไม่เล่นด้วย เราารู้สึกอย่างไร และจะทำอย่างไร

- ความรู้สึกตอนช่วงจีบกัน เป็นอย่างไร

- ใช้เวลาจีบกันนานไหม กว่าจะตกลงเป็นแฟนกัน

- เป็นแฟนกันหมายถึงอะไร รู้ได้อย่างไรว่าตกลงเป็นแฟนกันแล้ว

- เวลาเป็นแฟนกัน แสดงออกต่อกันได้แค่ไหน เช่น จับมือ โอบ หอมแก้ม ฯลฯ

- ต้องเป็นแฟนกันนานแค่ไหน ถึงจะทำแต่ละอย่างได้

ภาพที่ ๕ พยายามหาโอกาสอยู่สองต่อสอง (ชวนไปบ้าน / ห้าง ไปเที่ยวต่างจังหวัด โดยอาจแสดงความรักต่อกัน ด้วยการนอมนุนตัก จับมือ จูบมือ ถูบผม คลอเคลีย ฯลฯ)

- คนที่ชอบกัน รักกัน หาโอกาสมีเวลาสองต่อสองอย่างไร

.....

- หากไปกับเพื่อนเป็นกลุ่มมีวิธีการอย่างไรที่จะได้อยู่สองต่อสอง

.....

- จากภาพที่สาม (จับกัน) มาภาพที่สี่ (อยากมีเวลาสองต่อสอง) ใช้เวลานานแค่ไหน

.....

- ในวัยพวกเรา ถ้าอยากมีเวลาอยู่ด้วยกัน จะชวนกันไปไหนบ้าง

.....

- การแสดงออกเมื่ออยู่สองต่อสองกับเมื่ออยู่ต่อหน้าคนอื่น เหมือนหรือต่างกันอย่างไร

.....

- ความรู้สึกที่มีต่อกันในช่วงนี้เป็นอย่างไร

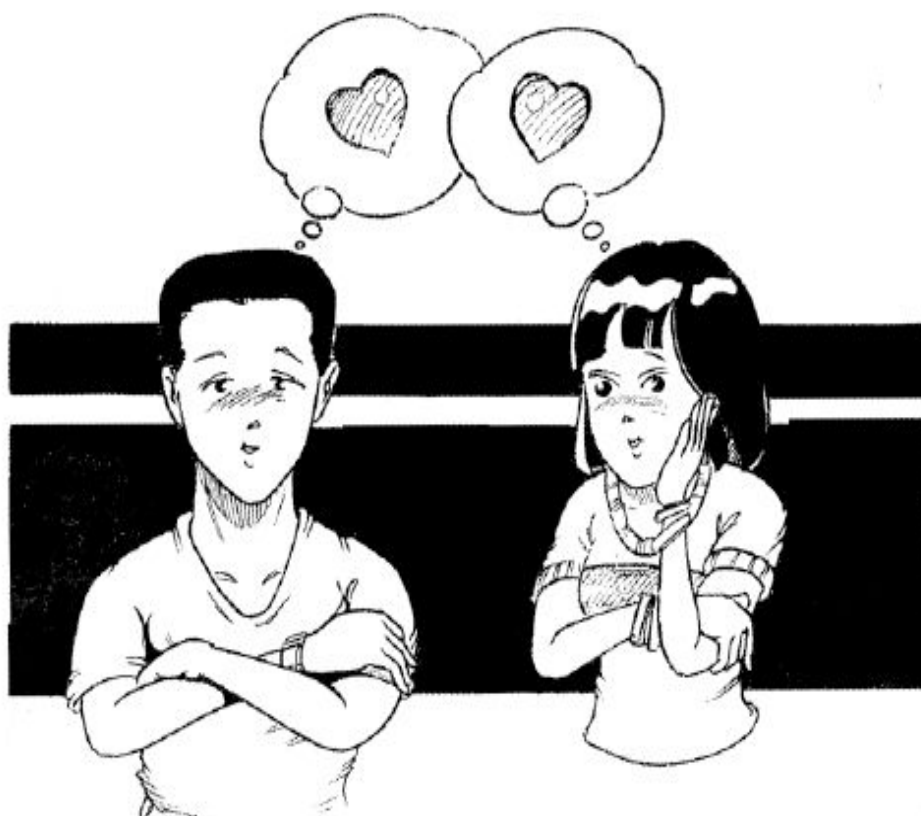
.....

- ในช่วงความสัมพันธ์แบบนี้ เป็นไปได้หรือไม่ว่าจะมีเรื่องขัดแย้ง หรือทะเลาะกัน ถ้ามีส่วนใหญ่เป็นเรื่องอะไร

.....

.....

ภาพที่ 1 ชาย-หญิงกับจินตนาการในอารมณ์รัก

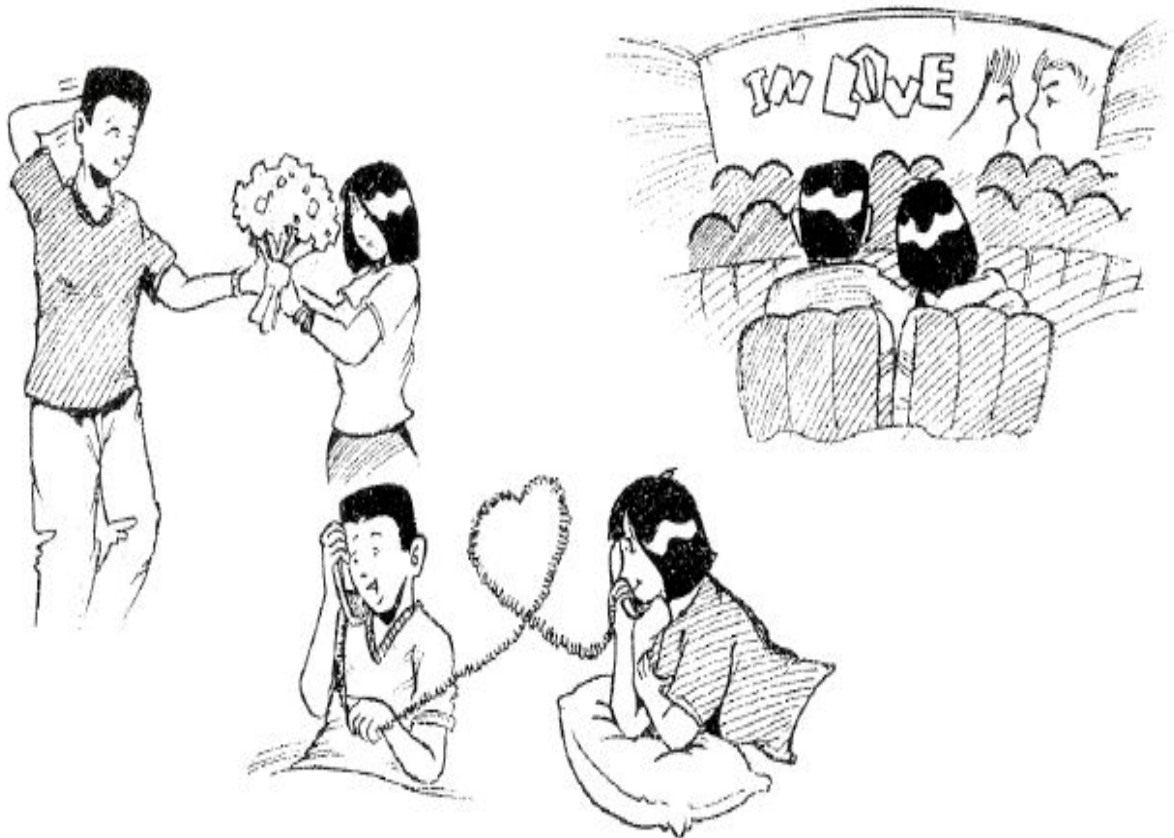
(อ้างอิงจาก. องค์การแพธ (PATH) คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่ 2. ปิ้งกัน ทำมกกลางหมู่เพื่อน

(อ้างอิงจาก. องค์การแพธ (PATH) คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่. 3 จีบกัน/โทรคุย/เดินด้วยกัน/กินข้าว/ดูหนัง

(อ้างอิงจาก. องค์การแพธ (PATH) คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2

ภาพที่. 4 พยายามหาโอกาสอยู่ด้วยกันสองต่อ

(อ้างอิงจาก. องค์การแพธ (PATH) คู่มือการจัดกระบวนการเรียนรู้เพศศึกษา สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 4

เรื่อง	ความคิดเรื่องรางวัลกับเช็กที่ถูกขอ
วัตถุประสงค์	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการวางแผนในอนาคต และเห็นคุณค่าของตนเอง 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการวิเคราะห์ข้อเสนอรางวัลโดยการเปรียบเทียบกับเรื่องเช็กที่ถูกขอ
เทคนิคที่ใช้	การอภิปรายกลุ่มย่อย
แนวคิด	<p>การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองมีส่วนสำคัญต่อการดำเนินชีวิตเนื่องจากมีผลต่อการเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง และเป็นส่วนสำคัญต่อการนำตนเองไปสู่ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ถ้าหากว่าเราไม่เห็นคุณค่าของตนเองจะมีผลต่อการตัดสินใจที่ผิดพลาดและจะส่งผลกระทบต่ออนาคตข้างหน้าดังนั้นการรู้จักการวางแผนและรู้จักหลักการคิดลักษณะการคิด ได้แก่</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 การวิเคราะห์ส่วนประกอบ ที่สำคัญของสิ่งของหรือเรื่องราวต่างๆ 2 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ของส่วนสำคัญต่างๆ โดยการระบุความสัมพันธ์ระหว่างความคิด ความสัมพันธ์ในเชิงเหตุผล หรือความแตกต่างระหว่างข้อโต้แย้งที่เกี่ยวข้อง และไม่เกี่ยวข้อง 3 การวิเคราะห์หลักการ เป็นความสามารถในการหาหลักความสัมพันธ์ ส่วนสำคัญในเรื่องนั้นๆ ว่าสัมพันธ์กันอยู่โดยอาศัยหลักการใด (อ้างจาก.ศุภยวีจัยและพัฒนาเพศศาสตร์ศึกษา สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์การแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)
เวลาที่ใช้	50 นาที
อุปกรณ์	ใบงานกิจกรรมเรื่องความคิดเกี่ยวรางวัลกับเช็กที่ถูกขอ

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 3 และข้อปฏิบัติขณะร่วมกิจกรรมกลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยการเล่าเรื่อง ดังนี้ “สมมติว่า มีพี่ร่ำรวยมหาศาล คนหนึ่งรักนักเรียนมาก เมื่อตอนนักเรียนอายุ 14 ปี เขาให้สัญญาที่น่าพิศวงกับนักเรียน ว่า “วันเกิดอายุ 16 ปี ของนักเรียน พี่เขาจะให้เงินนักเรียน 1,000 บาท” แต่พี่คนนี้ต้องการสอนนักเรียนให้รู้จักการวางแผนในอนาคต ดังนั้นพี่คนนี้ก็มิใช่ขอลงอีกข้อหนึ่งไม่ว่านักเรียนจะเหลือเงินจาก 1,000 บาทอยู่เท่าไร ในวันเกิดอายุ 21 ปี พี่คนนี้จะให้เงินเท่ากับจำนวนที่เหลือนั้น แต่จะเดือนต่อๆ ไป トラบชีวิตของนักเรียน แต่ถ้านักเรียนเหลือแค่ 50 บาท ในวันเกิด 21 ปี นักเรียนก็ได้เงิน 50 บาท ต่อเดือน

ตลอดไป ถ้าเหลือ 500 บาท ก็จะได้รับ 500 บาท ต่อเดือน ถ้ายังเหลือ 1,000 บาท นักเรียนก็จะได้รับ 1,000 บาท ตลอดชีวิต

1.2. ผู้วิจัยแนะนำให้นักเรียนตระหนักถึงสภาพการณ์ความเป็นไปของเรื่องเพศ ปัญหา ทางเพศ วิธีการที่จะช่วยลดหรือหลีกเลี่ยงปัญหาเรื่องเพศ

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนแบ่งกลุ่มโดยการนับหมายเลข 1- 3 ไปเรื่อยๆ จนครบทุกคน คนที่นับ หมายเลข 1 ให้เข้ากลุ่มด้วยกันกับคนที่นับหมายเลข 1 คนที่นับหมายเลข 2 ให้เข้ากลุ่มกับคนที่นับ หมายเลข 2 คนที่นับหมายเลข 3 ให้เข้ากลุ่มกับคนที่นับหมายเลข 3

2. ขั้นการวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข้อเสนอร่างวัลอันนี้ โดยเปรียบกับเรื่องเซ็กที่ถูกขอ จาก เขา นักเรียนจะยอมหรือไม่ ถ้ายอมเพราะเหตุใด ถ้าไม่ยอมแล้วจะปฏิเสธเพราะเหตุใด ได้ผล อย่างไรในอนาคต

2.2 ผู้วิจัยเปิดคลิป์วิดีโอสั้นๆ ให้นักเรียนดูและแจกใบงานกิจกรรม จะตอบปฏิเสธ อย่างไร กับคำขอเซ็ก

2.3 นักเรียนเริ่มปฏิบัติกิจกรรมตามใบงาน

2.4 เมื่อหมดเวลาผู้วิจัยให้นักเรียนได้พูดคุยกันกับสมาชิกตามที่ผู้วิจัยกำหนด

2.5 ให้นักเรียนได้พูดคุยกันในเรื่องจะปฏิเสธอย่างไร กับคำขอเซ็ก พร้อมกับหา เหตุผลที่จะตอบใบงานตามความเห็นที่เหมาะสม

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปให้นักเรียนฟังเรื่องของการรู้จักวางแผน ในเรื่องของการเห็นคุณค่าของตนเองสมมติว่านักเรียนไม่รู้จักการวางแผนในอนาคต เช่นมีชายคนหนึ่งมาให้เงินนักเรียน แล้วก็แลก กับความบริสุทธิ์ของนักเรียนถ้าตอบตกลงว่าจะรับเงินคุณค่าของเราก็ไม่มี แต่ถ้าเรารู้จักการ วางแผน ที่ดี คุณค่าในตัวเราก็จะยังคงอยู่ตลอดไป

3.1 ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับการตอบปฏิเสธอย่างไร เมื่อมีใครมาให้ ข้อเสนอหรือข้อแลกเปลี่ยนกับคุณค่าในตัวของเรากับข้อเสนอที่มีราคาแพงๆ ชีวิตความเป็นผู้หญิงของ พวกเราก็ เปรียบเสมือนดอกกุหลาบที่ทุกคนมองไปดูแล้วสวยงามใครง่ายๆ ก็อยากเด็ด ดมหรืออยากมา เหยยชม แต่นักเรียนรู้หรือไม่ว่ากุหลาบนั้นก็มีหนามมีไว้เพื่ออะไรก็เหมือนเราต้องมีคุณค่ามีศักดิ์ศรี หรือ จัก การปกป้องตนเอง ให้รอดพ้นจากสิ่งที่เป็นภัยสำหรับเรา

3.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย แล้วผู้วิจัยนัดหมายการเข้าร่วม กิจกรรมในครั้งต่อไป

4. ชั้นประเมินผล

- นักเรียน
- 4.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมเรื่อง ความคิดเรื่องรางวัลกับเช็กที่ถูกขอของนักเรียน
 - 4.2 สังเกตจากการซักถามของนักเรียนเรื่องความคิดเรื่องรางวัลกับเช็กที่ถูกขอ
 - 4.3 สังเกตจากการทำใบงานเรื่อง ความคิดเกี่ยวกับรางวัลกับเช็กที่ถูกขอ

ใบงาน เรื่อง รางวัลกับเช็กที่ถูกขอ

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. นักเรียนจะอย่างไร สมมติว่ามีผู้ชายที่ร่ำรวยคนหนึ่งมาขอพบนักเรียน แล้วนักเรียนก็ชอบพอเขาด้วย และผู้ชายคนนั้นเขาบอกกับนักเรียนว่าถ้านักเรียนยอมหลับนอนกับเขา แล้วนักเรียนอยากได้อะไรก็ได้ นักเรียนจะตอบเขาอย่างไร

ตอบ

.....

.....

.....

2. ถ้านักเรียนตอบตกลงจะส่งผลกับนักเรียนอย่างไร

ตอบ

.....

.....

3. ถ้านักเรียนไม่ตอบตกลงจะส่งผลกับนักเรียนอย่างไร

ตอบ

.....

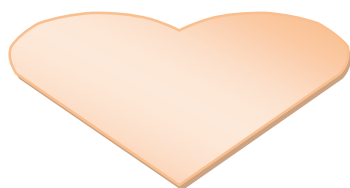
.....

4. ข้อคิดที่นักเรียนได้จากการทำกิจกรรมนี้

ตอบ

.....

.....

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 5

- เรื่อง** การตัดสินใจอย่างมีวิจารณญาณ
- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจหลักการและขั้นตอนการตัดสินใจสามารถแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผลได้
 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้
 3. เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิเคราะห์ข้อมูลและทางเลือกที่ใช้ในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้
 4. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกถึงผลดี ผลเสียของทางเลือกแต่ละทางเลือกได้
 5. เพื่อให้นักเรียนสามารถเลือกทางเลือกที่เหมาะสมที่สุดในการแก้ปัญหาได้
 6. เพื่อให้นักเรียนได้ฝึกการบอกและยืนยันหัดความแน่วแน่ของตนเองในสถานการณ์ที่

เสี่ยง

เทคนิคที่ใช้ สถานการณ์จำลอง

แนวคิด มีสถานการณ์หลายอย่างจูงใจให้นักเรียนตัดสินใจผิดพลาด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหามากมายตามมา การตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสมจะเป็นเกราะป้องกันตัวได้ การตัดสินใจเป็นสิทธิของบุคคลในการทำในสิ่งที่จะเลือกหรือไม่เลือกกระทำในสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นกระบวนการในการเลือกซึ่งจะเป็นตามลำดับขั้นตอน คือ การระบุปัญหา การรวบรวมข้อมูลที่เป็นประโยชน์ การประเมินข้อดี-ข้อเสียในแต่ละทางเลือกและตัดสินใจเลือกทางเลือกที่ดีที่สุด และหาทางแก้ไขข้อเสียที่เกิดขึ้นจากสิ่งที่เลือกได้ (อ้างจาก. แผนการจัดกิจกรรมแนะแนว ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 12)

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์**
1. ฉลากข้อความ จำนวน 3 ข้อความ
 2. กรณีสตัวอย่าง เรื่องของบี
 3. กระดาษ A 4 จำนวน 4 แผ่น

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 4 และข้อควรปฏิบัติในขณะร่วมกลุ่ม พร้อมทั้งชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจว่ากิจกรรมนี้ เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้ฝึกการตัดสินใจในสถานการณ์ต่างๆ ที่ใกล้ตัวนักเรียน

1.2 ผู้วิจัยให้นักเรียนหยิบฉลากคนละ 1 ชิ้น ให้นักเรียนวิเคราะห์ข้อความที่ได้ และ ตัดสินปัญหานั้นอย่างไร มีผลดี ผลเสียอย่างไร

1.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนที่หยิบได้ข้อความที่เหมือนกันอยู่กลุ่มเดียวกัน แล้วตั้งชื่อกลุ่ม ของตนเองพร้อมทั้งเลือกหัวหน้ากลุ่ม

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียนร่วมกันคิดและอภิปรายหน้าชั้น ในหัวข้อดังนี้ (อภิปรายกลุ่มละ 5 นาที)

- ถ้าอยู่ในสถานการณ์เช่นนั้น เรารู้สึกอย่างไร ?
- เราจะตัดสินใจอย่างไร ?
- นักเรียนคิดว่าจะเพื่อนคนนี้เป็นคนดีหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
- นักเรียนจะคบกับเพื่อนนี้ต่อไปหรือไม่ และจะส่งผลกับนักเรียนทางด้านใด ?
- นักเรียนคิดว่าเพื่อนคนนี้จะนำพาเราไปสู่เรื่องเสียหายหรือไม่ เพราะเหตุใด ?

2. ขั้นการวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์คำตอบ โดยการสนทนากับนักเรียนทุกคน ช่วยกันกันตรวจคำตอบ และเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่กระจ่าง

2.2 ผู้วิจัยตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์ต่อไปว่า

- เพราะเหตุใดเราจึงเลือกตัดสินใจแบบนี้ ?
- ผลที่เราคาดว่าจะเกิดขึ้นจากการตัดสินใจ คืออะไร ?

2.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนอ่านกรณีตัวอย่างเรื่องของบี และตอบคำถามท้ายเรื่อง

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปว่าเรื่องที่ต้องตัดสินใจคืออะไร และบอกว่าความต้องการที่แท้จริงของ เราคืออะไรเรารู้ว่าคนอื่นอยากให้เราทำอะไรแล้วเรารู้ไหมว่าความต้องการที่แท้จริงของเรา อาจจะไป ในทางลบหรือทางบวกก็ได้

3.2 ผู้วิจัยสรุปให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับผลที่ตามมาจะเกิดอะไรขึ้น มีความเสี่ยง อะไรบ้าง

3.3 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่อง การตัดสินใจ ที่ถูกต้องจะ ส่งผลดีกับเราอย่างไรบ้าง และการตัดสินใจที่ผิดพลาดจะส่งผลเสียตามมาอีกมากมาย พร้อมทั้งให้ นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.4 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยในเรื่องการตัดสินใจ แล้วผู้วิจัยนัดหมายการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งต่อไป

4. ชั้นประเมินผล

4.1 ผู้วิจัยสังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

4.2 สังเกตจากการอภิปรายหน้าชั้นเรียนเรื่องการตัดสินใจ ของแต่ละกลุ่ม

4.2 สังเกตการซักถามข้อสงสัยของนักเรียนเกี่ยวกับ วิธีการตัดสินใจ วิธีการปฏิบัติตน
เมื่อมีเหตุการณ์ เหล่านี้กับตน จะมีทางออกอย่างไร และสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเราจะมีผลกระทบอย่างไร ?

บัตรสถานการณ์จำลอง

เพื่อนชวนดื่มเหล้าหรือของมีเมาในงานวันเกิดที่มีกลุ่มเพื่อนผู้ชายอยู่ด้วย

เพื่อนชายขอมีเพศสัมพันธ์ด้วยและถ้าไม่ยอม จะไม่รักและนำเรื่องทั้งหมดไปบอกเพื่อนๆ

คุยกันจนตึกเพื่อนชายเลยขออนอนค้างที่ห้องด้วย

กรณีตัวอย่าง เรื่องของบี

มีนักเรียนกลุ่มหนึ่งมีสมาชิกทั้งหมด 10 คน ในกลุ่ม ต่างก็มีความคิดที่แตกต่างกัน หรือการกระทำที่แตกต่างกันเช่น การแต่งตัว มีคนหนึ่งในกลุ่มชื่อ บี ซึ่งบีชอบแต่งตัวใส่กางเกงขาสั้น เสื้ออวดรูป หรือบางครั้งก็ใส่เสื้อผ้าที่คอกว้าง ๆ และมีเพื่อนผู้ชายต่างโรงเรียนทุกคนในกลุ่มก็ไม่ค่อยชอบเท่าไร แต่ก็ไม่กล้าพูด เพราะบี เป็นหัวหน้ากลุ่ม เวลาจะทำอะไรก็เกรงใจกลัวว่าบีจะเสียใจและไม่ให้เข้ากลุ่ม จึงทำให้เพื่อนบางคนรู้สึกอึดอัดใจ อยากจะบอกว่าบางสิ่งบางอย่างไม่ควรทำแต่ไม่กล้าบอก ซึ่งในกลุ่มนี้มีข้อตกลงร่วมกันว่า ห้ามนินทาซึ่งกันและกันมีอะไรต้องคุยกัน แต่อยู่มาวันหนึ่งเพื่อนอีกคน เห็นว่าบี ไปเที่ยวที่บ้านเพื่อนผู้ชาย แต่ไม่กล้าถาม และเวลาที่บีไปที่บ้านเพื่อนผู้ชาย บีชอบใส่เสื้อคอกว้าง ๆ และกางเกงขาสั้น กลับบ้านดึกๆ เพราะว่าพ่อแม่ของ บี แยกทางกันจึงทำให้ บีทำอะไรที่ อิสระเสรี บีอยู่กับแม่ แม่ขายกล้วยเดี่ยว ซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้เพื่อนคนหนึ่งอดทำผิดกติกาไม่ได้ คือนินทา บี แล้วบังเอิญ บีรู้เรื่องเข้าจึงทำให้ในกลุ่มต้องทะเลาะกันแยกเป็น 2 กลุ่ม และบีก็ได้ชวนเพื่อนอีก 3 คน ที่อยู่กลุ่มเดียวกันโดดเรียนไปเที่ยวบ้านเพื่อนผู้ชาย ทั้ง 3 คนมีความเกรงใจบี จึงตัดสินใจด้วย ส่วนเพื่อนอีก 3 คน อยากจะไปด้วยแต่กลัวว่าพ่อกับแม่จะเสียใจ เลยตัดสินใจไม่ไปบอกว่าอยากไป แต่กลัวเรียนไม่ทัน จึงทำให้ บีโกรธ และเป็นต้นเหตุให้บีต้องโดนจับได้ และเรียกผู้ปกครองมาพบฝ่ายปกครอง

จงจบคำถามต่อไปนี้

- ถ้านักเรียนเป็นบี นักเรียนจะโกรธเพื่อนหรือไม่ เพราะเหตุใด ?
- นักเรียนคิดว่า บี มีความสัมพันธ์กับเพื่อนผู้ชายอยู่ในระดับใด เพราะเหตุใด ?
- เพราะเหตุใดเด็กนักเรียนอีกกลุ่มถึงตัดสินใจแบบนั้น ปัจจัยที่สำคัญที่กำหนดการตัดสินใจคืออะไร ?
- ผลที่เราคาดว่าจะเกิดจากการทำตามทางเลือกของบีนั้น คืออะไร ?

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 6

เรื่อง ถามใจตัวเอง

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนบอกปัจจัยสำคัญที่ควรพิจารณาในการตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์
 2. เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีป้องกันการมีเพศสัมพันธ์โดยไม่พร้อมและไม่ยินยอม

เทคนิคที่ใช้ อภิปรายกลุ่ม

แนวคิด การมีหรือไม่มีเพศสัมพันธ์ เป็นสิ่งที่คนเราสามารถตัดสินใจเลือกได้ด้วยตนเอง โดยที่เราคำนึงถึงผลที่ตามมาและความพร้อมที่จะรับผิดชอบของตัวเอง โดยที่ไม่อาจมีใครบังคับได้หากเราไม่ยินยอม (อ้างอิง. องค์การแพธ PATH)

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์และสื่อ**
1. แผ่นคำถาม จำนวน 8 คำถาม
 2. ป้ายคำตอบ ได้แทนป้ายสีเขียว และไม่ได้แทนป้ายสีแดง

วิธีดำเนินกิจกรรม

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 5 และข้อควรปฏิบัติในขณะร่วมกลุ่ม จากนั้นผู้วิจัยชี้แจงว่า กิจกรรม นี้เป็นกิจกรรมที่แลกเปลี่ยนทัศนคติเรื่องการมีเพศสัมพันธ์โดยการวิเคราะห์ผลที่อาจจะตามมาจากการตัดสินใจในเรื่องนี้ และให้เห็นว่าไม่มีใครสามารถบังคับให้เราตัดสินใจเลือกในสิ่งที่เรายินยอมได้

1.2 ผู้วิจัยอธิบายว่า จะอ่านข้อความที่ละข้อความ และให้นักเรียนเลือกตอบโดยการยกป้ายสีแดงและสีเขียว สีเขียวหมายถึงได้ สีแดงหมายถึงไม่ได้ นักเรียนสามารถแสดงความเห็นได้อย่างเต็มที่ โดยไม่มี ถูก หรือ ผิด

1.3 ผู้วิจัยอ่านข้อความที่ละข้อความ และสุ่มถามเหตุผลของนักเรียนในแต่ละข้อ โดยเลือกถามเหตุผลที่ไม่ซ้ำกัน ประมาณ 3 – 4 คน จนครบทุกข้อ และบันทึกคำตอบลงบนกระดานเพื่อดูเกณฑ์ที่นักเรียนใช้ในการตัดสินใจ

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์

2.1 เมื่อถามจนครบทุกข้อ ผู้วิจัยตั้งคำถามนักเรียนในกลุ่มใหญ่ว่า

- ความพร้อมในการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึงอะไรบ้าง
- คนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน จะตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ง่ายกว่า

คนที่ไม่เคย จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

- เมื่ออยู่ในสถานการณ์ สองต่อสอง ใครควรเป็นฝ่ายตัดสินใจว่าจะมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ เพราะอะไร

- หากทั้งสองฝ่ายตัดสินใจร่วมกันว่าจะมีเพศสัมพันธ์ ต้องคำนึงถึงเรื่องอะไรบ้าง

- หากฝ่ายหนึ่งต้องการมี และอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการ ควรจะตกลงกันอย่างไร

- มีกรณีใดบ้างที่เกิดความเข้าใจผิด การมีเพศสัมพันธ์ทั้งที่อีกฝ่ายไม่ยินยอม และจะมีวิธีป้องกันอย่างไร

2.2 เมื่อผู้วิจัยถามนักเรียนเรียบร้อยแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 5-6 คน แล้วให้สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปราย และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

2.3 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน และนักเรียนแต่ละคนช่วยกันวิเคราะห์คำตอบ

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยสรุปกิจกรรมเพิ่มเติมดังนี้

3.1 แม้ทุกคนจะเรียนรู้จากครอบครัวและสังคมว่า ควรจะมีเพศสัมพันธ์เมื่อใด แต่ทุกคนก็ยังมีทัศนคติและความเชื่อเป็นของตัวเองในเรื่องนี้จะส่งผลต่อการตัดสินใจ ดังที่เราเห็นจากคำถามทั้ง 8 ข้อ

3.2 การตัดสินใจว่าจะมีเมื่อใด แต่ละคนสามารถและมีสิทธิ์เลือกด้วยตนเอง และควรนึกถึงผลที่ตามมาด้วยว่า จะเป็นผลดี หรือผลเสียอย่างไร

4. ชั้นประเมินผล

4.1 สังเกตจากการเข้าร่วมกิจกรรมเรื่องการถามใจตนเองของนักเรียน

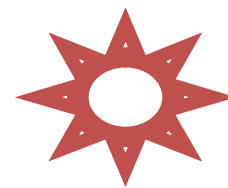
4.2 สังเกตจากการตอบคำถามของนักเรียนเรื่อง

ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า

1. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า สองคนแต่งงานกัน
2. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า ทั้งสองวางแผนจะแต่งงานกัน
3. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า ทั้งสองคนเคยผ่านประสบการณ์ทางเพศกับคนอื่นมาก่อน
4. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า ทั้งสองคนรักกัน
5. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า ทั้งสองคนยินยอมพร้อมใจกันแม้ยังไม่แต่งงานกัน
6. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเมา
7. ฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า มีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด
8. ฉันฉันคิดว่ามีเพศสัมพันธ์ได้ถ้า อยู่ด้วยกันสองต่อสองในที่ลับตาคน

ใบงาน เรื่องถามใจตัวเอง

1. ความพร้อมในการมีเพศสัมพันธ์ หมายถึงอะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

2. คนที่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน จะตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ง่ายกว่าคนที่ไม่เคย จริงหรือไม่ เพราะเหตุใด

ตอบ

.....

.....

3. เมื่ออยู่ในสถานการณ์ สองต่อสอง ใครควรเป็นฝ่ายตัดสินใจว่าจะมีเพศสัมพันธ์หรือไม่ เพราะอะไร

ตอบ.

.....

.....

4. หากทั้งสองฝ่ายตัดสินใจร่วมกันว่าจะมีเพศสัมพันธ์ ต้องคำนึงถึงเรื่อง อะไรบ้าง

ตอบ

.....

.....

5. หากฝ่ายหนึ่งต้องการมี และอีกฝ่ายหนึ่งไม่ต้องการ ควรจะตกลงกันอย่างไร

ตอบ

.....

.....

6. มีกรณีใดบ้างที่เกิดความเข้าใจผิด อีกฝ่ายยินยอมที่จะมีเพศสัมพันธ์ ทั้งที่ไม่ยินยอม และจะมีวิธีป้องกันอย่างไร

ตอบ.....

.....

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 7

เรื่อง การรู้จักปฏิเสธ

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการปฏิเสธเมื่อมีภัยมาใกล้ตัว
 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักการควบคุมตนเองเมื่อมีความรู้สึกทางเพศ

เทคนิคที่ใช้ อภิปรายกลุ่มย่อย กรณีตัวอย่าง

แนวคิด

การกล้าปฏิเสธความต้องการของเพื่อนหรือคนรักถ้าหากมันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนหรือความไม่ปลอดภัยกับตัว ในขณะที่เดียวกันการรู้จักเรียนรู้ที่จะเคารพความคิดของผู้อื่น ยอมรับการปฏิเสธ และกล้าที่จะขอโทษ รับผิดชอบในการกระทำ ซึ่งจะช่วยให้ความสัมพันธ์ภาพดำเนินต่อไป (อ้างจาก. หนังสือสุขภาพะทางเพศ)

- อุปกรณ์**
1. บทบาทสมมติเรื่องของคุณและต่อ
 2. ใบงานเรื่อง การรู้จักปฏิเสธ
 3. ใบความรู้เรื่อง จงกล้าที่จะปฏิเสธ
 4. คลิปวีดีโอของหนุ่มสาวเดินจับมือกัน

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1. ผู้วิจัยทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 6 ถามนักเรียนว่านักเรียนคิดอย่างไรกับคำพูดที่ว่า การมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องธรรมชาติ (สุ่มถามนักเรียน 2-3 คน)
- 1.2. ผู้วิจัยเขียนคำตอบของนักเรียนบนกระดาน

ขั้นที่ 2 ขั้นการวิเคราะห์

- 2.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนดูคลิปวีดีโอของภาพหนุ่มสาวที่เดินจับมือกันที่เป็นคู่รักกัน แล้วถามนักเรียนดังนี้

- นักเรียนคิดว่าทั้งสองคนนี้มีความรู้สึกอย่างไรต่อกัน
- นักเรียนคิดว่าถ้าผู้ชายชวนผู้หญิงไปเที่ยวที่บ้านสองต่อสองและอยู่ในห้องส่วนตัวตาม

ลำพังจะเกิดอะไรขึ้น

- 2.2. ผู้ชายคนนั้นขอมีเพศสัมพันธ์ และบอกว่าถ้าไม่ตกลงจะไม่รัก ถ้านักเรียนเจอเหตุการณ์แบบนี้จะมีวิธีการปฏิเสธอย่างไร

- 2.3. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่ม ๆ ละ 5 - 6 คน

- 2.4. ให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ

- 2.5. ผู้วิจัยให้นักเรียนส่งตัวแทนออกมาแสดงบทบาทสมมติ เรื่องของต่อและตุน
- 2.6. เมื่อตัวแทนแสดงบทบาทสมมติแล้วผู้วิจัยให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายร่วมกัน
- 2.4. ผู้วิจัยแจกใบงานให้นักเรียนเรื่องการรู้จักปฏิเสธ

ขั้นที่ 3 ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

- 3.1. ผู้วิจัยให้นักเรียนเขียนสรุปเกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์ทางเพศในวัยรุ่นที่เหมาะสม
คือ การพยายามที่จะไม่ทำให้เกิดอารมณ์ทางเพศเกิดขึ้น ปฏิบัติได้โดย หลีกเลี่ยงการดูสื่อ เช่น รูปภาพหรือภาพยนตร์ ที่ยั่วยุกามรมย์ ไม่ควรอยู่หรือเปิดโอกาสในการอยู่ใกล้เพศตรงข้ามในที่สาธารณะและลับตาคนอื่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสถูกต้องร่างกายของเพศตรงข้าม หลีกเลี่ยงในการอยู่ห้องมิดชิดคนเดียวเป็นเวลานานๆเนื่องจากจะทำให้เกิดความคิดฟุ้งซ่าน
- 3.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับวิธีการปฏิเสธเมื่อเพื่อนชายขอมีความสัมพันธ์ทางเพศ

ขั้นที่ 4 ขั้นประเมินผล

- 4.1. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำกิจกรรมกลุ่ม และการแสดงบทบาทสมมติ
- 4.2. ผู้วิจัยสังเกตจากการตอบคำถามเรื่องการปฏิเสธผู้ชายคนนั้นขอมีเพศสัมพันธ์ และบอกว่าถ้าไม่ตกลงจะไม่รัก ถ้านักเรียนเจอเหตุการณ์แบบนี้จะมีวิธีการปฏิเสธอย่างไร
- 4.3. ผู้วิจัยสังเกตจากการทำใบงานเรื่องการตอบปฏิเสธ และการอภิปรายหน้าชั้นเรียนเรื่องการรู้จักกาปฏิเสธ

บทบาทสมมติเรื่องของคุณ และต่อ

คุณและต่อมเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้งคู่เป็นเพื่อนกันและมีความรู้สึกชอบซึ่งกันและกันในวันเสาร์และวันอาทิตย์พอกับแม่ของต่อไม่อยู่บ้านต่อจึงชวนคุณมาเที่ยวที่บ้านจึงพูดว่า

- ต่อ : คุณวันเสาร์-อาทิตย์ พอกับแม่ของเราไม่อยู่
- คุณ : เหวอ
- ต่อ : ใช่ ! สนใจไหม ?
- คุณ : ไม่รู้ซี
- ต่อ : ทำไมหละ ไม่กล้าใช่ไหม?
- คุณ : กล้าอยู่ แต่ไม่ค่อยว่าง และอีกอย่างที่บ้านเธอมีพี่เธออยู่ด้วยไม่ใช่เหวอ
- ต่อ : ไม่เห็นเป็นไรเขาก็อยู่ห้องของเขานี้
- คุณ : เดี่ยวก่อนนะคิดดูก่อนว่าแม่เราให้ไปหรือเปล่า
- ต่อ : ถ้าไม่ให้ไปคุณจะทำอย่างไร
- คุณ : ก็ต้องลองดูถ้าไม่ได้จริงๆ ก็ต้องบอกเขาไปว่าไปไหนก็ได้ที่ไม่ให้เขารู้ได้
- ต่อ : ถ้าอย่างนั้นรีบตัดสินใจเลยนะใจร้อนอยากได้คำตอบ
- คุณ : ไปก็ไปแต่เราไม่ค้างนะเดี๋ยวแม่รู้
- ต่อ : ไม่ต้องหรรอกขอให้คุณไปที่บ้านก็ดีแล้ว

หลังจากทั้งทั้งสองไปที่บ้านของต่อแล้วก็ไปไม่มีใครอยู่ที่บ้านเลยเป็นโอกาสที่ทั้งสองจะได้อยู่ด้วยกันสองต่อสองทั้งสองก็ชวนกันลองดื่มเหล้าต่างคนก็ไม่เคยดื่มจึงตัดสินใจดื่มหนึ่งจิบจึงเกิดเมาทั้งสองคนและต่อก็เกิดถามคุณว่า

- ต่อ : คิดอะไรกับเขาเปล่า
- คุณ : ก็มีบ้างหละนะและส่งรอยยิ้มให้
- ต่อ : เหมือนกัน ถ้าอย่างนั้นจับมือได้เปล่า
- คุณ : ได้ไม่เห็นจะเป็นไรแค่จับมือเท่านั้นเอง
- ต่อ : ถ้ามากกว่านั้นหละได้เปล่า ? ถ้าไม่ได้แสดงว่าคุณไม่รักเรานะ

จงกล้าปฏิเสธ

เราควรกล้าปฏิเสธความต้องการของเพื่อนหรือคนรักถ้าหากมันจะทำให้เราเกิดความเดือดร้อนหรือความไม่ปลอดภัยกับตัว ในขณะเดียวกันเราควรเรียนรู้ที่จะเคารพความคิดของผู้อื่นยอมรับการปฏิเสธ และกล้าที่จะขอโทษ รับผิดชอบในการกระทำ ซึ่งจะช่วยให้ความสัมพันธ์ภาพดำเนินต่อไป

การปฏิเสธที่ดีต้องปฏิเสธอย่างจริงจังทั้งท่าทางคำพูดและน้ำเสียง โดยทำได้ 3 ขั้นตอนคือ

1. ใช้ความรู้สึกเป็นข้ออ้างประกอบเหตุผล เพราะการใช้เหตุผลอย่างเดียวมักถูกโต้แย้งด้วยเหตุผลอื่น อ่างความรู้สึกส่วนตัวเฉพาะบุคคลจะทำให้โต้แย้งได้ยากมากขึ้น
 2. การขอปฏิเสธ เป็นการบอกปฏิเสธให้ชัดเจนด้วยคำพูด
 3. การขอความเห็นชอบเพื่อรักษาน้ำใจของผู้ชวน และควรกล่าวขอบคุณเมื่อผู้ชวนยอมรับ
- หากถูกเข้าขี้ต้อ** ก็ไม่ควรหวั่นไหวกับคำพูด ควรยืนยันการปฏิเสธ และหาทางออกโดยวิธีต่อไปนี้

1. ปฏิเสธซ้ำ โดยไม่ต้องใช้ข้ออ้างพร้อมกับเดินหนี
2. การต่อรอง โดยดารชวนไปทำกิจกรรมอื่นที่ดีกว่ามาทดแทน
3. การผัดผ่อน โดยการยืดเวลาออกไป (อ้างจาก. หนังสือเรื่องสุขภาวะทางเพศ)

ใบงาน เรื่องการรู้จักปฏิเสธ

จงตอบคำถามต่อไปนี้

1. ถ้านักเรียนเป็น ตูน นักเรียนจะอย่างไร

.....

2. นักเรียนคิดว่าต่อเป็นสุภาพบุรุษหรือไม่ เพราะเหตุใด

.....

3. ถ้านักเรียนเป็นตูนหรือ ต่อจะมีวิธีการควบคุมอารมณ์ของตนเองอย่างไร

.....

4. ถ้านักเรียนเป็น ตูน จะมีวิธีการพูดปฏิเสธเอกอย่างไร

.....

5. ถ้านักเรียนเป็น ตูน จะไปเที่ยวที่บ้านต่อหรือไม่ เพราะเหตุใด.

.....

6. ถ้าสมมติว่านักเรียนไม่ยอมไปบ้านต่อแต่ก็กลัวว่าต่อจะเข้าใจว่าตนรังเกียจนักเรียนจะมีวิธีการพูดปฏิเสธอย่างไร

.....

ใบงานเรื่อง การรู้จักปฏิเสธ

คำชี้แจงจงแสดงความคิดเห็นต่อไปนี้

1. จากที่นักเรียนดูคลิป วีดีโอ ถ้านักเรียนเป็นผู้หญิงคนนั้นจะทำอย่างไร?

.....

.....

.....

2. ผู้ชายคนนั้นเป็นคนอย่างไรในความคิดเห็นของนักเรียน

.....

.....

3. นักเรียนคิดว่าวัยรุ่นสมัยก่อน และปัจจุบันนี้มีความแตกต่างกันหรือเหมือนกันอย่างไรบ้าง ?

.....

.....

.....

4. นักเรียนคิดว่าถ้าผู้หญิงคนนั้นตอบตกลงตามที่ผู้ชายขอผลที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร ?

.....

.....

5. นักเรียนดูคลิปวีดีโอแล้วนักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 8

เรื่อง วัยเอ๋ย วัยรุ่น

วัตถุประสงค์ 1. เพื่อให้นักเรียนสามารถระบุคำถามสำคัญที่วัยรุ่นควรถามตนเองก่อนตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์

 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถบอกผลกระทบของการมีเพศสัมพันธ์

เทคนิคที่ใช้ การอภิปรายกลุ่มย่อย

แนวคิด วัยรุ่นเริ่มเรียนรู้เรื่องเพศผ่านการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ความรู้สึกทางเพศหรือความต้องการทางเพศเป็นเรื่องหนึ่งที่วัยรุ่นเริ่มสนใจเรียนรู้ และมีประสบการณ์ตรงจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายตนเอง ดังนั้น จึงเป็นเรื่องสำคัญที่วัยรุ่นควรเรียนรู้เรื่องการมีเพศสัมพันธ์เมื่อไม่พร้อม และผลกระทบที่จะตามมาจากการมีเพศสัมพันธ์

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์ 1. กระดาษฟลิปชาร์ต จำนวน 4 แผ่น

 2. กระดาษ A4 ตัดครึ่ง กลุ่มละ 8 ใบ

 3. ปากกาเคมี กระดาษขาว 4 ด้าม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1 ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 7 และข้อควรปฏิบัติขณะร่วมกลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยการถามนักเรียนว่า

- สัญญาณที่บอกว่าผู้หญิงสามารถตั้งครรภ์ได้ คืออะไร (เมื่อผู้หญิงเริ่มมีประจำเดือน)

1.2 ผู้วิจัยอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเห็นว่า การมีประจำเดือนในผู้หญิง เป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายของมนุษย์ที่บ่งบอกว่าเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ ดังนั้น หากชายหญิง มีเพศสัมพันธ์กันโดยที่ไม่ได้ป้องกันอาจทำให้ตั้งครรภ์ได้

1.3 ผู้วิจัยถามนักเรียนต่อไปว่า เราควรจะวางตัวอย่างไรอย่างไรจึงจะเหมาะสมในฐานะที่เราเป็นผู้หญิง

1.4 ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มย่อย กลุ่มละ 3 คน ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดว่าเราจะวางตัวอย่างไร

1.5 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มช่วยกันระดมคำถามที่คิดว่าต้องถามตัวเองก่อนที่จะตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ ให้สมาชิกในกลุ่มระดมคำถามให้มากที่สุด (เช่น ถ้ามีเพศสัมพันธ์ แล้วเลิกกันจะทำอย่างไร)

1.6 ผู้วิจัยแจก กระดาษฟลิปชาร์ต ให้กลุ่มละ 1 แผ่น และกระดาษ A4 ตัดครึ่งกลุ่มละ 3 ใบ

2. ขั้นการวิเคราะห์

2.1 ผู้วิจัยให้เวลากลุ่มย่อยละ 10 นาที ก่อนนำเสนอ ให้แต่ละกลุ่มเลือกคำถามสำคัญ 3 คำถามที่คิดว่าวัยรุ่นควรคำนึงถึงมากที่สุด ให้เขียนลงในกระดาษ A4 ตัดครึ่ง

2.2 ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มผลัดกันนำเสนอกลุ่มละ 1 คำถาม จนครบทั้ง 3 คำถามของทุกกลุ่ม โดยแต่ละครั้งให้นำคำถามไปติดบนกระดาน และผู้วิจัยถามว่า เหตุใดจึงตั้งคำถามนั้นๆ

2.3 จากนั้นให้แต่ละกลุ่มนำเสนอคำถามอื่นๆ ที่กลุ่มระดมความคิด ให้เวลากลุ่มละไม่เกิน 2 นาที

2.4 ผู้วิจัยชวนคุยและถามคำถามดังนี้ ถามในกลุ่ม และช่วยกันคิดและเขียนในกระดาษที่แจกให้

2.4.1 นักเรียนรู้สึกอย่างไร เมื่อเห็นคำถามที่ควรถามตนเองก่อนตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ ที่แต่ละกลุ่มช่วยกันคิด

2.4.2 หากมีคำถามที่นักเรียนตอบไม่ได้ และต้องการข้อมูลนักเรียนจะทำอย่างไร หรือไปปรึกษาใคร

2.4.3 นักเรียนคิดว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่จะคิดถึงคำถามเหล่านี้หรือไม่ เพราะเหตุใด

2.5 ผู้วิจัยให้นักเรียนจับคู่กันช่วยกันระดมความคิด ในหัวข้อจะเกิดอะไรขึ้นหากวัยรุ่นมีเพศสัมพันธ์ เขียนทุกคำตอบลงในกระดาษ A4 ที่แจกให้ หลังจากนั้นในกลุ่มของตนเองเลือกเรื่องที่เราอยากให้เกิดมากที่สุดมา 3 เรื่อง และเรื่องที่ไม่อยากให้เกิดมากที่สุด 3 เรื่อง เขียนลงในกระดาษ A4

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปประเด็นสำคัญดังนี้

- การเข้าสู่วัยเจริญพันธุ์ของวัยรุ่น บอกถึงความพร้อมของร่างกายของชายและหญิง ในการมีลูกได้หากมี เพศสัมพันธ์โดยไม่ป้องกัน แต่ในขณะเดียวกัน การตัดสินใจมีเพศสัมพันธ์ยังต้องคำนึงถึงเรื่องอื่นๆตามมามากหลายอย่าง เช่น ความพร้อมที่จะรับผิดชอบตามมา

- การมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่น จึงเป็นเรื่องที่ควรคิดให้รอบคอบก่อนตัดสินใจ และควรเป็นการตัดสินใจทั้งสองฝ่ายที่พร้อมจะรับผิดชอบผลที่ตามมาด้วยกัน

3.2 ผู้วิจัยสรุปคำถามที่แต่ละกลุ่มเช่นถ้ามีเพศสัมพันธ์แล้วตั้งครรรภ์จะอย่างไร หรือถ้ามีเพศสัมพันธ์แล้วเลิกกันจะอย่างไร การตั้งครรรภ์เกิดขึ้นจากความพร้อมของชายและหญิง และพร้อมที่จะดูแลรับผิดชอบ

3.3 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปเกี่ยวกับการมีเพศสัมพันธ์ของวัยรุ่นน จึงเป็นเรื่องที่ควรคิดให้รอบคอบก่อนการตัดสินใจ

3.4 ผู้วิจัยและนักเรียนสรุปร่วมกันเกี่ยวกับเรื่องจะเกิดอะไรขึ้นถ้าหากวัยรุ่นนมีเพศสัมพันธ์

4. ชั้นประเมินผล

4.1 ผู้วิจัยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มเรื่อง การตั้งคำถามตัวเองก่อนการมีเพศสัมพันธ์ และการอธิบายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นของข้อคำถาม เรื่องการมีเพศสัมพันธ์ของแต่ละกลุ่ม

4.2 ผู้วิจัยสังเกตจากการระดมความคิดเรื่องจะเกิดอะไรขึ้นถ้าวัยรุ่นนมีเพศสัมพันธ์

4.3 ผู้วิจัยสังเกตจากการทำใบงานเรื่องวัยเอ่ย วัยรุ่น

ใบงานเรื่อง วัยเอ๋ย วัยรุ่น

คำถามตนเองก่อนการมีเพศสัมพันธ์

1.....

2.....

3.....

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 9

เรื่อง การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม

- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบของการตั้งครรรภ์ในวัยเรียนได้
 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบของการทำแท้งได้

เทคนิคที่ใช้ การแสดงบทบาทสมมติ

แนวคิด

ปัญหาสังคมในปัจจุบันที่มีผลกระทบโดยทั่วไป ไม่ว่าจะป็นในเมืองหรือนอกเมือง มักจะพบปัญหาการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม ซึ่งส่วนใหญ่จะมีผลต่อวัยรุ่นหญิง ผู้ที่ตั้งครรรภ์ ทำให้ต้องลาออกจากโรงเรียน นอกจากนี้วัยรุ่นหญิงที่มีครรรภ์เมื่อไม่พร้อมนั้น จะมีปัญหาอื่นตามมาอีกมากมาย เช่น ความวิตกกังวลที่จะถูกทอดทิ้งจากพ่อแม่ หรือผู้ชายที่ตนรัก ความอับอายจนสุดท้ายส่งผลให้วัยรุ่นหญิงเกิดภาวะซึมเศร้า และตัดสินใจทำแท้ง เพื่อหนีจากสภาพดังกล่าว จนเกิดเป็นผลของภาวะการตกเลือด การติดเชื้อ หรืออาจทำให้ไม่สามารถมีบุตรได้อีกตลอดไป (อ้างจาก.หนังสือเพศศึกษา สตรีศึกษา)

เวลา 50 นาที

- อุปกรณ์**
1. ใบงาน เรื่องการตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม
 2. ใบความรู้เรื่อง การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

- 1.1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ)พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 8 และข้อควรปฏิบัติขณะร่วมกลุ่ม จากนั้นนำเข้าสู่บทเรียนโดยให้ดูข่าวที่แม่ทิ้งเด็ก
- 1.2. ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันอภิปรายในประเด็นดังนี้
 - การที่แม่ทิ้งลูกของตนเองมีสาเหตุมาจากอะไรบ้าง

2. ขั้นการวิเคราะห์

- 2.1. ผู้วิจัยแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน
- 2.2. ผู้วิจัยให้นักเรียนดูวีดีโอ เรื่องการทำแท้ง
- 2.3. ผู้วิจัยแจกใบงานเรื่อง การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อมให้นักเรียนทำและในกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็น
- 2.4. ผู้วิจัยแจกใบความรู้เรื่องการตั้งครรรภ์ให้นักเรียนศึกษา

2.5. ผู้วิจัยให้แต่ละกลุ่มรายงานหน้าชั้นเรียน

3. ชั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

3.1 ผู้วิจัยสรุปเพิ่มเติมเกี่ยวกับ การที่คนเราเมื่อมีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเราจะวิธีแก้ไขอย่างไรเมื่อเราตั้งครรภในวัยเรียน และเมื่อเราหาทางออกไม่ได้จะทำอย่างไร พร้อมทั้งให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

3.2 ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยเกี่ยวกับการตั้งครรภเมื่อไม่พร้อมทั้งบอกผลกระทบที่ตามมาคืออาจทำให้เราต้องเสียอนาคต หรือเสียการเรียน แล้วผู้วิจัยนัดหมายการเข้าร่วม กิจกรรมครั้งต่อไป

4. ชั้นประเมินผล

4.1 สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

4.2 สังเกตการซักถามข้อสงสัยของนักเรียนเกี่ยวกับ วิธีการปฏิบัติตนเมื่อมีเหตุการณ์เหล่านี้กับตน จะมีทางออกอย่างไร และสิ่งที่เกิดขึ้นกับตัวเราจะมีผลกระทบอย่างไร

4.3 สังเกตจากกาอภิปรายหน้าชั้นเรียน ถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นเมื่อตั้งครรภในวัยเรียน

ใบความรู้

เรื่อง การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม

การตั้งครรรภ์เมื่อไม่พร้อม ยังอยู่ในวัยเรียนเป็นหนึ่งในปัญหาสังคมที่เกิดขึ้น เพราะเมื่อเกิดการตั้งครรรภ์ในขณะที่ตนยังไม่มีความพร้อม เช่น กำลังเรียนยังไม่ทำงาน ไม่มีเงินเดือน ไม่มีใครรับผิดชอบ กลัวพ่อแม่รู้ อายสังคม เป็นต้น ผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการตั้งครรรภ์ในวัยเรียนมีทั้งด้านจิตใจ ร่างกาย และสังคม

ผลกระทบทางด้านจิตใจ

วัยรุ่นเกิดการตั้งครรรภ์ จะเกิดความเครียด วิดกกังวลรู้สึกผิด บางครั้งมีอาการซึมเศร้า เพราะกลัวว่าถูกไล่ออกจากโรงเรียน กลัวพ่อแม่รู้และขับไล่ตน กลัวที่จะต้องเลี้ยงดูเด็ก ในบางครั้งวัยรุ่นอาจมีอาการตัดสินใจทำแท้ง ซึ่งก่อให้เกิดอันตรายแก่ตนเอง จนถึงแก่ตนเอง จนถึงแก่ชีวิตได้ หรือถ้าตั้งครรรภ์แล้วคลอดออกมาวัยรุ่นยังไม่มีความพร้อมในการเลี้ยงดูเด็กได้ เนื่องจากตนเองยังมีพื้นฐานทางอารมณ์ไม่สมบูรณ์ ยังไม่รู้จักรอบและรู้สึกทบทวนกับสิ่งต่างๆ ได้รอบตัวได้ยาก นอกจากนี้ยังพบว่าวัยรุ่นที่คลอดทารกออกมานั้น ทารกมีความสมบูรณ์ของร่างกายไม่เพียงพอและอาจทำให้ทารกตายได้

ผลกระทบด้านร่างกาย

พัฒนาการทางร่างกายและระบบสืบพันธุ์ของวัยรุ่นกำลังมีการเจริญเติบโตแลก็มีความพร้อมสำหรับการเจริญพันธุ์ แต่ถ้าเกิดการตั้งครรรภ์ก่อนที่ร่างกายพร้อมสมบูรณ์แล้วอาจจะส่งผลทำให้ร่างกายเกิดความผิดปกติได้ เช่น ตัวเตี้ย เนื่องจากเมื่อมีการตั้งครรรภ์แล้วฮอร์โมนสำหรับการเจริญเติบโตจะไม่หลั่งและกระดูกก็จะปิด ทำให้ไม่สามารถพัฒนาความสูงต่อไปได้ กระดูกบริเวณอุ้งเชิงกรานพัฒนาไม่เต็มที่ทำให้คลอดลำบาก เป็นต้น

ผลกระทบทางด้านสังคม

การตั้งครรรภ์ในวัยเรียนส่งผลต่อสังคมในด้านต่างๆ เช่นการทำแท้ง การทิ้งเด็กไว้ตามสถานเลี้ยงเด็กกำพร้า แม้กระทั่งการนำทารกไปทิ้งยังที่ต่างๆ ซึ่งเป็นการสร้างภาระให้แก่สังคม และสร้างปัญหาให้แก่เด็กในอนาคตอีกด้วย

สถานการณ์เสี่ยงที่ส่งผลให้เกิดการตั้งครรรภ์ในวัยเรียน

การอยู่ด้วยกันตามลำพังกับเพื่อนชายหรือแฟน เป็นสิ่งหนึ่งที่สามารถทำให้เกิดการตั้งครรรภ์ได้ทั้งนี้อาจเกิดจากการข่มขืน หรือแม้แต่ยินยอมก็ตาม ซึ่งเกิดขึ้นได้จากสิ่งเร้าที่เข้ามากระตุ้น เช่น การอยู่ใกล้ชิด จับมือถือแขน การดูหนังโป๊ การพูดจาขอร้องให้มีเพศสัมพันธ์ด้วย การดื่มแอลกอฮอล์หรือการข่มขู่ด้วยวิธีต่างๆ เป็นต้น (อ้างอิงจาก.หนังสือเพศศาสตร์ศึกษา

ใบงาน
เรื่อง การตั้งครรภในวัยเรียน

คำชี้แจง ให้นักเรียนตอบคำถามต่อไปนี้

1. การตั้งครรภในวัยเรียนจะส่งผลอย่างไรกับนักเรียน ?

.....

.....

.....

2. การทำแท้งจะส่งผลต่อผู้ทำอย่างไรบ้าง ?

.....

.....

.....

3. ผลกระทบต่อการทำแท้งมีอะไรบ้าง ?

.....

.....

.....

กิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ครั้งที่ 10

เรื่อง การวางตัวให้เหมาะสม(ปัจเจกนิเทศ)

วัตถุประสงค์การเรียนรู้

1. เพื่อให้นักเรียนได้รู้ผลดีและผลเสียของพฤติกรรมการวางตัวไม่เหมาะสมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

1. เพื่อให้นักเรียนสามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมระหว่างเพศได้
2. เพื่อให้นักเรียนสามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆได้

เทคนิคที่ใช้ บทบาทสมมติ

แนวคิด

การวางตัวคือการปฏิบัติตัวหรือประพฤติตนให้เหมาะสมในสถานะต่างๆกัน เช่น ในสถานะเพื่อน / คนรัก โดยอยู่ภายใต้ขนบธรรมเนียมประเพณีและความเหมาะสมในสังคมนั้นๆ การวางตัวต่อเพศเดียวกันหรือเพศตรงข้าม เป็นเรื่องสำคัญที่ชายหรือหญิงต้องรู้จักวางตัวให้ดีเป็นพิเศษไม่ยอมตกเป็นทาสของอารมณ์ที่เกิดขึ้น จากความต้องการทางเพศ (อ้างจาก.หนังสือเพศศาสตร์ศึกษา)

เวลา 50 นาที

อุปกรณ์

- . แบบสำรวจรัก

วิธีดำเนินการ

1. ขั้นการมีส่วนร่วม

1.1. ผู้วิจัยกล่าวทักทายนักเรียน (สวัสดีค่ะ) พร้อมทั้งทบทวนกิจกรรมในครั้งที่ 9 และข้อควรปฏิบัติในขณะร่วมกลุ่ม หลังจากนั้นผู้วิจัยแจก แบบสำรวจรัก ให้นักเรียนทุกคน

1.2 ผู้วิจัยชี้แจงว่า ให้แต่ละคนใส่หมายเลข ที่บอกถึงลำดับการแสดงออกของตนเองที่มีต่อคนที่เราพอใจ เริ่มจาก หมายเลข 1 คือการแสดงออกครั้งแรกที่เรารู้จัก ไปจนถึงขั้นการคบหาตกลงปลงใจว่าจะแฟนกัน ให้เวลา 10 นาที

1.3 หลังจากหมดเวลาแล้วผู้วิจัยสุ่มถามนักเรียน ประมาณ 3 – 5 คน ถึงระยะเวลาของการแสดงออกในแต่ละช่วงจากลำดับแรก จนถึงลำดับสุดท้าย เช่น คบหากันนานแค่ไหนตั้งแต่แรกรู้จัก จนถึงจะ จับมือกัน และคิดอย่างไรถึงการจับมือกัน

1.3 ผู้วิจัยตั้งคำถามให้แต่ละคนคิดตามว่า

- จากข้อคำถามทั้งหมด พฤติกรรมการแสดงออก มีการแสดงออกข้อใดที่นักเรียนรู้แต่
ไม่
อยากทำ หรือลังเลใจที่จะทำ เพราะเหตุใด ถาถามนักเรียนทุกคน

- เป็นไปได้หรือไม่ว่า บางข้อที่เราต้องการแสดงออก แต่อีกฝ่ายอาจไม่ยินยอม เพราะ
เหตุ
ใด และจะอย่างไร

1.4 ผู้วิจัยให้นักเรียน แบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน หลังจากนั้นผู้วิจัยแจกสถานการณ์
และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ ดังนี้

☺ เพื่อน เมื่อเริ่มถูกตาต้องใจ พยายามจีบเป็นแฟน และชวนไปเที่ยวที่บ้าน

- ให้ระดมสมองว่ามีวิธีการแสดงความรักกับเพื่อนอย่างไรบ้าง

- ให้ระดมความคิดเรื่องการตอบสนองเมื่อมีผู้มาแสดงความรู้สึกรักเรา และ

วาง

ตัวอย่างไว้

2. ขั้นตอนการวิเคราะห์

2.1 เมื่อแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมติเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยตั้งคำถามและให้นักเรียน
ร่วมกันวิเคราะห์ ดังนี้

2.1.1 ในสถานการณ์ต่างๆ เช่น เมื่ออยู่ใกล้กัน เมื่ออยู่สองต่อสอง มีการวางตัว หรือ
การแสดงออกแบบใด

2.1.2 การแสดงออกแบบใดที่เรารู้สึกชอบ / ไม่ชอบ

2.1.3 การแสดงความรักกับการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ เพราะอะไร

3. ขั้นสรุปและประยุกต์หลักการ

ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปดังนี้

3.1การแสดงออกถึงความรู้สึกสนใจ ชอบพอ และความรู้สึกอื่นๆ ที่เกิดขึ้นใน
ความสัมพันธ์สามารถทำได้หลายรูปแบบผ่านคำพูด ท่าทาง ข้อเขียน และพฤติกรรม และการวางตัวให้
เหมาะสมกับสถานการณ์ เช่นเมื่อไปบ้านเพื่อนชาย ควรใส่เสื้อผ้าอย่างไร การพูดจา หรือไม่อยู่สองต่อ
สองในที่ลับตาคน ความสัมพันธ์ทางเพศไม่ใช่สูตรสำเร็จของความรัก มีวิธีแสดงความรัก ความมั่นใจที่มี
ต่อกันอีกมากมายหลายวิธีขึ้นอยู่กับการเรียนรู้จากกันและกัน

3.2 ผู้วิจัยและนักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับการวางตัวของนักเรียนเพื่อป้องกันปัญหา
ทางเพศในวัยเรียนโดยจะต้องกระทำดังนี้

4.2.1 การแต่งกายของนักเรียนต้องสุภาพเรียบร้อยไม่ใส่กางเกงขาสั้นหรือ
กระโปรงสั้นเดินในที่เปลี่ยว หรืออยู่ในสถานการณ์ที่มีภาวะเสี่ยง

4.2.2 การพูดจาต้องใช้คำที่สุภาพ อ่อนหวาน

4.2.3 ไม่อยู่กับเพื่อนชายสองต่อสอง หรือทำกิจกรรมต่างๆในที่ลับตาคน

4.2.4 เมื่อเรตกอยู่ในสถานการณ์ที่เสี่ยงเราสามารถรู้จักการช่วยเหลือตนเองโดยใช้วิธีการรู้จักการปฏิเสธ

4.2.5 ผู้วิจัยสรุปเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าของตนเอง

4.2.6 ผู้วิจัยให้นักเรียนสรุปสิ่งที่ได้เข้าร่วมโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

4.2.7 ผู้วิจัยกล่าวขอจบใจนักเรียนและกล่าวปิดโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนของนักเรียนหญิงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

4. ชั้นประเมินผล

ผู้วิจัยสังเกตจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเรื่องการวางตัวให้เหมาะสม และการอภิปรายแลกเปลี่ยนกับการแสดงออกที่เหมาะสม และจากการตอบคำถามเรื่องการแสดงความรักกับการมีเพศสัมพันธ์เป็นเรื่องเดียวกันหรือไม่ และสังเกตจากการสรุปประโยชน์ที่ได้จากการเข้าร่วมโปรแกรมเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

แบบสำรวจรัก

ใส่หมายเลขเรียงลำดับการแสดงออกต่อคนที่มีความรู้สึกพิเศษ ไว้หน้าข้อความ

บอกรัก	เล่าความฝันหรือแผนการในอนาคต
จับมือ	กอด
มีเพศสัมพันธ์	แนะนำให้เพื่อนรู้จักว่าเป็นแฟน
แนะนำให้พ่อ แม่รู้จัก	คลอดเคลียห่างโดยยังสวมเสื้อผ้า
จูบปาก	ดูหนังด้วยกันตามลำพัง
หอมแก้ม	ตั้งฉายาให้กัน
แต่งงานกัน	นอนหนุนตัก
เผยความลับส่วนตัวให้ฟัง	แบ่งเงินกันใช้
แลกของขวัญเพื่อไว้คู่ต่างหน้า	แสดงความคิดเห็นถึงกันผ่านสื่อต่างๆ
โทรหาทุกวัน	ไปต่างจังหวัดกัน สองต่อสอง

ภาคผนวก ค

ตารางค่าสถิติที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ก่อนและหลัง
เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	$d = X_{\text{หลัง}} - X_{\text{ก่อน}}$	d^2
1	97	181	84	7056
2	91	184	93	8694
3	96	179	83	6889
4	95	181	86	7396
5	94	178	84	7056
6	99	183	84	7056
7	87	17	91	8281
8	83	179	96	9216
9	86	180	94	8836
10	89	184	95	9025
11	94	190	96	9216
12	90	187	97	9409
\bar{X}	2.29	4.55		

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นเรียน ก่อนและ
หลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการรู้จักบทบาททางเพศระหว่างหญิงและชาย

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	$d = X_{\text{หลัง}} - X_{\text{ก่อน}}$	d^2
1	35	63	28	784
2	34	66	32	1024
3	36	63	27	729
4	37	62	25	625
5	33	63	30	900
6	38	62	24	576
7	35	64	29	841
8	33	63	30	900
9	32	63	31	961
10	33	63	30	900
11	34	66	32	1024
12	35	67	32	1024
\bar{X}	2.47	4.55		

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการรู้จักการวางแผนอนาคตของตนเอง

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	$d = X_{\text{หลัง}} - X_{\text{ก่อน}}$	d^2
1	13	22	9	81
2	14	23	9	81
3	12	22	10	100
4	11	24	13	169
5	13	22	9	81
6	11	22	11	121
7	11	22	11	121
8	13	22	9	81
9	11	23	12	144
10	11	25	14	196
11	12	23	11	121
12	13	23	10	100
\bar{X}	2.42	4.55		

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่น ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการคิดวิเคราะห์ข้อมูลสถานการณ์ที่เสี่ยงต่อเรื่องเพศ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	$d = X_{\text{หลัง}} - X_{\text{ก่อน}}$	d^2
1	20	36	16	256
2	17	36	19	361
3	19	35	16	256
4	20	35	15	225
5	16	36	20	400
6	21	36	15	225
7	17	36	19	361
8	14	35	21	441
9	17	36	19	361
10	17	37	20	400
11	20	38	18	324
12	16	37	21	441
\bar{X}	2.22	4.51		

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน ก่อนและหลังเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการรู้จักควบคุมอารมณ์ตนเอง เมื่อมีความรู้สึกลัวทางเพศ

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	$d = X_{\text{หลัง}} - X_{\text{ก่อน}}$	d^2
1	20	36	19	256
2	17	36	19	361
3	19	35	16	256
4	20	35	15	225
5	16	36	20	400
6	21	36	15	225
7	17	36	19	361
8	14	35	21	441
9	17	36	19	361
10	17	37	20	400
11	20	38	18	324
12	16	37	21	441
รวม	214	433	$\sum d$ 219	$\sum d^2$ 47961
\bar{X}	2.18	4.57		

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยคะแนนการเปรียบเทียบการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยรุ่นเรียน ก่อนและหลัง
เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม ด้านการรู้ถึงผลเสียของการมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร

นักเรียนคนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	d = Xหลัง -X ก่อน	d^2
1	13	28	15	225
2	14	28	14	196
3	14	27	13	169
4	15	27	12	144
5	13	27	14	196
6	16	29	13	169
7	11	25	14	196
8	11	28	17	289
9	13	27	14	196
10	13	28	15	225
11	13	28	15	225
12	11	27	16	256

\bar{X} 2.03 4.57

คุณภาพเครื่องมือ

ตาราง 11 ค่าดัชนีคุณภาพความสอดคล้อง ของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	$\sum R$ คะแนน รวม	ค่า IOC
ข้อที่	+1	0	-1		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	0	+1	2	0.66
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	0	2	0.66
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	0	+1	+1	2	0.66
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1
11	+1	+1	+1	3	1
12	+1	+1	+1	3	1
13	+1	+1	+1	3	1
14	+1	+1	+1	3	1
15	+1	0	+1	2	0.66
16	+1	+1	+1	3	1
17	+1	+1	+1	3	1
18	+1	+1	+1	3	1
19	+1	+1	0	2	0.66
20	+1	+1	+1	3	1
21	+1	+1	+1	3	1
22	+1	+1	+1	3	1
23	+1	0	+1	2	0.66

ตาราง 11 (ต่อ)

ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	$\sum R$ คะแนน รวม	ค่า IOC
ข้อที่	+1	0	-1		
24	+1	+1	+1	3	1
25	+1	+1	+1	3	1
26	+1	+1	+1	3	1
27	+1	+1	+1	3	1
28	+1	+1	+1	3	1
29	+1	0	+1	2	0.66
30	+1	+1	+1	3	1
31	+1	+1	+1	3	1
32	+1	+1	+1	3	1
33	+1	+1	+1	3	1
34	+1	+1	+1	3	1
35	+1	+1	+1	3	1
36	+1	+1	+1	3	1
37	+1	+1	+1	3	1
38	+1	+1	+1	3	1
39	+1	+1	+1	3	1
40	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 12 ค่าดัชนีคุณภาพความสอดคล้อง ของกิจกรรมกลุ่มเพื่อป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ผู้เชี่ยวชาญ	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	$\sum R$ คะแนน รวม	ค่า IOC
กิจกรรมที่	+1	0	-1		
1	+1	+1	+1	3	1
2	+1	+1	+1	3	1
3	+1	+1	+1	3	1
4	+1	+1	+1	3	1
5	+1	+1	+1	3	1
6	+1	+1	+1	3	1
7	+1	+1	+1	3	1
8	+1	+1	+1	3	1
9	+1	+1	+1	3	1
10	+1	+1	+1	3	1

ตาราง 13 ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียน

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.39
2	.49
3	.36
4	.37
5	.48
6	.49
7	.49
8	.49
9	.31
10	.43
11	.23
12	.60
13	.41
14	.55
15	.38
16	.31
17	.56
18	.38
19	.59
20	.40
21	.38
22	.47
23	.35
24	.26
25	.54
26	.40
27	.43

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
28	.34
29	.39
30	.22
31	.37
32	.42
33	.56
34	.41
35	.32
36	.57
37	.41
38	.59
39	.30
40	.27

ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามการป้องกันปัญหาทางเพศในวัยเรียนทั้งฉบับ เท่ากับ .81

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวดวงจันทร์ เพ็ญนอก
วันเดือนปีเกิด	2 มกราคม พ.ศ. 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดขอนแก่น
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	182/18 หมู่บ้านเอื้ออาทร (บางขุนเทียน 2) อาคาร 40 ซอยอนามัยงามเจริญ 31 แขวงท่าข้าม เขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10150
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย จาก โรงเรียนเวียงใหญ่วิทยาคม จังหวัดขอนแก่น
พ.ศ.2538	คณะครุศาสตร์บัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาจิตวิทยาและการแนะแนว คณะครุศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี
พ.ศ.2555	การศึกษามหาบัณฑิต (ศ.ม) สาขาวิชาจิตวิทยาการแนะแนว คณะศึกษาศาสตร์ จาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ